

DAN SVETOGA
SAVE

VIŠE OD PRAZNIKA

Sveti Sava - sredozimac i sveti Sava - prosvjetitelj. Ova dva pridjeva, koja se vezuju uz ime najsrpskijeg sveca u krlu Srpske pravoslavne crkve, određuju, na određeni način, mjesto ovog čovjeka i sveca u uslovno rečeno, duhovnom i istorijskom pamćenju srpskog naroda.

Kao što Đurđevdan određuje početak proljeća, kao što Mitrovdan predstavlja najavu zime, kao što Preobraženje znači prelazak iz ljeta u jesen, tako je i Dan svetoga Save u crkvenom kalendaru, preveden na svjetovni život naroda, dan koji predstavlja sredinu zime kao godišnjeg doba. U tom smislu, praznik svetoga Save, prvog srpskog arhiepiskopa i prosvjetitelja srpskog, predstavlja vezu u duhovnom pamćenju srpskog pravoslavnog naciona sa prethrišćanskim, paganskim vremenima. Neodricanje od vremena prapočetaka nacionalnog postanja vezano je i za običaj slave kod Srba. Prema nekim tumačenjima, prihvatanje slave bio je svjestan kompromis koji su hrišćanski, grčki prosvjetitelji, morali priznati Srbi-

U BANJOLUČKOM DOMU KULTURE

SVETOSAVSKA AKADEMIJA

BANJA LUKA, 25. januara - U velikoj sali banjolučkog Doma kulture, 27. januara, u 19 časova, održaće se Svetosavska akademija, koju organizuju Srpska pravoslavna crkva, Srpska demokratska stranka i Dom kulture. Slovo o svetom Savi kazaće njegovo preosveštenstvo, episkop banjolučki gospodin Jefrem i profesor Predrag Lazarević.

ma, odnosno Južnim Slavenima koji će se kasnije nazvati tim imenom, u zamjenu za kućnog boga iz doba mnogoboštva.

Niko nema šta Srbini imade.

Krsnu slavu i svetoga Savu.

Sveti Sava, odnosno Rastko Nemanjić, treći je sin prvoga Nemanje koji je, krajem 12 vijeka, uobličio srpsku državnu teritoriju. Po značaju za nacionalnu istoriju Srba daleko je prevazišao svoga oca, postije smrti lakodo proglašenog svecem, jer je udario temelje Srpskoj pravoslavnoj crkvi, koja je najzašutnija za kontinuitet srpske države. Dajući time duhovnu podlogu državnoj ideji i vezujući državu uz crkvu, sveti Sava je omogućio opstanak državotvorne ideje Srba u najtežim vremenima srpske istorije. Ona je zaslužna što se srpska nacija održala u vrijeme turske okupacije, ona je i u „izbjeglištvu“, postije velike seobe Srba pod patrijarhom Arsenijem III Čarnojevićem, 1690. godine, sačuvala srpski duh i očuvala naciju od uništenja koje je bilo realna prijetnja.

U tom smislu, odrednica „prosvjetitelj“ uz ime svetoga Save ima drugačije značenje nego isti pridjev koji se stavlja, na primjer, uz ime Dositeja Obradovića. Prosvjetitelj, zapravo, značionaj ko je prosvjetlio naciju, udahnuo joj hrišćanski pravoslavni duh i obezbijedio joj trajanje u vremenu. Gledajući iz tog ugla, 27. januar je mnogo više nego pravoslavni praznik - on je na pravi način dan vaspostavljanja srpske nacije.

Goran TRKULJA

(Snimio Duško MOMČILOVIĆ)

ТРАЖЕНО БРАШНО

тип „500“ паковање 25/1
тип „850“ паковање 25/1

НУДИ ЖИТОПРОДУКТ

ПАХУЉИЦЕ

ОД ЖИТА

— ЗОБНЕ

— ПШЕНИЧНЕ

— ЈЕЧМЕНЕ

— РАЖЕНЕ

ТЕЛЕФОНИ: 751-271 комерцијална

33-022 - централна

31-827 - маркетинг

MINIRANA PRUGA TUZLA — ZVORNİK

OŠTEĆEN KOLOSIJEK

BEOGRAD, 25. januara (Tanjug) - Danas pred zoru, u jedan sat, minirana je novootvorena pruga Doboj - Tuzla - Zvornik - Ruma - Beograd. Na ulaznoj strani stanice Kalesija, iz pravca Tuzla - Zvornik, oštećen je kolosijek u dužini od 80 centimetara. Kako je saopštio Nenad Stanković, glavni dispečer JZ, prugu su minirala za sada nepoznata lica.

Organi MUP-a Bosne i Hercegovine i predstavnici Željeznice nalaze se na licu mjesta radi hitne popravke i uspostavljanja redovnog saobraćaja. Očekuje se da će već danas popodne oštećeni kolosijek biti popravljen.

СА КОНФЕРЕНЦИЈЕ ЗА ШТАМПУ ОДРЖАНЕ ПОВОДОМ ПОЧЕТКА ОБНОВЕ КАТЕДРАЛНОГ ХРАМА БАЊОЛУЧКЕ ЕПАРХИЈЕ

ХРАМ ДУХОВНЕ ОБНОВЕ

● Православну цркву треба увијек доживљавати као једну организацију која духовно обнавља Србе на овим подручјима и којима ће она по значају бити као Београђанима Светосавски храм - рекао је бањолучки епископ, господин Јефрем

БАЊА ЛУКА, 25. Јануара - Остварени су сви услови за почетак радова на обнови катедралне цркве епископа бањолучких, односно Саборног храма „Света Троица“ у Бањој Луци. Ово је јуче на конференцији за штампу рекао бањолучки епископ господин Јефрем.

Конференцију за штампу сазвао је Одбор за изградњу Саборне цркве, а присуствовало јој је поред Његовог Преосвештенства епископа Бањолучког Јефрема, протојереј господина Ратко Радукоскић, професор Драган Давидовић, водитељ прес-конференције, бројни новинари и дописници. Захваливши што су дошли, господин Јефрем је упознао госте о историјату цркве и времену у којем је покушавано обновити овај једини порушени катедрални храм православне цркве у току другог светског рата на југословенским просторима.

„Храм је порушен у једном несретном времену. Не у рату, већ у једној смисленој кампањи рушења свега онога што припада српском народу и православној цркви. Управо због тога имамо обавезу да ту цркву обновимо. Обавезни смо то и пред Богом, јер била је то освеће-

на црква, и највећа светиња народа Босанске крајине. То смо дужни и према нашим прецима који су је подигли, као и према свим грађанима који се сјећају како је некада изгледала Бања Лука, рекао је бањолучки епископ Јефрем. Претходно су новинари упознати са чињеницом да је Саборни храм само двије године након што је освећен оштећен у априлском бомбардовању 1941. године, а четири мјесеца касније срушен наредбом усташких власти.

Прво питање на конференцији упућено је господину Јефрему, а гласило је: - Има ли проблема с финансирањем и на који начин се гради црква? Преосвештени епископ одговорио је да новац до сада није био проблем. Јер, Српска православна црква изградњу објекта финансира добровољним прилозима својих вјерника, а према садашњем расположењу вјерника и грађана уопште, так-

вих проблема вјероватно неће ни бити. Истина, обнова Храма почиње у једном тешком времену, али одушевљење народа је велико.

На питање дописника „Политике“, када ће започети радови, господин Јефрем је одговорио: „Када се заврши правни пројекат, односно грађевинско-конструктивни дио. То ће бити врло брзо, јер ових дана Одбор за изградњу треба да изабере пројектанта и усвоји понуде за геомеханичко испитивање и откопавање темеља“.

Осврнувши се на питање Драгана Стегића, сарадника радио и телевизије Сарајево, а везано за начин финансирања радова на обнови Храма, професор Драган Давидовић, говорио је име Одбора за обнову Храма, сматрао је за потребним да објасни гласине које, како јерекао, круже градом, а оптужују општинску власт да новцем од гријања гради

православни храм.

„Морамо подвући да држава никада не финансира ни утиче на финансијске токове изградње једног вјерског објекта. То не чини ни сада. Ова црква искључиво ће бити грађена прилозима вјерника и грађана, рекао је Давидовић.

Новинаре је занимала и реализација договора с општинским органима и борцима око премјештања Споменика палим борцима. Протојереј Радукоскић одговорио је да се православна црква Бање Луке залаже већ 45 година за денационализацију објеката и земљишта који су јој одузети након рата. Коначно започињање изградње катедралне цркве, према томе има иза себе дуг пут и велику „борбу“. Ипак, у посљедњих годину дана, проблема није било ни с општинским властима, а ни с организацијом бораца. Уз њихову дозволу, Споменик

палим борцима премјештен је без буке и скандала. Колико је значај изградње овог храма, господин Јефрем илустрирао је подацима о националној структури и бројности сваког појединачног народа у Бањој Луци. На сто хиљада српског становништва, рекао је, Бања Лука има практично само једну цркву у граду, цркву у Ребровцу, и двије на периферији - у изградњи.

ПРИЛОЗИ ЗА ИЗГРАДЊУ

Сви добровољни прилози вјерника Српске православне цркве, и других грађана Бање Луке, могу се од данас упућивати на динарски жиро-рачун - 10500-678-25157 - СДК Бања Лука с назнаком да су средства намињена за обнову и изградњу цркве „Света Троица“. Поред тога новчани прилози могу се свакодневно лично дојети у Управу Српске православне цркве у Бањој Луци.

У неком скорашњем времену, требало бисмо на десет хиљада вјерника имати бар једну цркву, што би значило бар још пет нових цркава. Морамо знати да се Бања Лука нагло развила и да није довољно покривена вјерским објектима, рекао је господин Јефрем, додавши да православној цркви треба увијек доживљавати као једну организацију која духовно обнавља Србе на овим подручјима и којима ће она по значају бити као Београђанима Светосавски храм. Т. ТАПАВИЧКИ

ДЕЛЕГАЦИЈА СПО ОТПУТОВАЛА У САД

Сусрети с првацима Конгреса

БЕОГРАД, 25. Јануара (Танјуг) — Делегација СПО, са предједником ове стране Вуклом Драшковићем на челу, отпутовала је данас у вишедневну посјету САД. У делегацији су народни посланик адвокат Милан Николић, члан централне управе инжењер Драган Миличић и секретар Предједништва СПО Зорана Гајић. Са њима је отпутовао и уредник „Српске ријечи“ Миленко Бучетић.

Програмом посјете је предвиђено неколико сусрета делегације СПО са првацима америчког Сената и

Конгреса, као и истакнутим функционерима Стејт департамента и владе САД.

Тема свих ових разговора биће: како разријешити југословенску драму и, нарочито, како мирним путем и правично ријешити српско национално питање.

Осим Вашингтона, делегација СПО ће посјетити Њујорк и Чикаго. Поред контаката са представницима САД и Уједињених нација, делегација СПО ће у Њујорку и Чикагу имати и светосавске сусрете са Американима српског поријекла.

ОДА ЦРНЕ ГОРЕ НИЈЕ ЗА МЕЂАЊЕ ГРАНИЦА, АЛИ...

ЦИЉ — СУВЕРЕНЕ РЕПУБЛИКЕ

ИВАНГРАД, 25. Јануара (Танјуг) — Национално питање у Југославији није ријешено и због тога смо организовали референдум. Нас су одмах оптужили да хоћемо да мијењамо границе и да ћемо применити ратни рецитал, а ми то никада нећемо урадити. Ово је, између осталог, рекао предједник Странке демократске акције (СДА) за Црну Гору Харун Хаџић на синоћној трибини „Санџак кроз историју“ у Петинци код Иванграда.

По ријечима Хаџића, СДА за Црну Гору се не залаже за

промијене граница. Ми смо за суверену Црну Гору, суверену Србију и суверену Босну и Херцеговину, а аутономна права унутар тих држава ћемо оставити путем преговора и окупирани међународних зката, рекао је Хаџић.

Др Шефкет Крчић је на трибини говорио о смисленој запостављању муслиманских писцаду дужем временском периоду, а Фехим Кајевећ, новинар и књижевник, о информативној блокади на овим просторима, за шта је оптужио јавна гласила у Црној Гори и Србији.

НОВА ВЛАСТ РАЗОЧАРАЛА СЛОВЕНЦЕ:

„СВЕГА

НАМ ЈЕ ДОСТА”

● Несрећношћу користе појединци који краду колико год могу ● Највеће тешкоће има привреда, која је изгубила четвртину тржишта и данас производи 40 одсто мање него прије пет година

МАРИБОР, 25. Јануар (Танјуг) — Сада нам је већ сасвим свеједно тко је на власти - или ова или она странка - од власти не тражимо ништа друго него да положи темеље привредног система. А онда нека нас остави на миру, а политичари се могу онда даље свађати па ако хоће и физички разрачунавати у парламенту као што је то случај у неким другим земљама, пише у данашњем „Вечеру“ коментатор Никола Шотаршић који се такође пита када ће посланици у словеначком парламенту схватити да је „враг шалу одио“.

Сада се ради о томе како ће преживјети млада држава и њени грађани, а не о високим идеолошким циљевима појединаца који су од власти толико надувени да не виде ништа.

Словенија је успјело да се осамостали и да постане међународно призната, међутим, уз то су политичари свих боја заборавили да то није довољно, већ да треба о посљедицама осамостаивања озбиљно размислити, пише такође мариборски лист долажући да се Словенци сусрећу и са многим непријатним изненађењима: тако морају плаћати таксу за прелазак границе, није јасно како је са здравственим осигурањем ико путују у иностранство, а сусрећу се и са другим сличним проблемима.

Највеће тешкоће има привреда, која је изгубила четвртину тржишта и данас производи 40 одсто мање него прије пет година. Еледа заједно са посланицима такође није познала од реалних оцена приликом

увођења нове валуте - платни промет међу републикама бивше Југославије не функционише, па се мора сватко сналазити како зна и умје, пише „Вечер“ истичући да ствар нема везе са нормалним пословањем што директоре доводи до границе „нервног слома“.

Несрећношћу користе појединци који краду колико год могу, свједочи смо дивљих приватизација, појединци постављају милионери преко ноћи, а страни партнери бјеже као „враг од крста“ јер у такву неправду државу“ нађе нико уложити ни гроша, пише „Вечер“ и додаје да се у словеначком парламенту и странкама понашају као да је значајније тко ће кога ловити за нос, него ситуација у којој смо се нашли.

Због тог, господо политичари и посланици, престаните за својим играма, формирајте владу стручњака и учините што треба, пише „Вечер“ и наглашава да се треба плашити да би предизборне игре Словенију пуно коштале и довеле до стања каквог имају у Румунији и Русији.

„ГЛАС“ Ул. АВНОЈ-а 93. Оснивач листа: Скупштина општине Бања Лука.

Главни и одговорни уредник: Мирко Млађеновић

Редакцијски колегијум: Мирко Кисан (змова-свијет), Емир Крић (дес: замјеник главног и одговорни уредник), Ратко Марљ (Бања Лука), Мирко Млађеновић (главни и одговорни уредник), Никола Гузић (недељни „Глас“), Светлана Пејер (култура), Стеван Рисовић (спорт), Дејан Социћки (Босанска крајина).
Редакцијско-технички главни и одговорни уредник: 12-032, деск 12-076, 12-084, два тилграфа, 12-004, телефакс 12-032. Оплаћено у Улци Веспелно Маслење 13, телефон и телефакс 11-918, рударићевци Пословнице 11-954. Телефакс 45-208 ЈУ „Глас“.
Динарске уплате: жиро-рачун број 10500-601-17456 код СДК Бања Лука

Издаје и штампана ЈНИП „Глас“

Директор: Јосиф Д. Ранић

Уплата на деветнао рачун број 10500-620-71000-522 код Бањолучке банке ДД Бања Лука
КОПИЈУ УПЛАТИТИЕ ЗА ПРЕТПЛАТУ ПОСЛАТИ НА ОП ПАСНО
На основу мишљења Министарства за информације СР БХ бр. 04-021-38-45/91 од 15.2.1991. године „Глас“ се опорезује по стапи од 3 посто на тарифног Бора 8. Закон о порезима на медијима о порезу на промет новинама и услуга „Службени лист СФРЈ“ бр. 4/91
Адреса: АВНОЈ-а 93. Телефон централа: 0761-24-055, 24-030-24-040, 24-179 и 24-180, директор Предузећа и пословни директор Предузећа 22-654 и 22-659 телефакс 22-668.
За РЈ „Гласника“ Бого Пубурић

СКУПШТИНА БИХ

РЕФЕРЕНДУМ ПРОТИВ СРБА

САРАЈЕВО, 25. јануара — Јутрос нешто прије 5 сати, након готово 16-точасовног пленарног засједања, Скупштина БиХ коначно је утврдила дневни ред, а одмах потом усвојила све три прве тачке посвећене републичком буџету и ријешила најспорније питање - расписала референдум грађана о суверености и независности ове републике.

У дане 29. фебруара и 1. марта грађани БиХ на референдуму ће се изјашњавати јесу ли за или против тога да је БиХ суверена и независна држава грађана и народа - Муслимана, Срба и Хрвата и других грађана који у њој живе.

Одлуци о расписивању референдума претходила је жучна расправа посланика три националне странке након поноћи.

Ирфан Ајановић оцијенио је да председник скупштине Момчило Крајишник намерно одуговлачи стављање на дневни ред расписивање референдума, што је против-

но послоннику Скупштине, и предложи закључак да му се одузме право вођења сједнице и да то умјесто њега чини потпредседник скупштине Мариофил Љубић. У том моменту председник Крајишник закључио је пленарну сједницу и саопштио њен наставак унедијељу у 10 часова. Међутим, посланици из СДА, ХДЗ-а и неки из опозиционих странака изјаснили су се за приједлог Ајановића. Тада - јутрос нешто прије 4 сата - српски посланици напустили су засједање у знак протеста што ће се референдум грађана ипак наћи на дневном реду. Тим је засад одложен и програм регионализације на чему је највише инсистирала Српска демократска странка.

Скупштина БиХ јутрос рано разријешила је гувернера народне банке Хајру Балорду, те на ту функцију именовала др Јадранка Прилића из Мостара - кандидата ХДЗ-а БиХ.

КОНФЕРЕНЦИЈА О ЈУГОСЛАВИЈИ У БРИСЕЛУ

НЕИЗВЈЕСНОСТ ОКО НАСТАВКА

● Хрватска и Словенија траже да конференција буде хитно настављена да би се ријешило питање правног и материјалног наслеђа досадашње државе. Србија сматра да су првобитни ставови признавањем ове двије републике у њиховом редукцирани, ако не и дезавуисани, па је према томе и конференција неизвјесна

БРИСЕЛ, 25. јануара (Танјуг) — Нова пленарна сједница конференције о Југославији још није заказана кажу у Секретаријату конференције у Бриселу. Послије озбиљних наговјештаја од стране њених бриселских функционера да би могла бити одржана већ прије краја ове седмице. Сада је дописник Танјуга добио објашњење: лорд Карингтон је, ипак, одлучио друкчије.

Поновно су, међутим, сазване три радне групе конференције - за институционална питања, за људска права и за економске односе за 5. фебруар. И та околност привлачи пажњу, и знатижељу, посматрача будући да су оне засједале посљедњи пут 16. јануара, дан пошто је Европска заједница признала независност Словеније и Хрватске. То је, наиме, био разлог што су представници Србије пристали само на неформалне консултације, одбијајући да службено учествују у њиховом раду.

Они су упозорили да се појављује двају република у својству независних држава битно мијења карактер и концепт конференције, те да је потребно утврдити њену нову правну подлогу и оквире, најзад, и саме циљеве. Јер, првобитни су сада, многоме, редуцирани, ако не и дезавуисани, самом чињеницом да су нека до могућих рјешења одлуком влада ЕЗ фактички прихваћена, и прије окончања политичких преговора, дакле, не као њихов резултат.

Приликом посљедњег сусрета стручњака у Бриселу српским представницима су се у њиховом приступу придружили још неки учесници, такође сматрајући да је прије наставка рада потребно редефинисати основе и сврху конференције, што би укључивало прецизирање мандата радних група. Одговор на те недоумице није дат на лицу мјеста, оцијенено је да је то ствар политичке одлуке, и зато су поједини функционери у штабу конференције најављивали ново пленарно засједање на врху у врло кратком року. То се није догодило, а своје тумачење о томе колико, и како, признавање Словеније и Хрватске за независне државе може утицати на политички садржај и будућност конференције, којој се зна, није дао ни њен председник лорд Карингтон. У његовој бриселској околини се може само чути како посљедња верзија европског мировног документа, од 4. новембра прошле године, остаје на снази, те да она једнако обавезује и Словенију и Хрватску, и након што су им дванаесторица, као организатори конференције, признала статус независних држава.

И те двије бивше југословенске републике потврђују своју спремност да и даље учествују на конференцији о Југославији, чак траже да што прије буде настављена. Додуше, и сада, или сада још упорније и нестрпљивије, желе да је усмијере и концентришу, прије свега, на питања правног и материјалног наслеђа досадашње југословенске државе. Њихов захтјев да се у ту сврху формира нова, четврта, радна група, код лорда Карингтона до сада није пролазио. Судећи према расположењу њихових представника испољеном послједице размијења мишљења у оквиру трију радних група, средином овог мјесеца. Они сматрају неминовним, и скорим, да лорд Карингтон попусти, формира и то, по њима једино заиста релевантно стручно тијело конференције о Југославији.

ОСНОВАНО УДРУЖЕЊЕ НЕЗАВИСНИХ ИНТЕЛЕКТУАЛАЦА

БЕОГРАД, 25. јануара (Танјуг) — У Београду је данас одржана оснивачка скупштина београдског круга удружења независних интелектуалаца. „Заглађамо се за изградњу демократског, личног и отвореног друштва, слободу, независност и самосталност мишљења и изражавања, слободу проток људи и идеја, а против злоупотребе науке, културе и јавне ријечи“, рекао је председник иницијативног одбора професор Милadin Животић.

Оснивачкој скупштини присуствовали је половина од око 150 познатих интелектуалаца, уједника и других учесника јавног живота. Према данас усвојеном статуту, удружење ће дјеловати путем одбора којих ће бити: за везе са јавношћу, међународне односе и људска права, као и путем трибина и других начина окупљања. Скупштина је изабрала управни одбор од 17 чланова који ће међу осталом одредити председника београдског круга.

МОСКВА

Заоштравање између Русије и Украјине

● Кома ће припасти Крим. Шта је са црноморском флотом. У Украјини живи од 52 милиона становника 12 милиона Руса, док сваки трећи Украјинац живи ван матичне државе

МОСКВА, 25. јануара (Танјуг) — Односи између Русије и Украјине ушли су у веома деликатну фазу, у којој - према процјенама странака посматрача - сваки погрешни потез може да доведе до катастрофе. Ријеч је о територијалним проблемима, које су поставили посланици руског парламента, тражећи враћање Крима Русији, као и о проблему црноморске флоте, гдје нису усаглашени ставови којој страни треба да припадне већина поморских снага.

Синоћна „Извјестија“ пише да ће „неизбјежно доћи до рата, ако се не рашчисте територијални проблеми“. А руски парламентар је наложио својим комитетима да приједлог о проблему Крима до 6. фебруара поднесу на разматрање у врховном органу власти, како би се ставила тачка на питање, спорно још од 1954. године, када је

Никита Хрушчов одлучио да Крим прикључи Украјини.

Синоћ је у Кијеву шеф украјинске дипломатије Анатолиј Зленко рекао на конференцији за штампу да „Украјина одбацује било какве територијалне претензије, с које год стране долазиле“. Шеф француске дипломатије Ролан Дима рекао је на тој конференцији да се француска не мијења у послове заједнице независних држава, „али у конкретном случају (Крима) он сматра да украјинска страна има веома снажну правну аргументацију“.

Нешто прије тога председник Украјине Леонид Кравчук је рекао новинарима да су 1954. године врховни совјети Русије и Украјине докинули одлуку о прикључењу Крима Украјини, а то је потврдио совјетски врховни совјет. Уосталом, додао је он, 1. децембра прошле године на референдуму се

већина становника Крима изјаснила за прикључење Украјини.

Ствари се компликују због чињенице да у Украјини живи 12 милиона Руса, од укупно 52 милиона становника ове друге по бројности становништва бивше совјетске републике. Уосталом, сваки трећи Украјинац живи ван Украјине, па и та чињеница говори о тешкоћама „развода на совјетски начин“. Зато „Извјестија“ синоћ каже да би територијална посезања водила „оном страшном путу којим иде Југославија“, па сугерише неповредивост граница, као једину алтернативу. „Јер трећи пут просто не постоји“.

Слика руско-украјинских односа постаје још сложенија кад јој се додају проблеми црноморске флоте. Али се још више заоштрава кад се томе дода атомско оружје. Леонид Кравчук је саопштио да је већ досад 35 одсто тактичког атомског оружја изнесено из Украјине (и очевидачно претато Русији), док ће остатак бити пренесен до средине ове године. Међутим, стратешко оружје треба да буде уништено до 1994. године.

ИЗРАЕЛ

Поддијељеност због америчке понуде

ЈЕРУСАЛИМ, 25. јануара (Танјуг) — Израелска политичка јавност данас је оштро подијељена око америчког компромисног приједлога за давање гаранције Израелу за 10 милијарди долара зајмова које намјерава да узме код америчких комерцијалних банака за рјешавање проблема стотина хиљада досељених совјетских Јевреја.

Овдје је данас званично потврђено да је амерички државни секретар Џејмс Бејкер израелском амбасадору у САД Запману Шовалу прошле ноћи понудио америчке владине гаранције под условом да Израел не користи средства из зајмова за изградњу нових јеврејских насеља на окупираним територијама, али да може употребити ограничени износ за завршетак започетих

Посланик владајућег десничарског „Ликуда“ Јошуа Миза изјавио је данас израелском радију да је „сада стављена на пробу одговорност владе пред нацијом“ и предложио да она, без обзира на америчку одлуку, настави тајне и тихе преговоре, ван домаћег јавности, како би обезбиједила гаранције без постављених услова.

Посланица екстремно десничарске партије „Техија“ Гаула Коен, чија је партија прва напустила владајућу коали-

цију због уцеља Израела у мировним преговорима с Арапима и Палестинцима, сматра да

су „услови које су Американци поставили неприхватљиви“ и тражи од владе да их одбади. „Израел сада мора да предузме широку и агресивну кампању међу Израелцима и Јеврејима у дијаспори како би се сакупила средства за прихват досељених совјетских Јевреја“ - изјавила је она израелском радију. Њен истомисленик Рахавим Зереви, шеф тврдокорне националистичке партије „Моледет“, такође сматра да треба, како је рекао, „одбацити америчке ујене јер је питање изградње јеврејских насеља бити или не бити израелске безбједности у које нема право да се мијеша било ко са стране“.

Међутим, вођа левичарског „покрета за грађанска права“ Јоси Сарид позвао је владу да одмах обустави изградњу насеља на окупираним територијама и тако „спаси досељенике од бијезде, глад и мизерије које прате слијепу политику њиховог насељавања“. Он јетакже оптужио премијера Шамира и министра грађевинарства Аријелу Шарона да су „агресивно и бесмислено трговалошћу приморали Американце да наметну услове због којих сада запомажу“.

„DŽUMHURIJET“ NAGOVJEŠTAVA ODLAGANJE TURSKOG PRIZNAVANJA JU—REPUBLIKA

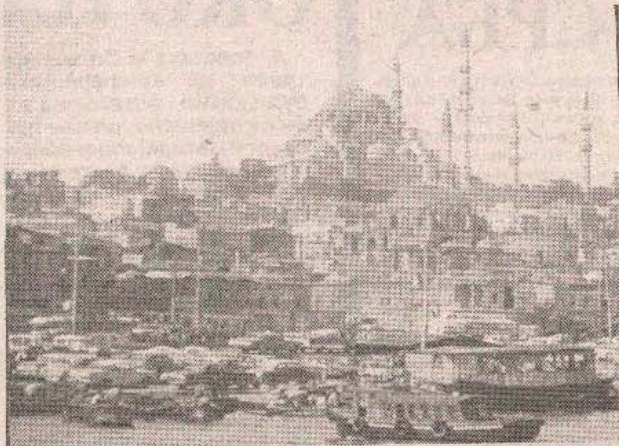
PRIORITET — PREGOVORIMA

● Turski dnevnik „Džumhurijet“ piše, pozivajući se na ocjene vladinih funkcionera, da bi Turska „mogla odložiti priznavanje Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Makedonije s ciljem da podrži novo ustrojstvo jugoslovenske zajednice“

ANKARA, 25. januara (Tanjug) — Ankara je sve bliža odlaganju priznavanja jugoslovenskih republika koje traže nezavisnost dok se ne okonča dijalog o „novoj Jugoslaviji“. Turski dnevnik „Džumhurijet“ piše, pozivajući se na ocjene vladinih funkcionera, da bi Turska „mogla odložiti priznavanje Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Makedonije s ciljem da podrži novo ustrojstvo jugoslovenske zajednice“

List piše da je Ankara „od početka podržavala jugoslovenski integritet i da sada, upravo iz tih razloga, vidi „novu priliku za političko ustrojstvo u kojem bi bile sve republike osim Slovenije i Hrvatske“.

U napisu pod naslovom „Ankara planira da odgodi priznavanje JU-republika iznosi i procjene vladinih izvora da su „veoma male mogućnosti

Istanbul: tolerantiji tonovi Turske

da se stvori federacija koju očekuje Srbija“. Turska, naime, vjeruje, piše list, da su „opšte tendencije u Jugoslaviji usmjerene ka njenom raspadanju i težnji republika ka nezavisnosti“.

Turski dnevnik kaže i da je „Beograd sugerisao Ankari da odloži priznavanje JU-republika, koje je,

inače, trebalo da uslijedi početkom februara. Poruka Ankare je na to bila: „razvoj u Jugoslaviji će se pratiti“ pa ukoliko on dođe do tačke kada je „priznavanje neizbežno“ ono će biti učinjeno „u paketu“, za sve republike koje su zatražile nezavisnost“.

RUSIJA IMA 148,8 MILIONA STANOVNIKA

Najbrojniji u Evropi

MOSKVA, 25. januara (AFP) — Rusija ima 148,8 miliona stanovnika, prema podacima od 1. januara ove godine. To je za 0,2 procenta više nego prije godinu dana, saopćilo je statistički komitet te zemlje.

U ovom povećanju od 250.000 stanovnika udio prirodnog prirasta stanovništva iznosi tek desetinu tog broja. Rusija je inače daleko najmnogoljudnija zemlja zajednice nezavisnih država.

„RUEN“ IZ KOČANA RADI ZA „MERCEDES“ I „VOLVO“

KOČANI, 25. januara (Tanjug) — Industrija automobilskih dijelova i traktora „Ruen“ u Kočanima planira da povećanje proizvodnje u ovoj godini čini za 47 odsto, ili proizvodnju oko pet miliona lamela, spojnica, kvačila i drugih dijelova za putnička i teretna vozila, a očekuje se usvajanje i novih proizvodnih programa.

MAKEDONIJA — JUŽNA KOREJA

Za jagnjetinu — automobili

STIP, 25. januara (Tanjug) — Najveće stočarsko gazdinstvo u Makedoniji u Jugoslaviji „Prvi maj“ iz štipskog sela Dragoevo na dobrom je putu da riješi svoj do sada najveći problem, a to je plasman jagnjadi iznad 20 kilograma.

Ovih dana u Stipu je boravila delegacija južnokorejske firme „Daevu“, „Zito-Makedonije“ iz Skoplja, pri čemu je ugovoren neograničen izvoz jagnjetine na južnokorejskom tržištu. Plasman jagnjadi treba da počne u martu ove godine, a kako je precizirano u razgovorima, izvoz će trajati kontinuirano i odvijati se preko „Zito-Makedonije“ dok će stočarsko gazdinstvo „Prvi maj“ kao kompenzaciju za jagnjeće meso dobiti nekoliko vrsta motornih vozila iz uvoza.

PLAVI ŠLJEMOVI

Belgijanci spremni

BRISEL, 25. januara (Tanjug) — Belgijski vojnici su spremni da se uključe u akciju mirovnih snaga UN, čim o njoj odluči svjetska organizacija.

Prvi će krenuti pripadnici 17. brigade iz sastava prvog korpusa, stacioniranog u Njemačkoj. To se saopćava u posljednjem izdanju biltena korpusa, čije pisanje prenosila danas agencija Belga.

KVALITETOM U SVIJET

To je rezultat svjetskog kvaliteta rezervnih dijelova koji se izrađuju u ovoj kočaškoj fabrici, kao i sve većoj potražnji na inostranom tržištu. Od plasmana ovogodišnje proizvodnje na domaćem tržištu očekuje se finansijski efekat od oko 2,5 milijardi dinara, a od izvoza rezervnih dijelova na inostranom

tržištu kočaški „Ruen“ planira da ostvari 16 miliona njemačkih maraka

O renomeu ove fabrike govori i činjenica da će ona izrađivati dijelove za poznate automobilske gigante kao što su „Mercedes“, „Volvo“, „Opel“ i „Iveko“.

ALŽIR:

Napetost oko džamija

● Ukvarтовима Babel Ued i El Haraš snaga reda su bile prinuđene da pucnjima u vazduh iz vatrenog oružja rastjeraju ratoborne grupe i pojedince ● U nekoliko mjesta u okolini glavnog grada na izlazu iz džamija je hapšen izvestan broj imama zbog toga što su u propovjedima pozivali na nasilje

ALŽIR, 25. januara (Tanjug) — Predsjednik Visokog državnog komiteta Alžira Mohamed Budiaf izjavio je da je „slabost države ohrabrila strana miješanja“ u alžirske unutrašnje stvari i da će nova vlast učiniti sve za učvršćenje državnog autoriteta i poštovanje zakona u zemlji.

U kratkoj izjavi prvom programu francuske televizije, koji gleda i veliki broj Alžira, Budiaf je posebno odao priznanje alžirskoj armiji i snagama bezbjednosti, koje, hrabro i samoprijegomo ispunjavaju svoje zadatke“.

Budiafove riječi su, kako se ocjenjuje, upozorenje islamskim frontu spasa (FIS) i njegovim pristalicama koji su doprijele stvaranju dosta napete atmosfere okončano nekoliko poznatih integrističkih džamija u glavnom gradu unutrašnjosti.

U kvartovima Babel Ued i El Haraš snage reda su bile prinuđene da pucnjima u vazduh iz vatrenog oružja rastjeraju ratoborne grupe pojedince koji su pokušali da uprkos zabrani, postave zvuknike oko džamija i da klanjaju na ulici u blizini „božijih kuća“.

Komanda žandarmerije je seopćila sinoć da je uhapšeno više podstrekaca nereda, od kojih su neki pokušali da u svoju radobu „uvuku i djecu od četiri do 15 godina“.

SUSPENZIJA PROIZVODNJE NUKLEARNIH BOMBI U SAD

Manje dolara za naoružanje

VAŠINGTON, 25. januara — Administracija američkog predsjednika Buša planira da suspenduje na neodređeno vrijeme proizvodnju nuklearnih bombi i stiče jedini tip bojeve glave koji je uprogramirao proizvodnje, piše današnji Vašington Post.

Kako navodi Rojter, odluku o tome treba sutra da objavi ministar za energiju Džejms Volkin, čiji je resor nadležan za proizvodnju nuklearnog oružja, kaže list pozivajući se na neimenovane visoke američke funkcionere.

Otkazivanje proizvodnje bojeve glave poznate kao W-88 slijedi posljednje nedavni drugih koraka za smanjivanje proizvodnje nuklearnog oružja i odražava smanjenu zabrinutost političara za nuklearnu pretnju prema SAD, dodaje Vašington Post.

Najavljuje se, prema pisanju istog lista, smanjivanje izdataka za američke vojne programe za oko četiri milijarde dolara, posebno za projekte sa nekoliko bojevih glava, što se dovodi u vezu sa nestankom Sovjetskog Saveza.

NEONACISTIČKO NASILJE U RIMU

NOŽEVIMA NA AFRIKANCE

● Svoj napad na Afrikanke grupa je nazvala „kaznena ekspedicija“ protiv stranaca ● Udarcе motkama i ubode noževima propratili su uzvicima: „Stranci gubite se iz Italije“ ● Rimski „Republika“ donosi podatak da je prilikom nedavnih istraživanja o rasizmu 47 odsto Italijana izjavilo da su rasisti

Rim, 25. januara (Tanjug) — Rimski policija je uhapsila četrnaestoro od dvadesetoro mladih neonacističkih ljudi su u noći između 21 i 22. januara, nedaleko od Koloseuma, noževima i motkama napale dvojicu Afrikanaca.

Na osnovu dnevnika jednog od napadača policija je utvrdila da se radi o grupi mladih neonacističkih poznatiji pod nazivom „Naci skin“ i prepoznatljiviji uglavnom po obranim glavama. Svoj napad na Afrikance ova grupa je nazvala „kaznena ekspedicija“ protiv stranaca.

Mladi neonacisti su napali četvoricu Afrikanaca, ali su dvojicu uspjela da pobjegnu, a drugoj dvojici, Tunizianinu i Alžircu, nanijeli su teške tjelesne povrede.

U početku je bilo pokušaja da se krvoprocije prikaže kao obračun među preprodavcima droge, ali je sada postalo jasno je da se radi o pravom izlivu ksenofobičnog nasilja. Napadači nisu poz-

navali svoje žrtve, a udarce motkama i ubode noževima propratili su uzvicima: „Stranci gubite se iz Italije“.

Najmlađi od uhapšenih napadača, koji su optuženi za pokušaj dvostrukog ubistva, ima svega 14 godina, najstariji 22, a među njima je i jedne dvadesetogodišnja djevojka. Za ostalim učesnicima među kojima su i tri djevojke, policija još traži.

Događaj je uznemirio Italijanski javnosti jer nedvosmisleno najavljuje da novi talas ksenofobije, čiji su nosioci najčešće neonacisti, nije zaobišao ni Italiju. Povrijedene Afrikanke u bolnici poslije je predsjednik republike Kosiga izrazio i ime čitavog italijanskog naroda žaljenje zbog sramnog događaja.

Sutra će se u Milanu održati velika antirasistička manifestacija koja, pored ostalog, treba da ukáže i da najveći problem nisu povremeni siledžijski istupi raz-

nih neonacističkih grupa, već svakodnevno ponašanje ljudi koje stvara pogodnost za bujanje rasizma i ksenofobije.

Rimski „Republika“ donosi podatak da je prilikom nedavnih istraživanja o rasizmu 47 odsto Italijana izjavilo da su rasisti. Da razlozi za alarm zaista postoje govori i činjenica da je samo dan nakon nesvatljivog nasilja u parku kraj Koloseuma u prepunom rimskom autobusu jedan mladić pretukao tridesetogodišnjeg Afrikanca uz uzvik „da mu prijavim crnci oduzimaju posao“. Vozač nije zaustavio autobus, a niko od putnika nije reagovao.

Položaj stranaca iz zemalja vanevropske zajednice Italije nije u potpunosti regulisala. Mnogi su bez boravišnih dozvola i prinuđeni su da rade na crno, i položaj ratnih izbjeglica je nejednak. Nekoliko hiljada izbjeglica iz ratom zahvaćene Somalije nema u Italiji status ratnih izbjeglica i nema čak ni pravo na politički azil.

Na drugoj strani, Italijanska vlada dekretom je hrvatskim izbjeglicama odobrila boravak u Italiji iz humanitarnih razloga. Mnogim Italijanima su još u sjećanju ljetodnji brutalni postupci prema albanskim izbjeglicama u Bariju.

ali i divlje scene davanja božićnih poklona hrvatskoj djeci, kojoj je tokom nedavnih praznika televizija gotovo svakodnevno prikazivala.

Očekuje se da će sutrašnja antirasističkoj manifestaciji u Milanu prisustvovati najmanje 50.000 ljudi iz svih krajeva Italije.

Koloseum u Rimu: raste mržnja prema strancima

KONFERENCIJA ZA ŠTAMPU U VLADI BiH

NOVINARI KRIVI PODIJELJENOJ VLADI

● **Novinari bosanskohercegovačkih glasila, po ocjeni ministra za informisanje, neprovjerenim izvještavanjem umnogome doprinose zaoštrenju ionako napetih odnosa u BiH**

SARAJEVO, 25. januara (Tanjug) — U Ministarstvu za informisanje Vlade Bosne i Hercegovine danas je održana konferencija za štampu na kojoj je šef tog resora Veljko Ostojić oštro zamjerio novinarima na izvještavanju. Izvještavanje o radu Vlade, smatra Ostojić, svodi se na nedovoljan politički sluh novinara, neobjektivnost ili tendencionalnost. Po njegovom mišljenju, republička Skupština i Predsjedništvo nametnuli su političke teme Vladi, koja zbog toga doprinosi us-

mi vrh izvještavanja sredstava informisanja. Novinari bosanskohercegovačkih glasila, po ocjeni ministra, neprovjerenim izvještavanjem umnogome doprinose zaoštrenju ionako napetih odnosa u BiH. Ostojić smatra da je novinarstvo opterećeno nacionalizmom, isključivostima, podijeljenostima. Potpredsjednik Vlade Muhamed Čengić, koji je takođe govorio novinarima, iznio je sasvim oprečna mišljenja, odnosno - nije se složio u ocje-

nama sa Ostojićem. Čengić smatra da je Vlada Bosne i Hercegovine podijeljena po nacionalnom pitanju, da ima različite stavove, ali za njega to nisu dovoljni razlozi za ostavku Vlade, o kojoj se u posljednje vrijeme često govori. On lično nema zamjerki na izvještavanje i smatra da se oko obavještavanja javnosti o radu Vlade treba postići dogovor, to jest da se ne treba oglašavati pojedinačno i proizvoljno. I na ovoj konferenciji sasvim jasno došla su do izražaja neslaganja koja postoje u Vladi, a za koja se, eto, opet pokušavaju okriviti novinari, koji često i ne iznose u javnost sve one nesuglasice i trvenja koja se dešavaju na njenim sjednicama.

RAPORT IZ ZAPADNE SLAVONIJE I POSAVINE

Mir sve bliže

● **Oružja i oruda su se ohladila, a na cijevi topova i minobacača postavljene su plastične zaštitne navlake**

BOSANSKA I NOVA GRADISKA, 25. januara — Već 22 dana Bosanska Gradiska i njena okolina, a tako i područja Stare Gradiske, te sela oko rijeke Save na bosanskoj strani poštedeni su ratnih dejstava i razaranja. Privreda postepeno oživljava, a redovno su počele da rade i škole na području grada i u selima. Ugrađuju se življe. Nestalo je i onog svakodnevnog straha od bombardovanja. Jednostavno, život se vraća u

Mirno je i na području Pakraca, a tako i kod Jasenovca i u okolini Lipika. Samo poneki sporadični pucanj iz snajpera oglašavao se juče sa hrvatske strane na liniji Mašička Šagovina - Medari - Dragalić, ali od juče, kako smo saznali iz pouzdanih izvora, pucnjava je potpuno umukla. U Novoj Gradiski iduće nedjelje će početi da rade osnovne i srednje škole. Pripreme za rad osnovne škole su u toku i u Okučanima, u kojima je

Bosanska Gradiska: U školama počela nastava

normalnije tokove koji su, ako se izuzme privredna kriza u kojoj smo bili i prije rata, dodatno blokirani pokidanim saobraćajnicama i prekinutim poslovnim vezama. Stanje se normalizuje i na području Okučana, naravno u veoma teškim uslovima, a sve je više i izbjeglica koje se vraćaju u okučanska sela. Ovih dana, što potvrđuju i hrvatski izvori, pucanja uopšte nije bilo ni u okolini Novske.

uspostavljena nova opštinska narodna vlast. Sve u svemu, mir je sve bliži, naravno ukoliko sa hrvatske strane ne bude bilo provokacija. Za sada ih nema i to je dobar znak za dalje pregovore o potpunom uspostavljanju mira, odnosno obezbjeđenja uslova za dolazak mirovnih snaga Ujedinjenih nacija na zapadnoslavonskom području i u Posavini.

G. ŠERBULA

NA KORDUNU

POMOĆ STIŽE SVAKODNEVNO

● **I mnogobrojna udruženja naših radnika u inostranstvu ili pojedinci prikupljaju novčana sredstva i šalju pomoć u lijekovima, odjeći, sanitetskom materijalu, medicinskim aparatima**

VRGINMOST, 25. januara - Pomoć narodu Korduna, u njegovoj pravednoj borbi protiv fašizma, stiže gotovo svakodnevno u najrazličitijim oblicima. Putem humanitarne organizacije Crvenog krsta Jugoslavije, a posebno Crvenog krsta Srbije, na ovo područje zahvaćeno ratom upućuju se pošiljke s hranom, odjećom i lijekovima. U posljednje vrijeme sistem prikupljanja i slanja pomoći na Kordun funkcioniše tako da određene opštinske organizacije Crvenog krsta Srbije namjenski šalju pošiljke na adresu opštinskih organizacija Crvenog krsta na Kordunu. Pomoć se solidarno, ali i prema potrebama, dijeli najugroženijim kategorijama stanovništva. To su izbjeglice, „socijalni slučajevi“ i lica bez ikakvih prihoda,

među koja sve češće spadaju i oni sa statusom penzionera. I mnogobrojna udruženja naših radnika u inostranstvu ili pojedinci prikupljaju novčana sredstva i šalju pomoć u lijekovima, odjeći, sanitetskom materijalu, medicinskim aparatima. Pristigla sredstva se dijele zdravstvenim ustanovama, apotekama a najčešće su namjenske pošiljke upućene ratnoj bolnici Petrova gora. Treba istaći inicijativu nekih od pomenutih udruženja, kao što je slučaj sa Srpskim kulturnim društvom „Vuk Karadžić“ iz Njemberga, koja preuzimaju trajnu obaveznu zbrinjavanje porodica čiji su hranitelji poginuli u borbama protiv Tuđmanovih vojvotkinja na ratištima širom Krajine.

LJ. ČIČA

DAR UČITELJA
SVOJOJ ŠKOLI

Poklonio biblioteku

BIJELO POLJE, 25. januara (Tanjug) — Bogoljub Vulić, nastavnik u bjelopoljskoj Osnovnoj školi „Dušan Koradžić“, prošlogodišnji dobitnik najvećeg republičkog priznanja „Oktolih“, koja se dodjeljuje za postignute rezultate u oblasti obrazovanja, poklonio je školi u kojoj radi biblioteku vrijednu 20.000 dinara. Vulić je kao dobitnik „Oktolih“ ovom bibliotekom nagradio „Univerzitet-ska riječ“ iz Nikšića, a on je odlučio da taj poklon učini trajno dostupnim generacijama učenika koji će dolaziti u ovu školu.

BON

MITING JUGOSLOVENA

BON, 25. januara (Tanjug) — U centru Bona je danas u podne održan miting „Za mir, jedinstvenu i demokratsku Jugoslaviju“, na kome su se govornici založili za očuvanje Jugoslavije, a protiv „bezumlja onih koji nas zavađaju“. Na mitingu je učestvovalo nekoliko stotina Jugoslovena, a manifestacija je protekla bez incidenta. U Bonu su ovo, inače, bile prve demonstracije takve orijentacije. Sve ranije u posljednje vrijeme organizovala su udruženja Hrvata III Srba koji žive i rade u Njemačkoj.

U SREMSKOM MJESTU IRIG

Vijek i po srpske čitaonice

● **Tokom drugog svjetskog rata srpsku čitaonicu u Irigu su spalili Nijemci ● Srpska čitaonica u Irigu obnovljena je poslije rata i danas sadrži oko 16.000 knjiga, među njima i 500 rariteta**

IRIG, 25. januara (Tanjug) — Tokom cijele ove godine sremsko mjesto Irig biće u znaku obilježavanja 150-godišnjice od osnivanja srpske čitaonice, jedne od najstarijih u srpskom narodu - izjavio je danas Tanjugu direktor čitaonice Đorđe Ulvić. Osnivačka skupština srpske čitaonice u Irigu održana je januara 1842. godine, po novom kalendaru, a rad je prekidala jedino tokom dva svjetska rata. Šireći kulturu i prosvjetiteljstvo, predočio je Ulvić, postala je veoma brzo po svom osnivanju stjecište mladih, obrazovanih rođoljuba i doprinijela je očuvanju duhovnosti i narodnog identiteta srpskog naroda, naročito u drugoj pokolini 19. vijeka. U zapisima se pominje da je stvaranje srpske čitaonice u Irigu, prije vijek i po, po-

praćeno crkvenim zvonima, uz pucnjavu pranglja i bal. Ove godine, predočio je Ulvić, obilježavanje jubileja počelo 14. februara u Irigu, na Dansvetog Trifuna, patronata, zaštitnika srpske čitaonice, a centralna svečanost održaće se 25. septembra, za kada je planirano otvaranje Irigskog Doma kulture u čijem će zdanju biti i čitaonica. Tokom drugog svjetskog rata srpsku čitaonicu u Irigu su spalili Nijemci, predočio je Ulvić, tako da je iz ranijeg bogatog fonda od oko 3.500 knjiga i 50 kompleta štampe i periodika i drugih vrijednih dokumenata, ostao samo 19 knjiga. Među njima je sačuvana jedna veoma važna za potvrdu postojanja i datuma osnivanja srpske čitaonice. To je jedno djelo iz kompleta sabranih djela Dositaja Obradovića izdatog 1833. godine, sa posvetom Gligorija Vozarevića, jednog od prvih srpskih knjižara, koji ju je poklonio čitaonici februara 1842. godine. Srpska čitaonica u Irigu obnovljena je poslije rata i danas sadrži oko 16.000 knjiga, među njima i 500 rariteta, oko 300 knjiga u zavičajnoj i 2.000 knjiga u naučnoj zbirci.

MOSTAR

DOGOVOR VOJSKE I CIVILA

MOSTAR, 25. januara (Tanjug) — Predstavnici Komande Druge operativne grupe JNA iz Trebinja i predstavnici civilnih vlasti i organa bezbjednosti iz Mostara postigli su dogovor o neposrednijoj saradnji i zajedničkom operativnom radu u rasvijetljavanju većeg broja incidenata koji su se u posljednje vrijeme dogodili u gradu i njegovoj okolini. Povod za dogovor vojnih i civilnih vlasti u centru Hercegovine bile su različite, često dijametralno suprotstavljene kvalifikacije o uzrocima i vinovnicima incidenata koji su u ozbiljnoj mjeri pogoršali političko-bezbednosne priroke u Mostaru i unijele strah među stanovnicima grada.

EKSPLOZIJA U MOSTARU UZNEMIRENI GRADANI

MOSTAR, 25. januara (Tanjug) — U krugu pogona „Sokolove“ tvornice rashladne i klime tehnike u naselju Centar dva u Mostaru prošle noći registrirana je snažna eksplozija. Eksplozivna je improvizovana eksplozivna naprava koju je u tvorničko dvorište ubacio za sada nepoznat lice. Noćni portir tvorničkog pogona uspio je, srećom, bjezopretno da se skloni, tako da je eksplozija izazvala samo pucanje stakla na prozorima, izazvana je, međutim, velika uznemirenost građana tog gusto naseljenog kvarta.

KORASON AKINO IZABRALA
POLITIČKOG NASLJEDNIKA

Povjerenje — generalu

MANILA, 25. januara (Tanjug) — Predsjednica Filipina Korason Akino odabrala je bivšeg ministra odbrane, generala Fidela Ramosa, za svog političkog nasljednika. Kako je danas saopštila, Akino će ga „podržati u predsjedničkim izborima“ zakazanim za maj, javljaju novinske agencije. General Ramos je svojevremeno pomogao da Korason Akino, poslije svrgnuta Ferdinanda Markosa 1986. godine, dođe na vlast. Kao šef odbrane Ramos je bio glavni pomagač u tome da se Akino održi na vlasti i pored sedam pučeva. Takva odluka predsjednice prijeli, međutim, da napravi razdor u njenoj stranci, koja je kao svog kandidata odabrala predsjednika Kongresa Ramona Mitra. Na nedavnoj partijskoj konvenciji Mitra je upozorio na nezaposlenost i glad u zemlji, kao i na „promašaj vlade“ sa kojim se, kako je rekao, mora suočiti i partija i Korason Akino.

ПОЛИТИЧКА БХ. СЦЕНА

Добро се добрим враћа

Буро КОЗАР

Питање, можда, у праи мах изгледа претенциозно, али је, несумњиво, актуелно и гласи: „Да ли ће се Срби у БиХ дефинитивно вратити светом Сави?“ Одговор се, наравно, не може одмах рећи, али српски народ, који је дуго занемаривао своју вјеру, морао бисе, најзад, окренути својим светињама и - као и други народи на овом простору - чувати своје драгоцјено духовно наслеђе. А српско је врло богато и, доиста, заслужује да му се изнова враћа свако ко држи до себе и своје лозе.

Хоће ли се овогодишњег 27. јануара догодити преокрет и у БиХ и Свети Сава, један од највећих српско-православних празника, обиљежити како ваља? Неке тенденције говоре да би до тога морало доћи. Прошле године, мјесец дана након побједне демократије и у овој републици, Српска демократска странка учинила је много да се одужи првом српском Светитељу, али тада то, осим парохијама и сједишћима епархија Српске православне цркве, није имало шири обим. Јер, ако је све религијско славењо у илегални 50 година, тешко ће се преко ноћи ствари промијенити и требаће још доста времена да се схвати да се и Свети Сава може славити, а да се за то не одговара и не иде на „информативне разговоре“ у неке државне органе.

Кога смо величали?

У првој Југославији православна дјеца су кликтала: „Свети Сава - школска слава!“ Тако је тада и било, у свим школама се на дан 27. јануара приређивало славење - пјевала химна светом Сави, резао славски колач, рецитовале православне пјесмице, све у стилу: „Цело српство слави славу / свога оца Светог Саву!“. А онда се у другој Југославији забрањила религија у школама и на јавним мјестима, потиснула у гето приватности, а раци су славили социјалистичке празнике и ујемство, на примјер, светог Саве, величали вође револуције, мислећи да је то најбоље што раде, а то се једноставно морало тако радити, пошто је директивама и окружницама одређивано. И догодило се оно што се, у неком кабинету, и претпоштавало да ће се догодити: цијела генерација Срба су рађане и расле, стицале пунољетство и сијеле у коси, без духовне културе своје цркве и уопште српске баштине. И док су комунисти који су припадали другим народима колико-толико држали до својих традиционалних обичаја, српски су предајачили у правојерности марксистичкој науци и комунистичком одређењу.

Одговарајући на питање - зашто су баш комунисти Срби били први у ревности против Српске православне цркве, бачки епископ др Иринеј Буловић је, у контакт-емисији „Клуб 91“ ТВ Сарајево, рекао да су Срби такви, чега год се прихвати то одраде до краја. Но, овај владика истиче да таквим српским комунистима то не треба паamtити довијек, него опраштати, пошто је хришћански да се опрашта, при чему је важно да су многи (наравно, не сви) бивши чланови СКЈ схватили да су годинама били у заблуди, да су се у обрачунама са сумњаним и неподобним појединцима у свом народу заправо обрачунавали и са традицијом тог народа.

Но, вратимо се светом Сави и кажимо - зашто је тај православни светац тако значајан? Та историјска личност је оснивач Српске православне цркве и њен први архиепископ и све што је радио и урадио у свом времену од пресудне је важности за српски народ, јер је он допринио осејивању тог народа као нико прије. Развијао је вјеру, али и просвјету, културу уопште. Покренуо је цио народ и то је имало далекосежне позитивне посљедице, темељ за све оно што ће се вијековима надоградити.

Светосавски дух

Према писању дра Душана Кашића, „монаха Саву, који је видео Цариград и Солун, упознао византијску културу и цивилизацију, ушао у политички и дипломатски живот византијске и српске државе“... бољело је што је у својој земљи свуда гледао „верско незнање, културну заосталост, економску и друштвену неразвијеност“ па зато „као човек од акције... није часио ни часа, већ ухвати у народ... учи и разгони мрак незнања“. Стално путује, подиже нове цркве и манастире, стара се да свештеници знају што више да би могли да просвећују... Касније ће народ сјећајући се те Савине просвјетитељске предузимљивости, у безбројним приповијестима, ову подићи на ниво моћног култа. Прво ће приповиједати да је св. Сава људе научио да на кућама граде прозоре, многе затлије подучио њиховим занатима, а у 19. вијеку, кад је школство постало масовно, из овог ће проићи и школска слава у част Савиног дјела, прво у војвођанским крајевима, а онда убрзо и у Србији. Из 1817. године потиче и најстарија верзија чувене светосавске химне „Ускликнимо с љубављу“.

Кад архијереји СПЦ кажу да је Српска православна црква светосавска, онда је то истовремено - и признање и обавеза. Јер, оно што је први Светитељ подарио својој цркви и свом народу од непроцењиве је важности и не може се заборавити. Говорио је: „Добро се добрим враћа“.

Његова светост патријарх српски господин Павле у овогодишњој светосавској посланици, уз остало, истиче да је празник Светог Саве најприкладнији дан у години за сваког Србина да преприста своју свјест и своја дјела. То, конкретније, настаља патријарх, значи - „да ли је Србин неким својим гријехом и сам допринио нашој општој несрећи?“ Врх Српске православне цркве је овог пута, као и прије, критичан, али и самокритичан, полази од тога - како би се свети Сава понашао у оваквој прилици и закључују да је принцип православља био и остао исти: „Своја чувај, туђе не дирај“. Уз пуно поштовање тог принципа - комшије могу бити комшије, живјети без трзавца.

Једну мјеру за све

Може ли светосавски дух бити још јаче изражен у Босни и Херцеговини? Овдашњи архијереји кажу да може - и мора! Данас је у БиХ Српска православна црква организована у једну митрополију (дubro-босанску) и четири епархије (бањолучку, бихаћко-петровачку, зворничко-тузланску и херцеговачко-захумску). Најстарији архијереј је господин Владислав, који је митрополит дубробосански и администратор херцеговачко-захумски, а најлави глосп. Хризостом, бихаћко-петровачки епископ. Владике г. Василије, зворничко-тузлански и г. Јефрем, бањолучки, већ су дуже врлиме на челу својих епархија, стим што је г. Василије члан Светог синода СПЦ. Ови архијереји, заједно са свештенством и монашвом, труде се да православном вјери учине ближом свакоме ко се за њу интересује, али и онима који јој се враћају. У свом црквеном раду - а посебно у грађењу и поправци храмова и манастира - имају подршку Српске демократске странке БиХ.

Ми, верни својој Српској православној цркви никад не смиемо заборавити да смо деца светог Саве, да нам је дужност да својом љубављу према Богу и људима одагнамо мржњу. Јер, зло доброга не може донети, недостојно је човека имати једну мјеру за себе и свој народ, а другу мјеру за други народ... Живети заједно, у спози са свима, то је завет св. Саве, нама његовим следицима.

Ова изјава митрополита г. Владислава учинила нам се правом поруком и за завршетак овог текста, али је добра и као повод за размисање у овим злокобним временима.

САБИРАЊЕ КРАЈИНЕ

ОНАЈ КОЛИ НАС ЈЕ УВЕО У ОБЕЋАНУ ЗЕМЉУ

Свети Сава је српски цар Давид који је увео овај народ у „обећану земљу“, то јест, у Отаџбину православља, језика, писма, просвјетитељства и државотворне идеје

Анђелко АНУШИЋ

Лекцију из споге Срби никако да савладају, а уче је већ вијековима. Још од Косова 1389. г. до данашњег Косова које је свој „лурак наопаки“ разапело од Книна, преко Глине, Вуковара, Јасеновца, Белог Манастира, Бање Луке и Требиња до Београда и Подгорице, и још даље и шире. Ту лекцију, тај наук предубоки, још је давно научавао - и друге томе подучавао - наш Првоучитељ, Светитељ, Миротворац, Храмоградитељ и први дипломата међу Јужним Славенима - Немањин син Растко, познатији под именом Свети Сава.

Данас, уочи Савиндана, тешко да има иједног Србина који Га се (Немањиног сина Растка) не сјећа с неизмјерном љубављу и самопоштовањем, јер Свети Сава је „засновао српског човека“, како једном рече Матија Бећковић. Самосталност српске цркве и државе, постојаност у служењу народним језиком у свим областима државног и црквеног живота - то је оно Свето Тројство чији је васкрсних Дух крштавао Србе кроз тамне вијекове. Крштавао, да би се овај народ својим часним земаљским житијем могао искупити за Царство Небеско. Зато се може сматрати да је Свети Сава заједно са својим оцем, Светим Немањом, најзаслужнији за уписивање Срба у Небеску Повељу у чију су Повјесницу уписани ријетки народи свијета.

Неугасиви помен и живу успомену на Светог Саву и његово богоугодно дјело, кроз црна, уротничка времена, сачувала је наша Црква, и њој за то хвала, јер Савин-дан обиљежавала је, најприје, Света Мајка Црква литургијом и тропарима истинске љубави и дубоке поште. Послије се, ширењем ослободилачких и просвјетитељских идеја и дјела међу Србима на цијелом јужнословенском простору свечаност Савин-дана уздигла на ниво националног празника, и остала то и била све до завршетка другог свјетског рата када је најмјесто Светосавља - комунистичка „слава“ наметурена у српске домове.

Према историјским подацима, још је кнез Милош 1823. г. наредио да се Свети Сава слави у школама, а 2. јануара 1840. г. намесништво кнеза Михајла Обреновића одредило је да се Свети Сава има сматрати за „школског патрона“. Такође,

према историјским изворима, сазнајемо (са немалим задовољством, поготово због данашњих прилика) да су прве прославе Светог Саве међу Србима у угарско-хрватским земаљама одржане у Шибенику 1846. г., те у Кореници 1852. г.

У историји српске културе, односно у корпусу културних идеја - идеја светосавља је првасходно идеја просвјетитељства широког спектралног дјеловања, и зато је Свети Сава и наш Први Просвјетитељ чије се стојерно мјесто налази у центру оног „светог круга“ (Теменис).

Готово више од четири деценије наше су школе биле без светосавских свјетилке, и зато се и догодило ово свеколико отуђење (застрањивање) од Цркве и наше православне вјере, од културне и националне традиције која је српски народ и његову културу увела у пантеон европских култура. Зар треба у овом смислу споминати наше средњовјековно фрескосликаство, наше свеколике црквене грађевине и друге Господње Храмове, наше Пиринично писмо које својом функционалношћу и ликовном ђепотом задивљује и хладне и рационалне бизнисмене какви су Јапаници, затим наше народне пјесме... На срећу, данас има поузданих знакова да се Свети Сава поново враћа у наше школе, у наше домове, а и свеколико српство, поготово оно вјерује - пунки Господње храмове о Савиндану Светог Саву, онда који је припремио нашу њиву за добру сјетву и плодове који не трну, славе и други православни народи у свијету, као на примјер, Руси, Бугари, Грци... јер Свети Сава Светогорац је „празник материјег језика, празник славенске идеје, славенског јединства и наде у бољу будућност“, како једном записа Милош Црњански.

Како данас има значење светосавски празник? Он је прије свега, у овим тешким часовима свеколике „вавилонске пометње“ - празник српског јединства и споге, кад се ове одреднице српског етничког и историјског бића - снажне новом савином, љубављу и вјером Свети Сава је наш (односно српски) цар Давид који је увео овај народ у „обећану земљу“, то јест, у Отаџбину православља, језика, писма, просвјетитељства и државотворне идеје.

УЗ ЧЕТВРТУ ГОДИШЊИЦУ СМРТИ СКЕНДЕРА КУЛЕНОВИЋА

ОД СКЕНДЕРОВЕ ПЈЕСМЕ ДО СКЕНДЕРОВЕ НАГРАДЕ

Младен ОЉАЧА

• Како је написана Стојанка мајка Кнежопољка? • Како је Скендер за ову пјесму добио награду коју никад није примио? • Како је на Козари установљена Награда „Скендер Куленовић“?

Мало је познато да је **СТОЈАНКУ МАЈКУ КНЕЖОПОЉКУ** Скендер написао по поруци. Десило се то прије педесет година, августа 1942. у сред козарске шуме, после страшне битке у којој је Козара опустошена, а њен партизански одред десеткован, уз хиљаде погинулих житеља овог краја. Остаци одреда окупљали су се у шуми скоро два мјесеца, четнице и групе животиња су прикривале, често и не знајући једна за другу. Требало их је окупити, извршити смотру, показати да партизани нису уништени и да Козара није поражена.

Смотру су припремали Јосип Мајар Шоша, командант, и Бошко Шиљековић, политички комесар. Одредили судан смотре и утврђивали садржај: начин рапорта, политички говор итд. Договорено је да смотру изврши Шоша, а политички говор одржи Бошко Шиљековић. Уз ово је требало извести и културни програм, с пјесмама и рецитацијама. Усплићним приликама, читан је „Врабац“, стиховани преглед ситуације, у коме је непријатељ исмијаван, а наша борба уздизана и величина. Предложено је да ово припреме култураци Скендер и Вилко (Винтерхалтер), иначе уредници партизанских ВЈЕС-ТИ, које су излазиле у току битке. Али да ли ће све ово, и смотра и културни дио програма, бити довољно да у нама залијечи дубоке ране после толиких погубиља и страдања? Требало је измислити још нешто темељитије, јаче, потресније од „Врапчевих“ посланица и Вилкових и Скендерових враголија, пјеваних у копу козарском. На смотри се мора чути пјесма која би личила на бојни поклич, на позив у јуриш!

Може ли, Скендере, написати такву пјесму? питају Јосип и Бошко. Овај одговара да би нешто можда и саставио, али нема времена, до смотре су остала само два дана! Остала су два дана и једна ноћ, одговарају Јосип и Бошко, уз заповијест да сједне и почне писати, а они ће му дати батеријску лампу и свијеће, које ће користити ноћу. Разлапну шатор, одређују борбе који ће се бринути да се свијећа не угаси, дотурају суву храну итд.

Тако је Скендер, савијен над хартијом, почео да ствара једну од најпотреснијих поема наше ослободилачке борбе. Писао је дан и ноћ, потрошио уложак батеријске лампе и свијећу, која се неколико пута угасила. Сматрајући га модерним пјесником, попут Крајчевића, Дучића, Мајаковског, Ујевића, Црњанског, чије су стихове знали напамет, Бошко и Јосип су се питали шта ће се десити ако им се Скендерова пјесма не допадне и ако је не могу уврстити у програм смотре. Одговор су добили пошто им је пјесник показао прве странице свог дјела: радосно су га почели грлити и љубити, увјерени да је ријеч о умјетничкој творевини која ће у срцима бораца одјекнути као топовски тутањ!

ПЈЕСНИК КАО ПЕЧАЛБАР

Мног пута сам казивао да смо Скендеру поему на Парежу слушали скамењени, у грчу, без даха, нескривајући сузе и очекујући заповијест за бој. У том часу, Скендер се изједначио с нашим командантом, а његова пјесма одјекнула је као војничка труба. Десило се то 19. августа 1942. а истог дана, само шест година раније (1936), Франкови фашисти у Шланији стријелишали су Федерика Гарсију Лорку: једна војска, дакле, убија пјесника, а друга га претвара у свог заставношу! Тиме долазимо и до могућег одговора на питање има ли поезија утицаја и каква је њена моћ (или немощ) у ковитлацима субине и историје!

Послије рата, Скендер је примио бројна признања и награде (јавнојевна, посланик, уредник, директор, орденосац), али је падом Миловаца Тиласа,

са којим је уређивао **НОВУ МИСАО**, гурнут у страну и, попут печалбара, морао је да страхује за насушни хљеб. Усавиљен и забутао, отишао је у Мостар, да пеца рибу по Нерети и размишља о будућим сонетима, можда његовом најбољем дјелу. Питао се, нијан и новесе, зашто ли га је званична Босна одбацила.

То питање постављали су многи, настојећи да неспоразум отклоне. У години 1977. радио сам у Сарајеву. Навршавало се 35 година од козарске битке и исто толико од Скендерове пјесме. Учинило ми се да је то прилика да се Скендеру достојно одужимо: босанским чепницима сам предложио да нашем писцу додијелимо награду већу од АВНОЈ-еве и да му је уручимо на врху Козаре, на Мраковици, у септембру, кад пада и његов рођендан. Приједлог је прихваћен, али, на несрећу, Скендеру сам саопштио да у септембру свакако дође на Козару са супругом и дјецом, јер му припремамо нешто лијепо и изванредно. Нисам открио да је награђен, али он је то однекуд сазнао.

У међувремену се појавила **Антологија београдских приповедака**, у коју је састављач **Ненад Радановић** уврстио и причу **Буре Дамјановића ГОЛИМЈЕСТО**, са алузијом на Бању Луку и његов председника, који друштвена средства користи за поправку породичне куће. Бањолучки тужилац изјавио је у новинама да ће писца **ГОЛИМЈЕСТА** послати на суд. Босански званичници утицали су на то да до суђења не дође, али се и без тога неко побринуо да Радановићева Антологија буде повучена из продаје, па чак и исејкана и расутау отпаду, што сам сазнао десетак година касније.

ОДУЗЕТА НАГРАДА

Поводом тужничке изјаве, београдска **КЊИЖЕВНА РЕЧ** обратила се Бранку Попићу и Скендеру Куленовићу

да кажу шта мисле о наговјештају суђења младом писцу из Бање Луке, њиховом земљаку. Попић је шеретски одговорио да је то добро, да су многи писци прошли кроз затворе, па је и за нашег Ђуру боље да се робијашким искуством обогати док је младан. Скендер је одговорио уздржано, да се писцу може и судити, али да прије тога треба чути глас јавности, ријеч књижевне и друштвене критике, и саслушати аргументе у ојени оспораваног текста.

Истог дана, **Хамдија Поздерца**, председник Скупштине **СР БиХ**, срдито ми је саопштио да од награде нема ништа, јер Скендер заслужује осуду а не награду итд. Покушао сам му доказати да једна пишчева изјава не може бити значајнија од његовог целокупног дјела, али све је било узалудно: **Босански врх је одлучио да награду одузме награду!**

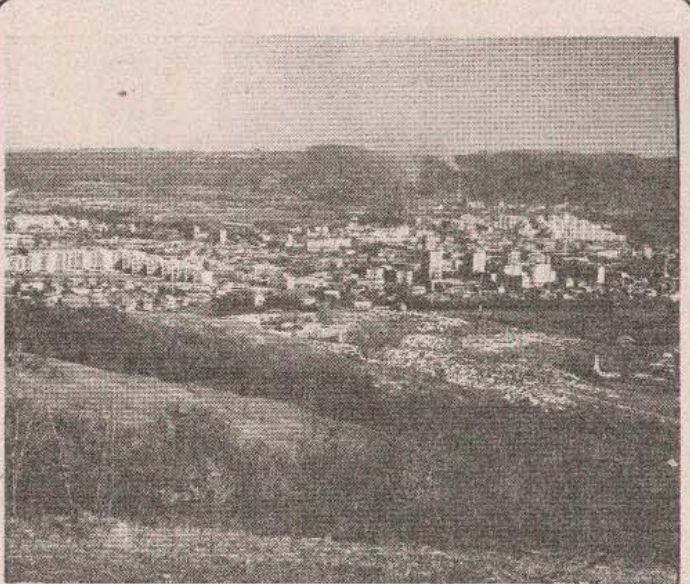
Кад је у септембру Скендер стигао на Козару, са супругом и дјецом, морао сам бježати од њега. Срели смо се, најзад, и он је казао да је на Козару довео и Веру с дјецом, па се и он и они питају шта ће им се то десити, лијепо и изванредно. По његовом гласу и изразу лица могао сам наслути да је сазнао да од награде нема ништа. Изврдавао сам одговор, тапшао га по плећима, говорио да му је сусрет с Козарчанима увијек пијет и изванредан итд. Растали смо се тужно, не спутећи да је то наш посљедњи сусрет.

Ускоро је Скендере погодила још једна невоља: обавијештен је да је добио **НИН-ову награду** за роман **ПОНОРНИЦУ**, један новинар је тим поводом узео његову изјаву и рекао му да слуша радио-вјести, кад ће одлука о **НИН-овој награди** бити саопштена. Скендер је отворио радио и био као громом погођен: радио је јављао да је **НИН-ову награду** добио Петко Војнички Пурчар! Зграуног Скендере оборило је други срчани удар, од кога је исте ноћи и умро!

Хамдију Поздерца и мене одредили су да се, у име босанске републике, опростимо од посмртних остатака Скендере Куленовића на сахрани у Новом гробљу београдском. Говорили смо обојица, не поминући, наравно, лијепо и изванредно непријатност коју је Скендер доживио на Козари. Дуго сам о томе путао, а године 1984. у Босанском Петровцу сам, опет са Хамдијом, представљао друго издање Изабраних дјела Скендере Куленовића. Обојица смо се утркивали у похвалама пишчевог имена и дјелау његовомужем завичају. Истичући честе спорове умјетника и дневне политике (случај Краљево, Попића, Лалића, Скендере, итд.), окренуо сам се лицу Хамдије Поздерца и казао не без пријекора: „Зато, Хамдо, према умјетнику морамо бити стрљивији, опрезнији, пажљивији, њежнији, правичнији, јер се заваравамо да пресудујемо његовом дјелу, а у ствари судимо себи, док дјелу суди врњеме, аргуменат, и само оно, то дјело“.

Послије смрти Скендере Куленовића, идући за неправдама које су га пратиле, учинио сам оно што ми је изгледало нужно и остварљиво: истим људима који су Скендере наградили па му награду ускртели предложио сам нову могућност - да награду коју додјељују Књижевни суретина Козари назовемо именом Скендере Куленовића, а да је добитницима уручујемо на врху Козаре, у близини Палежа, на коме се родила његова пјесма. Мој приједлог је здружено прихваћен, а мртвот Скендер није могао дати изјаву која би ово признање довела у питање. Тако је установљена Награда „Скендер Куленовић“. Тако је и Скендер добио изузетно признање, веће од свих досадашњих, које му је посмртно додијелио завичај његове и наше **МАЈКЕ СТОЈАНКЕ КНЕЖОПОЉКЕ**.

„Награда Скендер Куленовић“ додијелена је 1978. Бранку Попићу, а затим су је добили: Јуре Каштелани Родољуб Чолаковић, Мишко Крањец, Младен Ољача, Васко Попа, Рамко Маринковић, Милош Поповић, Бранко Илић, Блаже Косић, Дервизи Сушић, Душан Костић и Јера Рибничар (1991).

Снимио Душко **МОМЧИЛОВИЋ**

ПУТОВАЊЕ СВЕТОГ САВЕ

Васко ПОПА

Путује по мрачној земљи
Штапом пред собом
Мрак на четворо сече

Хитне дебеле рукавице
Претворене у мачкотине
На сиву војску мишева

Одвјеж вериге сред опује
И земљу од старе хрastoвине
За стајале звезде везује

Пере шапе својим вуковима
Да трагови мрачне земље
На њима не преживе

Путује без пута
И пут се за њим рађа

SA RATIŠTA U ZAPADNOJ SLAVONIJI: U SELU

Mehmed DIZDAR
Snimio Milenko ŠUKALO

ŽIVOT U (POLU)

Ako iz sela ode JNA i mi ćemo tvrde mještani

Samo da bude mira

Stanovnici koji su se vratili u selo Čovac kod Okučana preživljavaju zimu u svojim polusrušenim, oštećenim, opljačkanim kućama. Veći dio sela hrvatski gardisti su na početku rata spalili. Mještanima koji su ostali bez krova nad glavom pritekli su u pomoć komšije. Rat je ljude još više zbližio. Ima kuća u kojima su po dvije ili tri porodice.

Među prvima (u septembru) u selo su se vratili Simo i Ljubica Stančić, oboje šezdesetčetvorogodišnjaci. Zateki su spaljenu kuću. U pomoć im je pritekao komšija Mile Divjaković i u svojoj kući obezbijedi jednu sobu.

Samo što smo prikupili nešto građe da jedan svinjac pregradimo i prilagodimo za stanovanje, a 9. novembra, jedna granata nam je sve uništila - priča gotovo kroz suze Simo

Stančić. - Već šest mjeseci ne znamo ništa o naše dvoje djece. Ali, samo da ovaj rat prestane, valjda ćemo nekako preživjeti.

Mara Popović kaže da je sada, otkako je primirje dobro, da tako ostane. Veli daborci, vojska pomažu narodu. Dobiju i nešto pomoći od Crvenog krsta.

- U selo se vraćaju stariji ljudi, ali ne i djeca - govori **Mileva Maksimović**, čija je kuća opljačkana. - Još se ne osjećaju sigurnim. Nekako se snalazimo po ovoj hladnoći.

Rada Dojić govori da je sada, otkako je primirje, mnogo bolje nego ranije.

- Ipak bojimo se da kakva grupa ustaša ne dođe, jer jednom smo već morali bježati - ističe Rada Dojić. - Kuća mi je spaljena, sada pomogao mi je komšija Rajačić. Svi se ovdje

„Sve nam je spaljeno“ - kaže Ljubica Stančić

KONJANIK

to je taj zakašniji konjanik u povratku (konjanik-poraženik ili konjanik-srećnik) konjanik koji ne smije da se okrene, poznao sam ga odmah: njegova krilata beđevija njišti na trideset tužnih svirala svaka svirala po jedno naše iščupano grlo, iz svakog grla po jedan mrtav jauk: aoj Kosančiću aoj Jankoviću avaj Brankoviću joj na Baniji tele na Kordunu kuku u Lici

ČOVAC KOD OKUČANA

SRUŠENIM KUĆAMA

● U selo se vraćaju uglavnom stariji ljudi, malo je djece, u kućama živi po dvije ili tri porodice, stigne i nešto pomoći od Crvenog krsta, samo da rat prestane - govore stanovnici Čovca.

nadamo da će biti bolje.

Ma lo je porodica u selu koje nisu preživjele tragediju u ovom ratu. **Milanu Majstoroviću** poginuo je tridesetogodišnji sin, **Ljubi Dojčić** ustaše su djeda zaklali u njegovoj kući, a majku ubili u bašti...

- Mi koji smo ostali moramo da živimo, da se snalazimo - kaže Ljuba Dojčić. - Pomažemo se međusobno jer drugačije ne bi preživjeli.

Igru slučaja sreli smo Ranku i Radenku Miljević, čiji su muževi dva rođena brata - Brane i Rade Miljević. Obje kuće spalili su hrvatski gardisti. Sada dvije porodice u Čovcu žive

kod roditelja od žena - Ranke i Radenka.

- Snašli smo se nekako - govori **Ranka Miljević**. - Dobijemo i pomoć od Crvenog krsta. To nije mnogo, ali u ratnim uslovima mi više i ne tražimo.

Pored svega što ih je zadesilo stanovnici Čovca ne gube nadu da će se zaključiti mir. To je njihova najveća želja. Ipak, oni još ne vjeruju da je rat završen. Samo u pripadnicima JNA vide zaštitu.

- Ukoliko vojska, JNA, ode iz sela idemo i mi sa njom - rekla nam je **Branka Stojnić**, čija je kuća spaljena.

Selo Čovac, januara 1992. godine

U ratu izgubio sina - Milan Majstorović

U selo su se vratili uglavnom stariji stanovnici

Preživjećemo sve neslače - govore žene Čovca

Andelko ANUŠIĆ

soj moja glavo u potonjoj tamici
joj Savo u Semberiji
izgibe ti pobratim u Slavoniji
soj vilo Dubrovkinjo
šta nam se ovo u snu zblilo
soj prahu olovni soj gujo uz koljeno
avaj moje nejako i nerođeno,
joj voljeno
stoji njiska one bedevlje
stoji jauk iz naših grla
stoji onaj Konjanik na našem bilježu

ПРОПАГАНДНО — ПСИХОЛОШКА АКТИВНОСТ АЛБАНСКЕ АЛТЕРНАТИВЕ

НЕПРЕКИДАН УТИЦАЈ НА СВИЈЕСТ ЉУДИ

Већ низ година албанска сепаратистичка алтернатива плански проводи психолошко-пропагандну активност према цијеломупном становништву Космета, а првенствено албанске националности, како би тиме непосредно утицала на свијест и понашања људи и тиме градила погодне услове за своје све снажније и екстремније дјеловање.

Сајесна значаја психолошко-пропагандних активности у грађењу јавног мњења, албанска сепаратистичка алтернатива је изградилa читав низ различитих облика дјеловања са циљем стварања истовишњеника, спремних да их слијепе слиједи. Чињенице говоре да је она у томе имала пуно успјеха, јер је готово потпуно успјела хомогенизовати албанску народност на Космету према великоалбанским циљевима.

Један од најзначајнијих облика перманентног дјеловања на свијест вршена је путем дневне и периодичне штампе на албанском језику, преко које су се веома успјешно пласирали одређени ставови, који одговарају плановима алтернативе. Ма колико су одређене објективне околности непосредно утицале на другачије кретање одређених информација, вјешти новинари су њихов садржај вјешто обликовали у облику лако прихватљивих садржаја.

Појединачни покушаји надлежним републичких и покрајинских органа да забране растурање одређених примјерака појединих листова са непријатељским садр-

● Пропагандом стварају слијепе сљедбенике ●
Гласине се усмено шире, а припремају их људи „од пера“ ● Званична српска политика ћути и не пише

Милован МИЛУТИНОВИЋ

јајем имали су одређен успјех, али не значајнији, којим би се зауставио тако негативан тренд дјеловања. Свакако су забране изазвале одређене финансијске потешкоће у финансирању нових бројева, али не у тој мјери којим би се значајније уздржали издавачки планови. Јер свака кеса, па тако и албанске сепаратистичке алтернативе, има дно, а данас, у успловима капитала, то је одређујући моменат за сваку, па тако и издавачку дјелатност.

Гласине, као тобоже истине, усмено се шире, углавном наводно из повољних извора које је веома тешко проверити, а у чијој припреми и презентирању учествују људи вични том занату. Највећи број гласина на Космету шири се из редова Демократског савеза Косова, Странке демократске акције, али и неких сепаратистичких кругова у нашој земљи. Оне су данас постале моћно оружје за дириговање на индивидуално и колективно понашање људи, скривене тако да буду спремне за прихватање и очекивање и у наредном периоду. Званична српска политика не чини довољно да офанзивниом ин-

формативном акцијом расположивим снагама на албанском језику спријечи негативан утицај гласина на широке народне слојеве становништва.

Окупљање становништва албанске народности као облик пропагандног дјеловања снажно је изражен под окриљем протеста, сахрана погинулих екстремиста и војника у ЈНА и других, првенствено вјерских скупова на којима се читавају маси приређује програм у којем маса скандира и ступа у готово националистички транс у којем страшно избијају непријатељства према свему што је српско. Поједини облици окупљања врше се илегално у затвореним просторијама у ужем кругу људи на којима се планира читав низ психолошко-пропагандних активности. Органи безбједности у последње вријеме веома успјешно откривају овакве илегалне састанке, а организаторе доводе пред суд правде за непријатељску дјелатност. Међутим због затворености рада таквих група отежано је утврђивати дјеловање и спречавање успјешности појединих акција.

Посебан облик непосредног дјеловања на свијест људи који перманентно проводи алтернатива сачињава активност из исписивања прихватљивих парола на колвозима, јавним зградама и објектима, као и растурање одговарајућих памфлета на одређеним скуповима и објектима где се састају Албанци. Неки од тих памфлета протурaju се уштампани на албанском језику, али и довозе из иностранства и преко активиста растурају у одређеним објектима.

При претресу лица која су се у претходном периоду испојила са непријатељских позиција, или њихових ставова, пронађене су веће количине пропагандног материјала разних садржаја, у којима се првенствено омаловажава Србија и званичне личности, а величају великоалбански хероји и челници алтернативе. Код Азица Делија из Чабра код Зубин-Потока пронађени су пропагандни материјали „алтернатива“ и приступнице за „лигу демократа“. При претресу стана Самије Бајупаја из Истока пронађена су три ловачка карабина, двије ручке радио-станице и веће коли-

чине пропагандног материјала. При претресу стана Сафета Хоџе из Косовске Митровице, поред бесправног посједовања наоружања и муниције, пронађено је на десетине неријешених кривичних дјела из суда и разни пропагандни материјал. Код Даута Реџаја из Корићана код Призрена поред пушке, муниције, пронађена је већа количина касета непријатељске садржине. При претресу куће Атима Јахије из Рапче код Драгаша, поред веће количине наоружања и муниције, пронађена је већа количина касета, видеокасета, књига, брошура и другог пропагандног материјала непријатељске садржине.

Приликом провере појединих националистичких скупова у кући Стублија мехдија из Нових Топличана код Липљана, у ОШ Штимље, у ОШ „Сељани Халачи“ у Ѓиљану, СШЦ у Штимљу, ОШ „Фазили Обранца“ Камепоглава код Урошевца, ОШ „Абаз Ајети“ у Ѓиљану и другим пронађене су веће количине пропагандног материјала, који је већ био подијељен за растурање.

Само захваљујући бескопромисности надлежних органа ПЈМ МУП-а Србије већ број активности алтернативе на плану психолошко-пропагандне активности је онемогућен, али се и даље разним облицима, методама наставља са таквом акцијом. Све то захтијева цијеловитије разматрање ове проблематике и предузимање одговарајућих мјера, како би се елиминисали негативни утицаји на свијест људи.

КОВАЧНИЦА СВЕТОГ САВЕ

Васко ПГПА

Из опседнутих брда
Дозивају га вукови
Са кичмом у пламену

Пружа им змијолики штап
Да му допуне
Спокојни до ногу

Купа их у врелој крви
Светог очинског опова
И рибом брадом брише

Кује им нову кичму
Од младог ватржа
И шаље их напрег у брда

Бескрајним урликом
Поздрављају га вукови
Са врхова очишћених брда

БОГДАН ЛАТИНОВИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК ИЗВРШНОГ ОДБОРА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ, О ИНФОРМИСАЊУ И КРАЈИШКОЈ ВЛАДИ

ИНФОРМАТИВНА ИЗОЛАЦИЈА БОСАНСКОГ ПЕТРОВЦА

● У свеопштој беспарици информисање остаје најважнији споредни проблем ● Радио се не чује, ТВ не види, новина - нема ● И то је могуће

Верича ПАЛИЋ — ЈЕРГОВИЋ

„Ми нисмо задовољни ни начином, ни достигнутим нивоом информирања на подручју Босанског Петровца“, на почетку сусрета с новинарима рекао је председник Извршног одбора Скупштине петровачке општине Богдан Латиновић, који овај проблем ставља готово у исту раван привредних и политичких проблема општине. „Имамо малу локалну радио-станицу слабог домета, а сада радимо на њеном ојачању, учешћем нас, сходно договорима, помоћи Радио-Београд, и то изградњом јачег одашљача. Тако бисмо покљаним радио-валом „покрили“ цијелу општину. Иначе, Радио-Босански Петровац емитује дневно свега два сата програма, а остало вријеме намјеравају примати и емитовати програм Радио-Београда. Такву понуду смо претходно дали Радио-Сарајево, али они за то нису били заинтересовани и нису то прихватили.“

Што се новина тиче, ту баш не стојимо никако, наглазио се, сликовито рече, у новинском вакууму, жали се Латиновић. „Бихаљска Крајина“ до сада је „покривала“ подручје петровачке општине, али откљено су почела политичка габљава, одједе нестало интересовање читалаца за те новине. Устапљом, у тим новинама већ дуго се није писало о темама и проблемима Босанског Петровца. Друге новине немамо, а беољудски „Глас“ тек се пробија до нашег читаоца, али још није заживио, још се није наметнуо нашем народу, јер се још недовољно дотиче проблема који нас тичу. Иста ситуација - увијерава председник Извршног одбора Скупштине општине Босански Петровац Богдан Латиновић, једи у Древару, и у Босанском Грахову, Гламочу, Каључу и другим крајинским мјестима. Зато мислим да би новинари „Гласа“ морали бити присутнији у овим нашим, мањим срединама. Теме из свакодневног живота овдашњих људи сигурно да би окупиле и много већи број читалаца. С друге стране, наставља Латиновић, на овај би се народ могло умногоме позитивно утицати. Јер, ни-

формација је важна ствар. Не каже се без разлога да онај ко има информацију, има и моћ.

„И за најважнији информативни медиј - ТВ, ми смо у Босанском Петровцу ускраћени. Одашљача на Оштрељу је јединадвано уништен (намјерно или не - није утврђено). Нисмо већ дуже вријеме, додуше, били задовољни програмом ТВ Сарајево, али сада немамо ни то. Сада „ловимо“ сигнале са Пљешевце, али то само у неким дијеловима општине и само понекад, овионо о временским условима, ваљда“, жали се Латиновић. За оспособљавање потпуно уништеног одашљача на Оштрељу потребна су огромна средства, а њих, у свеопштој беспарици, у општини Босанском Петровцу не могу издвојити.

Председник Извршног одбора Скупштине општине Босански Петровац Богдан Латиновић информисан је и о настојањима да се успостави телевизијски систем Крајине. „Телевизија Крајине постава је као нуџност из више разлога. Али, лично мислим, претходно би требало да се учврсти Влада Крајине и да почне функционисати онако како се то од ње очекује - да доноси праве одлуке, мјере и Законе ваљне за све нас, да комуницира својом, односно, нашим „службеним листом“ као подлогом за истоветно провођење у живот свих тих одлука и то не цијелом подручју Крајине. Овако, свака се општина „сналази“ како зна и умеје, постаје мала држава у држави, а као резултат тога - остаје само шировањем и неинформисани о свему што се дешава изван општинских граница“, предлаже и закључује Богдан Латиновић.

Умјесто коментара, тек питање. Нисмо ли већ одавно, макар и од Туђмана, требали научити руковањем најубојитијим оружјем - информацијом. У мирнодопне сврхе - рећи бете, јер на овим просторијама нема рата. Па, управо о томе је ријеч.

Како на овакву информативну изолацију гледају и шта нису, питају из угла просјечног човјека вањ таквог престоја коју уз исто, вријеме укључени и радио и телевизија, гледајући непрекидно на сат, очекују, слуша и гледа непрекидно све нове и нове вјеште из земље и свијета, своје ближе и даље околине. Има у томе и претјеривања и повало опседнутости, али и велике нуџности. Има у томе и претјеривања и повало опседнутости, али и велике нуџности. И слми се догађаји, усталоом, одвијају сада већ преголавоом брзином. Међу њима и догађаји најнеспоредније пресудни и у животу сваког човјека понаособ. Ноћас сам, до јутрос, гледају директан пренос засједња Скупштине БиХ. Крајиници из Босанског Петровца и Грахова, Дрезара, Гламоча, Каључа и још многи други нису...

СЕДАМ
ДАНА
ЈУ-ПРЕСА

ЊЕНО ВЕЛИЧАНСТВО — ТЕЛЕВИЗИЈА

Ранко ПЕРАДОВИЋ

• Како муслиманско-хрватска коалиција у БиХ „притишће дугмад“ на телевизијским пријемницима? • Што да плаћамо онима што нам бацају луг у очи? • Силеџијство Смиљка Шагоља

Замислите дрскости: неко вам, касно ноћу, бање у кућу и, док гледате занимљива циркусну, притисне дугме за искључивање на пријемнику и ускрати вам забаву? Е, баш то се догодило народима и народностима Босне и Херцеговине у ноћи петак на суботу, ови су гледали „слатку менаџерију“ из прелијепог здања Скупштине СР БиХ, баш она којег су градили ти народи и народности вјерујући, ваљда, и у могућу забаву, кад оно „неко“ им „исклучи телевизор“. Није ваљда да је толико „моћна“ муслиманско-хрватска коалиција овдје, па је, ето, успјела „независну, самосталну и неутралну“ наговорити дивим „прекине патње“ и искључи пренос скупштинске смијурје. Или је, пак, одувјек и свакоме послушни „гизда“ Телевизије Сарајево, вајни „независни и слободномислени“ Ненад Пејић, наредио да се „уклине“ ужитак на слава тим народима и народностима. Углавном, пренос је прекинут, а циркус - наставаљен до јутарњих суботњих часова.

Послије тих и таквих постајака, послје толиког силања гледалишту луга у очи, зар је и крајишкој паметног ула помисао на плаћање телевизијске претплате таквој телевизији? А, ето, народи и народности којима, у великом броју, у очи бацају луг, не одустају плаћати оне који им то чине. А чине тако обилато, отворено, дрско, да је већ одавно „захватило сљепо“ оне неотпорне. Међутим, људе који имају добре очи (и одличне функције анатомских органа иза очију у глави), тај луг не засљељује. Нема, дакле, шансе: онај народ што има добре очи, јаке калке на њима а и своја рјешења за ону дугмад на телевизијским пријемницима, отпорно се брани. Луг, једноставно, лети унаоколо. Или, пак, кроз њега ови - виде

далеко даље и далеко боље!?

Ко ће кога надурати? А шта се све може „приказати“ се те Телевизије Сарајево, то је да Бог сачува: требало је смилости снаге па погледати, примјерце, емиисију „Херцеговина: пријетње и стрепње“ послушника и доушника Смиљка Шагоља. Треба ли, наиме, описивати шта све тај може направити? Ваљда ли питање: за кога ради тај новинарски силеџија? „Скокнуо“ он у западну Херцеговину, у хрватска села, па „документовано, с пица мјеста пренио“ тај „страх и пријетње“ оне „србоchetничко-бољшевичке“ армије. А она „њих толико млтретира“ да су „гдје год мрднеш тамо - све сама гробља хрватска“ Може Шагољ (а и може му се) све и свагата:

у овој земљи, у овим просторима, у овим погромима, само и искључиво „пати његов народ“

Тај донедањи комунистички силеџија помнији је Хрват од свих Хрвата. И послушници свима и свакоме, нема шта. Онда, послје те „документарне сторије“, у којој не може имати мјеста ниједан човек од разума (осим што глас војних старјешина злостављају у своје знане сархе), доведе у студио Шагољ суговорника: др Миљенка Бркића, министра без портфеља у Влади БиХ, иначе председника Црвеног крста Југославије (коју он не признаје), Ирфана Ајановића, бившег потпредседника још постојеће Скупштине СФРЈ (коју он не признаје), књижевника Ан-

ђелка Вулећића, душе од двије деценије савјетника свих влада БиХ и, након, др Младора Симовића, потпредседника Владе СР БиХ. Четворица на једнога, о, зар се и то може? И још ктому Шагољев „документарца“! Што је много, много је чак и од Шагоља, чак и од Телевизије Сарајево.

Не знам ко је како издржао (и издржавао) ову емисију од уторка навече: тек, вјерујем, многим су помагала дугмад на телевизијским пријемницима. Тек најрадиозналији и најупорнији поднијели су то збо телевизијско до краја. И то је, дакле, та Телевизија Сарајево што вас моли, преклиње, у законе убјеђује, да претплату њој редовно плаћате. И опомиње: ако нисте које прошлогодишњег мјесеца платили, имате шансе, они вам сваке вечери број свога жиро-рачуна подмелу, па изволите - плаћајте - нека поварају по вама Јер, то што је Шагољ дао нема другачијег именитеља од горе назначеног.

Њено величанство „самостална, независна, неутрална Телевизија Сарајево“ може шта хоће и како хоће. Не знам само - докле ће.

БОРЦИ ЈНА НА ПАКРАЧКОМ
РАТИШТУ СРДАЧНО
ДОЧЕКАЛИ ОФИЦИРЕ
УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

У ОЧЕКИВАЊУ МИРА

• На фронту око Пакраца већ данима влада мир • Официри за везу УН посјетили прве борбене линије припадника ЈНА на овом дијелу ратишта и увјерили се да се петнаесто примирје поштује

Вукан ДУБОЧАНИН

Официри у плавим береткама међу припадницима ЈНА

Палуком и Псуњом ових дана ујемство метака звижди сјеверац. Неуобичајено је мирно. Већ одавно је на овим просторима утихнула грмаваина топова и минобацица. Међутим, припадници ЈНА на дијелу фронта око Пакраца стално су на опрезу јер никад не знају шта они доље, у маглом покривеном Пакрацу, најверовје.

На периферији овог градића, на положајима ЈНА, војници шетају иза барикада и оклопница, застану, цупкају у мјесту како би бар мигло згрјали промрале ноге. Њихови митраљеви и друга тешка оружја у рововима и импровизованим бункерима лу те. Али су у сваком моменту спремни да загрмеи оспу ватру на нападача.

Сви су овдје увјерени да до тога више неће доћи. Очекују да им ово петнаесто примирје коначно понесе мир и повратак кућама. Једва чекају да ова планинска беспућа замјене топлим породичним домом. Јер, уморни су се од ратовања.

И поред тога, одлучни су бранници Југославије. Каку не желе да одступе нијимлиметар, све док на ове просторе не дође потпуни мир. Данима га, вјерују, „плавих шлемова“, који би ускоро и на овим просторима требало да стану између зараћених страна.

Када су припадници ЈНА на овим борбеним положајима чули за долазак официра у плавим береткама, многи добоше да их дочекају. Вјерују у њихову објективност, непристрасност и официрско поштенство. Знају да од њихови ријечи зависи долазак „плавих шлемова“ и успостављање трајног мира међу зараћеним странама.

Зато и они доље, у маглом обавијеном Пакрацу, изгледа желе да очувају ово петнаесто примирје. Нема чак ни појединачних провокација, што је, нема сумње, добар знак да је мир на прагу и у овим планинским беспућима, гдје су се први само двадесетак дана водиле жестоке борбе.

Планине изнад Пакраца, и читав овај крај су тако утокули у мир. Припадници ЈНА на првим борбеним линијама баве се уобичајеним војничким занимањима. Чисти се оружје, осигуравају склопница и разгрће већ дебелим снијег. И поред тога, будно око стражара и извиђача ЈНА региструје и сваку птицу у лету изнад ових планинских беспућа. Јер петнаесто досадашњих примирја и шестина напада хрватске паравојске научили су их на опрезу.

КОЧИЋЕВ ТРИПТИХ Месија

Ранко РИСОЈЕВИЋ

Ријечи

Писмо из душевне болнице

Свака је твоја ријеч мојно зрно
чија се јена у све нас пробија,
јербо он ти сам мјед којом оно
јачи и од кога звони историја.

Свака је твоја ријеч огледало
у коме су наши мртви на броју,
како у Нојеву барку све је стело:
људи, стока, шума, сунца на присоју.

Свака је твоја ријеч свијетна труба
из које се ори општи непотпућ;
за мека, ушн меподија труба

којом се глас твог народа дух
уплаћен да се од Запада не отуба
и да не омрзне свој род, вино и круж.

Када би могао, ипади вопшебнице,
све ријечи које Кочић икад рече
повести са собом и стити увече
у Стричиће, гдје на њих још личе

мека лица, благо, можда и шумарци,
у други би свијет ушле твоје очи
и други би пјесму почео да точи
врутах крви кога свакрише уграци.

Тек ту би схватио овога узника
што је по Бечу лутоо изгубљен,
сам у мноштву самљих прогласника,

њему мрским језиком облијетљан
језиком свијетски великих пјесника,
у блато свога Змијања заглибе он

Брате мој, колико смо стари?
Свијет се мене одрекао, роде!
Ипаравам се, глепарим у јари,
на камену мало заостале воде.

Ја данима овдје тражим своје ријечи,
книгу их од мене у формалнину;
мртве, пуде, пале су у сјечи!
Хоће ли и оне ујехи у брину?

Како да угледим још једном себе?
Како да чујем здравје омијење?
Ко на мене мисли, ко и даље лебе

ходећ лагано, по бразди, као снијање?
Слушати тишину, нешто стално гребе
и шапће: Ходи, чека те Змијање!

ZAPISI S
POVODOM

KRHKO JE ZNANJE

Ranko RISOJEVIĆ

Zaista je krhko znanje - sve više i sve češće sumnjam u svako znanje, svaki čvrsti i nešto trajniji stav, u ubijedenja. Šta mi dokazuje da sam u pravu i da se ovo što se sada ukazuje kao jedina i bogomdana istina sutra neće pokazati samo kao maska, kao laž, prosta sanjarija. A iza svega toga stotine i hiljade mrtvih i mnogo više nesrećnih. Kada bi oni koji na bilo koji način odlučuju o ratu pomislili bar trenutno na ove jednostavne činjenice, uzdržali bi se od rata. Makako bila velika organizaciona ideja u društvu, svaki je čovjek ipak ideja višeg reda, jer je biološka i neponovljiva.

Oduševljeni nekim velikim državnikom, mnogi su misloci, intelektualci najvišeg ranga, postajali slijepi za zlo koje u sebi nosi svaki od tih već u njihovo vrijeme potencijalnih diktatora. Kako objasniti činjenicu da su od Platona, preko Getea, Betoveana, sve do Paunda, Selina i Hamsuna, uz još mnoge ovdje ne spomenute velike duha, svi u jednom trenutku bili podržali diktatore pred kojima je svijet padao ničice! Neki su brzo uviđali svoju pogrešku, drugi su ostajali dosljedni svojoj „prvoj ljubavi“ i u njihovom slučaju ne može biti riječi o olakšavajućim okolnostima. Koristeći se smutnim vremenima, nezadovoljstvom izgubljenih ljudi

tzv. srednjeg stoeža, politički mafijaši lako se dokopaju vlasti i veoma teško s nje skidaju.

Betoven je svoju treću simfoniju htio da posveti Napoleonu, ali na vrijeme je odustao zgrožen zlom koji je u svome pohodu nosio francuski diktator. Jer Napoleon je zasijao u vrijeme lokalnih diktatura kao zvijezda koja obećava slobodu, da bi se veoma brzo preobratio u tipičnog apsolutistu koji je prigrabio sebi carske počasti. Još jedan tiranin! Nije Napoleonovo političko-ratno djelo obilježeno samo zlom, oslobodio je on značajne ljudske i društvene potencijale svoga vremena tamo gdje su oni izgledali okamenjeni, mnogim potlačenim dao nadu u slobodu, ali je na kraju sve to dobro podvukao linijom zla.

Francuska tzv. buržoaska revolucija ni do danas nije do kraja teoretski ispitana - sve više preteže ocjena da je ona Francuskoj ipak donijela više zla nego dobra i da se protekli režim, poput onoga u carskoj Rusiji, raspadao sam od sebe. Vulgarna marksistička doktrina učila nas je upravo suprotno. Zagovornik te i takve doktrine mladi Miroslav Krleža u godinama stvaranja tzv. prve Jugoslavije uključio je sve svoje značajne destruktivne potencijale da joj nanese što više udara. Djelujući s

lijevog krila, on je svojim napisima išao naruku hrvatskom nacionalističkom, desnom krilu. Kasniji razvoj događaja samo će to učiniti još bijelodanijim.

Mnogo su zla svjetlu donijeli društveni eksperimenti, ali naš sadašnji smjer, smjer zapadnog građanskog društva, kuda nas vodi? Jer, ne zaboravimo, prvi svjetski rat počeo je jedan totalitarizam dok ga je drugi trenutno bio zaustavio. Takođe, drugi svjetski rat počeo je drugi totalitarizam, kobajagi protiv prvog, odnosno protiv židovstva i svjetskog bauka boljševizma, koji je uz silne žrtve uspio da sačuva svoj narod, bukvalno, fizički da ga sačuva. Ako se igrao pretpostavki i zamislimo da je Rusija nastavila da živi građanskom životom poslije tzv. februarске revolucije u kojoj je samo zbačen car s prijestolja, da li bi to u budućnosti spriječilo Njemačku da krene u svoj divljački pohod na Istok i Zapad? Komunizam u suštini nikada nije bio značajna opasnost za svijet nego samo za zemlju u koju je ušao kao virus koji će tvrdokorno decenijama odolijevati svim lijekovima.

Ne znam, nisam siguran da znam vaspitavati svoju sopstvenu djecu. Kako onda da budem siguran da bih znao voditi narod, državu i slične institucije ukoliko bi neko odlučio da

mi ih povjeri navođenje! Naprotiv, siguran sam da to ne bih znao raditi. Postoje ljudi kojima je to bliže, ali kako doći do sistema koji će izgraditi sve demokratske i parlamentarne mehanizme njihove kontrole. Bez kontrole, koncentrišući pored političke vlasti i ekonomsko profiterstvo u svojim rukama, takvi, nama sasvim novi političari, brzo će napustiti sve istinske demokratske principe u ime vlastitog profita. Što manji atar vladanja to većem mogućnosti apsolutizma. Zaista, mi živimo neko novo feudalno doba u kome prosti puk više nema nikakvu mogućnost kontrole vlasti koja se vrši u njegovo i bože ime.

Nama, običnim ljudima, koji vlast gledaju iz žablje perspektive, ostaje da se tješimo opštim frazama o prolaznosti svake vlasti i zla. Sumnja koja je osnova mudrosti slabije putokaz za političare ali odličan korektor njihovog ponašanja. Na žalost, prošla su ona vremena u kojima je sveštenik, kao vrhovni arbitar mogao da kaže vjerniku da njegovo ponašanje ovičera Gospod lično - zlo koje su počinili tzv. vjernici mnogo je veće od zla nevjernika. Ljudska je duša tamni bunar bez dna. Hajde, pokušaj u nju zaroniti i ispitati je - svaki uspjeh u tom poslu zaslužuje najviše poštovanje.

U MEĐUVREMENU

Pročišćenje

Dragoljub JEKNIĆ

Dosta je bilo komedije! Vrijeme je da pročistim svoju biblioteku, da pobacim nepotrebno, godinama stajano, sve što je bez traženja dolazilo.

Vrijeme je da pregledam i svoje ormare, police, podrumске просторе, tavan, i odstranim stvari koje tu stoje odvajkada, za koje sam mislio da mogu zatrebati, a očito su, u ovom vremenu, i u skladu s mojim sadašnjim potrebama, izlišne, nepotrebne.

Vrijeme je da prelistam i fasciklu, posljednju, u kojoj držim još nešto rukopisa, da i njih pošteno preberem i, ako fascikla ostane prazna, otarasim se i fascikle, izgrebane, izgnječene, iscrtene, takođe nepotrebne.

Dosta je, odista, bilo komedije!

Vrijeme je da se pregledaju i precrtaju mnoga imena u ličnom telefonskom imeniku, ali i u svijesti, u pamćenju, čak i duboko u duši.

Dosta sam samo je bilježio, pamtio, pisao, stvarao

neku sliku o ljepoti, prijateljstvu, razumijevanju.

Drugi nisu. Vrijeme je da se to sada sredi, da se sve stavi tamo gdje je odavno moralo biti, a nije našalost, stavljenost, prijateljstvo - ovdje, razumijevanje tu, prisila, podaništvo, zloba, mržnja - tamo.

Vrijeme je da konačno shvatiš kako stvari idu, moja svijesti, da vidiš, napokon, koji vjetrovi duvaju, koje piće pjevaju, ko ti o glavi radi, ko oblake crne na tebe nasukuje.

Vrijeme je. Poslije ovog vremena, ko zna za ovo hoće li vremena više biti!

Sad treba srediti stvari. Sad treba licu vratiti oduzeti, pravi oblik.

Sve bore da budu na svom mjestu, na licu bez patnje i neodlučnosti!

U očima da budu sjaj i ponos!

U srcu da se iznova, srušena, uzdigne srčanost!

Slobodan BOŠKOVIĆ

Sava Nemanjić

Grešna svijeta neljubezna braćo moja vrijeme teško uđe ko u šuplje kosti

Krenuo sam i znam nema mi spokoja niti ima puta koji k vama mostim

Sve ću dati da vam prosvjetlim oči da spoznate sebe i znanje vam utuvim

za vas grešnik ovaj slovo buduće sročio i da misao plodnu ničim ne iskrivim

Iz tame ove svijetle besjede pojam da porod vaš zna kako i kuda ići

da sjeme svako može riječi reći svoje i zna u svjetlost umu razumno stići

ZAPIS SA FRONTE

PRIMIRJE?

Rajko RADOVANOVIĆ

● Ne bih se kladio da će i ovo primirje, petnaesto po redu i prvo kojeg se neprijatelj više država, prerastil u mir. Ako, ako; samo da ima Drava ne bude do koljena

I stvarno, petnaesto primirje postade ono što bi se moglo nazvati tim imenom. Ne puca se. Tačnije, puca se manje. Naoko, nevjerojatno.

Ipak, mene to mnogo ne čudi. Više me je čudila samoubilačka upornost neprijatelja da, bez obzira na žrtve, krši prethodna „primirja“. Tamo sam pa znam - oni su to činili: priče o tome da je to radila JNA treba zaboraviti, i na svaku isplatu granatu ili metak, mi bismo im vratili sto. I opet, oni više nisu imali šta ispucati, a mi nismo više htjeli.

Oni, kao slaba sila, kao mala moć, kao nemoć, primirja su kršili. Mi kao snaga, sila, moć, Armija, nismo zato imali potrebe

Takva moć je to sama po sebi, i nema potrebe za dokazivanjem.

xxx

Medutim, to „gluvo doba“ primirja kao da ne prija najbolje. Poslije skoro četiri mjeseca neprestanog ratovanja, to nije nešto na šta si navikao. Dok je bila borba, čovjek je, u stalnoj napregnutosti, mislio sam o čuvanju glave. A znase: dobro obavijen zadatak, dobar tim - to čuva glavu. Sada, kada se ne puca, dani sporije prolaze, ratnici se opuštaju. Varka da dolaskom „plavih šljemova“ rat prestaje izaziva želju za kućom, nemir. I to je normalno. Ako neko misli da je to opasno, da će nas oslabiti, taj griješi. Nek zapucaju; čekamo ih.

Samo što ovoga puta nećemo samo čekati.

xxx

Ono što je mnogima borcima najzanimljivije u ovom primirju je mogućnost da, na sastancima predstavnika JNA i neprijatelja, kao i prilikom razmjena, neprijatelja vide izbliza. Da ga vide, da porazgovaraju. U ratu koji se uglavnom vodi na daljinu, avijacijom i artiljerijom, to je lako razumjeti. Ipak, nije mali broj nas koji ih nismo željeli gledati, koji nismo željeli razgovor.

Jer, zašto mijenjati sliku o neprijatelju? Sliku koju je on sam sebi - svojim postupcima, svojim „ratovanjima“ - dao. Pri tim susretima ta se slika mijenja, neminovno. A zašto, zašto neprijatelju vratiti ljudsku dimenziju? On ju je sam sebi oduzeo.

CVIJEĆE ZA
JASENOVAC

DIKTATOR

Zdravko KECMAN

Pređ nama je već pročitana i objavljena velika Hispanoamerička literatura. U knjigama Markesa, Donosa, M.V. Ljese, E. Sabata, Borgesa, otkriveni su čitavi reljefi tih zemalja, revolucije, režimi, gušenja tih revolucija, njihovi diktatori, koji uzivaju djevojčice od dvanaest godina.

Južna Amerika! Srednja i Južna! Svijet surove magije! Nismo li užasnuti pred knjigama njene stvarnosti. A meni se nametne nova, monstruoza slika - sa Gradi- dine. Bilo je to prošle godine - ali nedavno.

Hodočašće mrtvima - za mnoge se moglo pretvoriti u još jedno ubijanje.

Diktator sjedi negdje u svojoj stolici za ljujanje, u bijelom flanelnom odijelu, božanski se smješi, sa rukama sklopljenim kao da se moli? Kome? Nekoj sili koja se obraća? Ili možda svojoj samilosti? On se pretvara da je Isusov obraćenik? Poklonik?

Sva njegova smjernost, usmjerena je

prema razvalinama zemlje. Prema razvalinama koje je on napravio, a pomagali su mu mnoštvo malih, statua - diktatorčića.

Njegova je zemlja savremena i moderna. On tako misli i ubjeđuje druge. U njoj cvjetaju razne svečanosti. U njoj otvara svoje poglede, upire ih prema nebu i svijetu, prema dušama onih koji mu kliču.

Donedavno je bio proganjan. Ali ništa od toga nije naučio. On sada smjerno vlada.

Njega se ne dotiče to što k jednom velikom groblju, kolone ljudi kreću da polože vijede, u znak sjećanja na svoje mrtve.

Njih su ubijali! I temeljito istrebljivali! Njih su strijeljali i sa njihovim tijelima i krvlju, htjeli su da u zemlju slijusav njihov život. Da sve pukotine napune njihovim mesom, a onda ga užarena sađu.

Kolone sa cvijećem krenule su naprijed, ali dalje ne! Na jednom mjestu su

strojnice! Na drugom su borna kola! Na trećem su mašinke!

Monstruozi čin ubijanja se vraća. Svi gledaju strojnicama u oči! I spremaju se da kroče dalje preko tih očiju! Kao i prije - samrt!

Ali ovdje je civilizovani svijet. On sve gleda - a ništa ne govori. I kako se sve to predstavlja? Kao ponovni smak ovoga - Naroda?

Diktatorova je ruka u zraku. Svi čekaju da se spusti, i da strojnice počnu da siju sjemenje smrti.

Ova je zemlja, stvarna pačenića. A narod, njega treba potamaniti - on tako radi.

Diktatorova je ruka spuštena, dala znak. Na groblju mrtvih ne može se doći. Gdje leže romani? Sada je sve jasno. Pred mitraljeskim gnijezdima, u grudima mrtvih, i onih koje treba zatrijeti. Mitska je zemlja svaka ona, u kojoj krv nevinih pada.

Još jednom da izbjegnju - ambis.

ŽIVOT KAO POEZIJA

San usamljen šapće tami

● Kako da lijepe riječi krhke i prozračne, problju debelu, tamnu opnu svakodnevice

Ismet BEKRIĆ

Pjesma, napisana, a još neobjavljena, još uvijek je usamljeni glas pjesnikova svijeta, splet njegovih riječi, njegova intima. Ali kada stihovi dospiju na stranice listova, časopisa ili knjiga, onda to postaju ptice koje lete, riječi koje traže čitače i sabesjednike, iskazi u kojima možeš saosjećati ili ih odbacivati, bar na tren živjeti s njima ili ih, jednostavno, ne otkrivati u vrtlogu svakodnevice.

I pjesme druguju, kao njihovi tvorci. Nadu se jedna u drugu, na stranici lista, prepletu svoje stihove i poruke, pa ti se čini da u njima otkucava isto srce. Tako me, ovih dana, obradovala treća stranica novog lista za mlade, „Radoznalog glasa“, na kojoj se moja pjesma „A dijete?“ našta uz pjesmu „Bratska“ Velimira Miloševića, moga vrlog prijatelja i pjesničkog sabreta, koji mi je nedavno uputio toplo pismo i kojemu sam se upravo spremio da pišem, ne samo kao odgovor, nego i kao toliko potrebno obraćanje prijatelju, pjesniku, sanjari, bratu.

„Ali, na sreću, / Braća se sēte, / Pa jedan drugom / Bratski polete. // Udare složno /

Protiv rata / I zagrlje se / Kao dva brata...“, čitam (i čitam) u „Bratskoj“ Miloševićevoj pjesmi. I moja pjesma o djetetu koje ima pravo da raste, da živi, da sanja i da je srećno, duboko je anti-ratna. Kao i pjesma Dobrice Erića „Poziv na ljubav“, u kojoj, „Beli golub leti iz daleka / i poruku nosi na svom krilu / koja važi za svakog čovjeka: / Deca žele da rastu u miru!“.

Brate Velimire, i brate Dobrica, i brate Muhidine, i brate Marino, i brate Rade, i brate Šime, i brate Duško, i brate Jakove, i brate Dragane, i brate Ranko, i brate Predraže, i, i, sva pjesnička braća, i sestre, mogu li naše riječi, mogu li pjesme da djeci stvaraju toliko potrebno odrastanje u miru i radosti, u svijetu bez straha i podjela? Mi moramo u to vjerovati! Dok god postoje riječi i djetinjstva.

„Teško je pisati u ovim sumornim vremenima. Kako da lijepe riječi, krhke i prozračne, problju debelu, tamnu opnu svakodnevice? „Ja sam ti dosta umoran“, piše mi Veljo Milošević. „I sumoran. Kupujem nove teke i zavaravam se kako ću početi, najzad, da pišem. Jer, odavno nisam ništa uradio, ništa napisao. Ti znaš kakvo je to

stanje. To stanje praznine, pustoši. Zato se ponekad „zaljubljam“ i posmem. Slomi se u meni sve tomljivo...“

I mene, Velimire, pritišće ta praznina, ta tomljivost. Ali, neka se lome riječi i stihovi, i u tim parčićima ogledaće se sunce, i zajednička potreba da budemo na strani dobrote, ljepote i djetinjstva. I prijateljstva. Kao u tvojoj pjesmi. Ineka te, Rođenimoj, ne napušta Poezija! To si ti meni poručio u svo- me pismu, koje je samo nastavak naših susreta i razgovora u Novom Sadu, u Dubrovniku, u Tuzli, u Šibeniku, u Beogradu, u Bosanskoj Krupi, u Mostaru, u Prijedoru i na Kozari, u Sarajevu i Banjoj Luci, u mjestima u kojima smo bili i u kojima ćemo još biti, u pjesmama koje smo napisali i koje ćemo još napisati. „Radi svoga razgovora“, kako bi rekao Vuk Karadžić, ali i radi djece koja imaju pravo na sreću i budućnost.

I svi se osjećamo tako usamljeni. A ipak toliko potrebni jedni drugima, kao što jedna riječ traži drugu, kao što jedan stih ne može sam u pjesmi koji želi da ostane otvoren, kao prozor ili letica cvijeta. Tako sami, Velimire...

BALKANSKA
NEDJELJA

Nikola GUZIJAN

NEDJELJA, 19. JANUAR — Šta radite danas? Da li se svadate? Da li pričate o politici? Vjerovatno. A trebalo bi da se volite. Da ljubite jedni druge. Da, najzad, shvatite da ste samo ljudi. Da od vas ne zavisi svijet. A da, ipak, samo od vas zavisi svijet. Hoćete li uspjeli da povežete ove dvije nespojive stvari. Hoćete li učiniti sve da opravdate svoje postojanje na planeti. Znam da hoćete, jer znam zajedno sa vama da samo od nas zavisi sudbina ove planete.

A danas je Bogojavljenje.

PONEDJELJAK, 20. JANUAR —

Danas je Sveti Jovan krstitelj ili pretača. Onaj što je rekao da dolazi da krsti vodom a da pošlje njega dolazi. „Onaj lijepi“ koji krsti svetim duhom. Jesmo li i tada i danas kao vrsta bili spremni da krštenje primimo. Znamo li i danas šta je sveta tajna krštenja. Jesmo li bliži ili daleko od Jagnjeta. Umijemo li da se u ovom vremenu snađemo? Šta je u našem srcu? Šta je sa dušom našom?

Kad smo posljednji put bili u bogomolji? Kako stojimo sa Bogom? Da li smo nešto zaboravili?

UTORAK, 21. JANUARA - Pokušavaju nam objasniti da u Krajini a, posebno u Banjoj Luci, penzioneri neće dobiti ono što su zaradili. Pokušavaju nam nametnuti socijalne nemire. Uhatiti nas tamo gdje vam je najteže. Tamo gdje smo najtanji. Pokušavaju, nije da ne pokušavaju, da nam idu na emocije a idu nam na nerve. Sve je to opšta strategija. I to strategija onih koji sebe nazivaju „građanima“. Uradili bi sve samo da nam „dohakaju“.

A ne znaju jedno. Da je to nemoguće. Jer mi smo izabrali davno carstvo nebesko.

A ko je to pričao o carstvu zemaljskom - I za to smo postali zainteresovani. A mi što hoćemo to i možemo. Takvi smo.

SRIJEDA, 22. JANUAR — Strategija se nastavlja. Radnja radi. Zbog ubistva jednog čovjeka digla se cijela „butum Bosna“. Ubistvo jeste ubistvo. Svako ljudsko biće je dragocjeno. Od Boga je. Ali koristiti to u svrhe u koje se koristi u najmanju ruku je odvratno i odvratno. Proglasiti za krivca cijeli jedan narod to može samo bolesni um.

Kriv si, dakle, što si živ Srbine.

ČETVRTAK, 23. JANUAR — Ušli smo u zodijački znak Vodolije. Uvrijeme promjene ali i vrijeme prijateljstva. Da li smo na prijateljstvo spremni. Da li smo spremni da se promijenimo? Čini se da je jedno i drugo za nas teško, veomateško. Pedeset godina ubijevali su nas da budemo monolitni i postojani.

Izgleda da se od toga nismo odučili.

PETAK, 24. JANUAR - Danas očekujem u Bosni i Hercegovini antisrpske demonstracije. Očekujem, zapisujem, i priželjkujem. Konačno, da se javno izjasne. Dosta su tajno radili protiv tog naroda, vrijeme je da to učine javno. Kad javno protiv srpskog naroda mogu raditi izvjesni Srbi, mogu i drugi.

Srbi su inače, ako niste znali, javan narod.

SUBOTA, 25. JANUAR — Danas je sveta majka subota. Danas nam nije ništa raditi. Osim onih koji još u ovom vremenu u rad vjeruju. Jer, već se čuje u ovom primirju da je rat bio bolji. Uostalom, spremili su nam referendum - građanski. I to nacionalne stranke. Srbe u ovoj zemlji koja se Bosnom i Hercegovinom zove niko ništa ne pita.

Dobro, de, i ne mora da ih pita kad neće. Stoga će ih uskoro morati moliti. A oni kakvi su, pristiće. Nažalost.

Svetosavski san

Ljupko RAČIĆ

(pohodjenje manastira)

nema zdravija da razbistri čelo
dobra vila u san mi doplovi
poslalo je kosovsko počelo
mene zovu ĐURDEVI STUPOVI

u grožđu mi vino neobrano
što miriše čim sunce zasija
probudi me majko zorom rano
u snu mi se javi MANASIJA

sred sna kratkog zapjevala ševa
pjesmu neba kažu srpske duše
a preblaga sestro MILEŠEVA
zaklonjena iza oskoruše

STUDENICE budi me toplina
GOMJENICA dišni SOPOČANI
zovu čežnjom nepoznatog sina
svoje oči u njih da pohrani

probudi me SAVO OČE SVETI
još da vidim ŽIČU SEDMOV RATU
od ljepote mogu umrijeti
zvono sužnja noseći o vratu

probudi me u žitiju spavam
sad sam evo baš u HILANDARU
roditelja kosti otkopavam
i ponavljam rečenicu staru.

rečenicu još prije počela
duša se odvajala od tijela

TAKO SAMI

Samo kaplje na mom dlanu,
a je sam na okeanu.

Sam okean na planeti,
a sam planet u plaveti.

Sama plavet u kosmosu,
sama pjega na ivom nosu.

Sama zraka svijetom luta,
sam cvijet pokraj puta.

Samo drvo na vrh brljega,
samo dijete usred svega.

Sama riječ u galami,
san usamljen šapće tami.

I svi skupa, tako skupa,
a svi ipak tako sami.

СВЕТИ САВА, СЛАВА И СПОМЕН ЗАШТИТНИКУ

Пјесник благе ријечи

• Знао је да је човечна и мудра реч јача од силе, а да „у судару многога оружја није могуће да не буде много крви“, каже се о личности Светог Саве • Прва светосавска прослава одржана је у Бањој Луци 1867. у Пелагићевој Српској православној богословији

Јагода ПРЊА

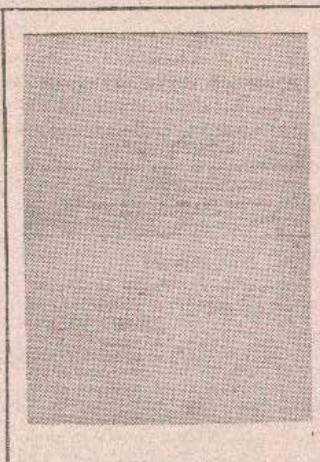
„Године 1935. навршава се 700 година од смрти првог српског просветитеља. Архиепископа, књижевника и једног од највећих државотвораца, Св. Саве. Српска православна црква, према одлуци Светог Архиепископског сабора, прославиће ову годину, која ће се назвати светосавска година, а која ће трајати од 12. (26) јануара 1935. до 14. (27) јануара 1936. године“, писао је у новинском тексту, крајем децембра 1934. године, под називом „Светосавска година“, „Свети Сава је најотменији Израђивач српске народне културе. Као Опредељивач српске народне вере, он је тиме постао и Опредељивач српске народне културе. Окренувши лице нашег народа ка Истоку, он га је тиме изложио истинитим културним утицајима“. На крају о самој прослави је забиљежено: „Ми се не дамо поколебати у нади да ће сви, сви милиони Савиних потомака узети живог учешћа срцем и душом, у прославању свога заштитника и највећег духовног хероја у свој историји својој!“

„Да живимо сви у спози Свети Сава Ти помози“.

Стихови познати и пјевани и у прошлом вијеку, у вријеме кад су све српске школе славили Светог Саву као школског патрона, остају и данас актуелни. Законом од 31. јануара 1841. године одређен је св. Сава као школска слава. Прича се „како је кнез Милош првих дана 1827. г. заповедио да се уобуду св. Сава светкује као највећи Божиј угодник, да дућани буду сви затворени и нико ништа да не ради, него сви људи да иду у цркву“.

Др Владимир Порошић у издању „Из старих ризница“ указује о Светом Сави у народном предању: „Велико штовање које је свети Сава живио у нашем народу, није било ограничено само на православне и муслимане. Њему је обраћена пажња и од нашег католичког елемента, па шта више, и од његових црквених пица. Савин култ добро је познат Дубровчанима, писци из других места, католички свештеници, пишу Савине биографије, као Иван Тонко Мрзаковић или га славе у песмама, као Фра Андрија Качић Миошић“.

Забиљежено је да је култ св. Саве обновљен од друге половине 18. вијека „у вријеме кад је славење народних светитеља било уопште узело више маха“. Светосавска химна „Ускликимо с љубављу“ пјева се и у Босни и Херцеговини, његово „дедовина“. У Босни и Херцеговини од осамдесетих година 19. века светосавске забаве постале су једна врста националних ревија и биле су врло популарне. О књижевном раду најслабег сина Стевана Немање, Растка, који као монах добија име Сава, међу светогорским монасима, ауторатипика, биографија, али и других родова средњовјековне литературе забиљежено је доста стручних оцјена. „Са Савом улази непосредно у књижевност наша Рашка. До Савине појаве ми немамо ни једног писаног споменика из те области, а од његова времена израђује се рашки књижевни језик, такозвана српска рецензија, и јавља се неколико добрих списа и писаца. Сава лично био је писац од несумњива

Позивница светосавске бесједе у Бањој Луци

талента“. На изложби вјерске литературе, међу православним књигама у Народној и универзитетској библиотеци „Петар Кочић“, налази се и Крмичић, Законоправило или Номоканон светог Саве, у јавничком препису из 1262. г. Вриједан издавачки подухват „Дечјих новина у Горњем Милановцу, уз помоћ суиздавача, Историјског института САНУ, Републичког завода за међунеродну научну, просвјетну, културну и техничку сарадњу Србије и Народне библиотеке Србије – представља фототипско издање Овај правни споменик је од историјске вриједности, јер уређује црквени и грађански живот средњовјековне Србије. „Позната је његова љубав за уметност подаривању и подизању манастира за време путовања по далеки крајевима. Умео је да одбере „мраморнике“ и сликаре „икона стајалица“; назио је да пократи монаха при молитви ритмички изражавају осећања“. У списима српског архиепископа је забиљежено: „Јер нисмо свет оста-

вили ради одмора и раскоши, но ради журбе и борбе по могућству ради примања обећаних добара. Јер нико ленив није поставио победу, нити једко год спавајући и сањајући победио свога ратног непријатеља; оних су победници венци и трофеји, који добро трче, који се боре, који издрже трудове од борби“. Међу животне принципе којима је учио били су „једнакост, самопрегор, слога, трпеливост, подношење патње за опште добро и за духовно усавршавање?“ У јавној беседи о светом Сави у сеоској школи, 1927. године, остало је забиљежено: „Молите децо родитеље своје, да вам подигну и уреде школу по угледу на друге напредне народе. Нека би у нас издали на алкохол, парнице и пукуза одлазили на школе, па ћемо само после 10 година гледати у нама најлепше изданке наше храбре расе, у којој ће се свет угледати и у просвети, као што нас у војничкој храбрости узимају данас за пример, сви народи на свету“.

У програму светосавске бесједе са игранком у хотелу „Босна“, дана 14 (27) јануара 1911. коју је приредио црквени школски одбор Српске православне општине, учествовали су др Војислав Костић и др Мараковић, професор, Српско пјевачко друштво „Јединство“ и српска школска младеж. Уз стихове и химну, интерпретиране су и композиције Мокрањца, али уз учешће ученика који су извели три соколске вјежбе. На игранци пјесало се Краљевско орло, али и валцер, полка, бачко коло... За вриједног хроничара музичког живота др Костића, који је своју документацију оставио академику Влади Милошевићу, данас власништво Музеја Босанске крајине, биле су то године лијепог успеха. Бесједе некад, као и данас, поново нас враћају у хуманости светитеља, који нас духовним вриједностима спаја са микнулим временом, уз жељу за васпитање нових покољења. У тексту „Стопама Светог Саве“ - истиче се „Јер је његов највећи значај у прилажењу народу, буђењу духовном и човечанском у издању просвете“.

ВЈЕРСКИ ПРАЗНИЦИ — КАЛЕНДАР

ВЈЕРСКИ ПРАЗНИЦИ — КАЛЕНДАР

Припремила Татјана ТАПАВИЧКИ

Свети Сава архиепископ српски. Велики је духовни празник православља којег вјерници прослављају 27. јануара. Историја религије о њему говори као о младићу који је од ране младости журио за вјерским животом, због чега је, иако син великог српског жупана Стефана Немање, одбјегао на Свету гору. Тамо се замонашио као монах који духовник прошао кроз сва одрицања. Примјер синовљеве следио је и отац Немања, који је сву имовину део православној цркви, а сам се замонашио на Светој гори, где је и умро као монах Симеон. Сава је за вријеме свог монашког живота издјеловао код цара и патријарха независност српске цркве, и тако постао ПРВИ архиепископ Српске православне цркве. Једна од његових највећих „задужбина“ је чувени манастир Хиландар, који је градио заједно с оцем Немањом - монахом Симеоном. Подигао је потом и многе друге манастире, цркве и школе на српској земљи. Свети Сава је, и поред свог великог градитељског и обновитељског рада у православној цркви, много путовао. Два пута је био, на поклоњењу светињама, у Светој земљи, а стално израђивао своје забавне белганске народе и по многим другим државама.

Познат је и као велики мироотворач. Миром је српски народ, односно српске владаре зевале око власти. Миром је Србе са њиховим суседима: аставајући организовану и јаку православну цркву, уједињавао је све српске народе. Историјари се славе у мислима да је на тај начин свети Сава стварао и српску државу и културу. Православни „Пролог“ у текстовима посвећеним животу и раду овог светитеља, каже да је он српском народу удахнуо хришћанску душу, која није пропала никада - чак ни када је пропала српска држава.

Свети Сава је био врло образван духовник. Много је читао, учио, радио. И све време свог живота борбо се за обнову српских богомоља.

Умро је у Трнову у вријеме цара Асена у 67. години, разболевши се након службе у цркви, непосредно уочи Бого-

јављења (12. јануара 1236. године). Његово тијело пренио је краљ Владаислав у Милешеву. Међутим, турски освајачи тијело светитеља Саве нису остављали на миру. Немање Симановић, пронашавши тијело светог Саве, неспешно га однесу у Београд, где га је на Брачару, 27. априла 1586. године, спалио. Дакле, након готово 350 година од његове смрти, иако он три и по вијека чувања моштију светог Саве.

Светог Саву, архиепископа српског, прослављају сви православни вјерници, а посебнога обилежаву они којима је то крсна слава, на начин како налажу црквени обичаји.

ПРАЗНИЦИ КАТОЛИЧКЕ ЦРКВЕ

Током све недеље вјерници католичке вјеросповијести немају посебно значајан дан за вјерско прославање. Сви дан протекли су у обичајним молитвама, с тим да је сваки дан посебан личности која је на неки начин својим животом или радом допринијела развоју духовности католичке цркве. Посебна је посвећен Дану Анђела, уторак филозофском раду Томе Аквинског, сриједна Велерији, четвртак Мартини, петак Ивану Боски, субота Бригити Ирској. Сриједна четвртак нису посвећени некој историчкој или религијској личности већ су „имендани“.

ПРАЗНИЦИ ИСЛАМСКЕ БОГОМОЉЕ

Вјерници исламске богомоље у петак, 31. јануара, прослављају Пеј Лек - мисах. Једну од четири такозване слабањане молитво Курана, које се читају у току године. Према исламском вјеровању, то је дан када је Мухамед отишао путовање из Меке у Јерусалим и из Јерусалима „на небо“. Дакле, нешто слично као Васкрсење код хришћана. У ученима Курана стоји да је то било 27. дане јануара или како се то зовеу богомољом, 27. дан реџепа.

Празник се обилежава постом и молитвама у богомољама.

ЖИВОТ СВЕТОГ САВЕ

Васко ПОПА

Гладан и жедан светости
Налустио је земљу
И своје и себе

Стулио је у службу
Крипате госпде

Чувао им златоруне облаке
И тимарио громове и муње
Сапетуе књижуринама

Потрошио је све своје године
Зарадио змијоглави штап

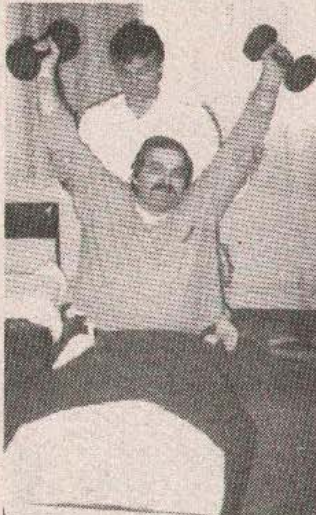
Узјашао је штап
Вратио се на земљу
И ту нашао и своје и себе

Живи без година без смрти
Окружен својим укуцима

**ВОЈИН
МЕЈАКИЋ,
НАУЧНИ
РАДНИК**

Момо ЈОКСИМОВИЋ

Војин Мејакић: Свакодневне рехабилитационе вјежбе

На Друштвено-политичкој сцени Бање Луке и Босанске крајине дужи вријеме нема професора Војина Мејакића. Једног од најпознатијих и најпризнатијих научних радника у области пољопривреде и човека, који је до тешке саобраћајне несреће, која га је од свега овога одвојила, обављао и дужност првог човјека Кадровске комисије Српске демократске странке Бања Лука.

Сама несрећа га је задесила крајем марта прошле године када је, враћајући се са састанка у Сарајево, имао саобраћајни удес код Зенице. Слупан аутомобил, нагњечене кичме. Следило седам месеци пијачења у Италију. За тако нешто треба школовати кадрове, које треба да оспособи баш факултет у Бањој Луци.

— Ко је, по Вама, криза за овакав однос према пољопривреди у овим крајевима?
— Укидањем Више пољопривредне школе, коју су нам непосредно из земљотреса поклонили радни људи Војводине,

УЈЕДИЊЕЊЕ НИКО НЕЋЕ СПРИЈЕЧИТИ

• Укупна политика према аграру у Босанској крајини, а посебно укидање Више пољопривредне школе у Бањој Луци, уназидрили су нас за неколико деценија у области развоја аграра — истиче Мејакић • У Бањој Луци хитно, у склопу Универзитета, треба отворити пољопривредни факултет • До уједињења свих Срба и свих српских земаља мора доћи кад-тад!

од медицинских сестара, па до физиотерапеута, са Грелим ирмом и Слободаном на челу. Враћивши се у Бању Луку, ујерио сам се да у овом заводу раде много више него у другим сличним установама. Комплетан рад и однос према болесницима те њихово враћање у нормалан живот, заслужују пажњу и признање. Насуспрећу, и ја осјећам посљедице таквог рада на себи. Стање повреде је сваки даном све боље. Требао би међутим, посветити више пажње бољој техничкој опремљености ове установе, као и проширењу смјештајних капацитета. Наравно, овдје треба апеловати на помоћ бањолучке општине и комплетне регије Босанске крајине.

ХИТНО ФОРМИРАТИ ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ

— И поред везаности за болесничку постоје, укључени сте и даље у рад на формирању Пољопривредног факултета у Бањој Луци?

— Са природним и другим потенцијалима бањолучке регије има значајне предности у односу на друге регионе. Зато и Универзитет у Бањој Луци заслужује да има пољопривредни факултет. Да ли општег или ратарског смера, то данас није нибитно. Криминал је што једно напету Сарајева прије петнаест година укинуто Више пољопривредна школа у нашем граду, која је по свему била узор у цијелој Југославији. Чињеница је да данас само пољопривреда, уз релативно мала улагања, може да запосли читаву армију незапослених на овој регији. За тако нешто треба школовати кадрове, које треба да оспособи баш факултет у Бањој Луци.

— Ко је, по Вама, криза за овакав однос према пољопривреди у овим крајевима?
— Укидањем Више пољопривредне школе, коју су нам непосредно из земљотреса поклонили радни људи Војводине,

политичари су жељели, а и успјели, пољопривреду да врате у феудално вријеме. Неко се, очигледно, упледио развоја у Крајини и сада мистификује сви. Па и ти који су то учинили, сада имају перспективе главовања. Да све буде горе, раселили су нам села. Очит пример је Мањача, Змијање, Вилуши... Тако су од бивших села створили социјалне проблеме у градовима. Храна је данас изузетно скупа, нема је довољно, није квалитетна... Стога сам убијен да ће се отварањем пољопривредног факултета у Бањој Луци промијенити и приступ овој теми.

— До сада је значајно мјесто у развоју пољопривреде имао и Пољопривредни институт у Бањој Луци, где сте и Ви запослени?

— Годиница смо доносили одговоре на све проблеме у области пољопривреде, али се они нису адекватно примјењивали због очигледно погрешно вођене политике аграра. Данас је највећи задатак на банкама. Управо оне морају да обезбијере средства за стимулацију примарне пољопривредне производње. Министарство пољопривреде БиХ, са господином Надеждином на челу, у пуној мјери подржава овакав концепт.

УЈЕДИЊЕЊЕ СРБА ПРВИ ЗАДАТАК

— Све до саобраћајне несреће били сте директно укључени у рад Српске демократске странке у Бањој Луци и широј регији. Имате ли и данас сличних активности?

— Закован сам за постојећу. Директно не могу да се ангажујем, али сам у току свих збивања на политичком плану. Боли ме чињеница да постоје знатне несугласице у руководству СДС у регији Бања Лука. То је већ помало својствено Србији. Но, морамо превазићи све неспоразуме и радити, прије свега, на остварењу примарног за-

датак — уједињењу свих Срба. Ми немамо довољно својих сународника за шиканирања, прогањања, па и уништења. Баш као што нам није својствено да такве ствари радимо другим народима. Прво морамо ријешити проблеме међу нама, па онда и све остале, поготовто у односима с другим народима. Неопходно је што више договарања, усаглашавања ставова, а не појединачних иступа, који су, показало се то, више штетили страници и народу него што су му добродоносили.

— Који су данас основни задаци Срба, па тако и Срба у Крајини?

— Рекао сам већ, до уједињења свих Срба и српских земаља мора доћи кад-тад. Наравно, то се односи на уједињење свих српских крајина у Хрватској и Аутономне регије Крајина. Међусобна травења, која су као продукт имала смијењивања Анђелија Гривоша и Мире Млађеновића, не могу да одговарају сарадњем тренутку, поготовто повремено све идеје о уједињењу у дјелу. У највећу мјеру је циљно да међу нама постоје струје које су противе уједињења, још чудније да оне превладају и иницирају поменути смијењивања и готово реално све позитивне иницијативе. Сигурно је да су они застрањени, јер уједињење Срба је један од основних концепата дјеловања СДС БиХ.

— Очигледно је да и другим народима смета еволутивно уједињење Срба на овим просторима?

— Чињеница је да се ни до сада на подручју Босанске крајине није осјећала разлика међу народима, па тако никоме не треба да смета оно шта радимо на уједињењу. Сигурно је, када завршимо све ово, неће нико помислити на шиканирања и прогањања других мањинских народа и да ће имати иста права и исте могућности развоја и напетка, баш као и Срби. Новим устројством живљања српског народа спријечимо да се понове случајеви слични онима када је, примјера ради, са Мањаче иселено више од 20.000 житеља, сјечене су њихове шуме, нису се градили путеви, школе, амбуланте... али је зато заузврат грађено и изграђивано Сарајево. Сада се ово ни случајно неће моћи поновити.

— Колико успјешно, по Вама, дјелује бањолучка власт у овом моменту?

— На основу бројних показатеља видно је да она веома успјешно дјелује. Дефинисани су сви проблеми који сметају развоју Босанске крајине. Но, у сарадњем тренутку живљања ни тако велики помаци се не виде. Вријеме ће показати да је ово прави пут и започети концепт развоја ће веома брзо дати праве ефекте.

ФЕНОМЕНИ:

Хју Хефнер, ИМПЕРИЈАЛИСТА

„ПЛЕЈБОЈ“ ИДЕ ДАЉЕ

Олег СПАДОЉЕВ

Године 1953. млади новинар Хју Хефнер требало је да као репортер „Исквијера“ из Чикага пређе на њујоршки Менахит. Стимулација је заједничко радно мјесто износило читавих пет долара. Хју Хефнер је одбио „Исквијеру“ понуду и са својих шест стотина долара одлучио да покрене нови часопис. Остатак капитала посудио је од пријатеља и рођака. Часопис се појавио без ознаке броја и без датума, месеца и године. И поред мјалачке надобудности, Хефнер није вјеровало да ће његово „чедо“ заживјети. Прварио се. Часопис се зове „Плејбој“, а тај фамозни први број са фотографијама Мерилин Монро на дуперици, на колекционарском тржишту данас кошта девет и по хиљаде долара.

Убрзо се показало да „Плејбој“ није само магазин. Хефнер је свој ангажман замислио као покрет, који ће успоставити не само нов морални кодекс и сексуалну слободу, него и читаву животну филозофију. Хефнер се, чак, потрудио да дефинише и основне своје филозофског погледа на свијет, које је у току 1962. и 1963. године објавио на страницама „Плејбоја“ Ево једне карактеристичне реченице: „Не смијење заборавити да друштво у коме влада сексуална хипокризија производи нездраву јединицу која за посљ-

• У 1991. години Хју Хефнер и његов „Плејбој“ остварили су приход од читавих сто четрдесет и осам милиона долара. То је „крупни доказ“ да је овај издавачки концерн пребрзо од велику кризу из средине осамдесетих година

едицу има: перверзност, неурузе, психозе, неуспјеле бракове и разводе и, на крају, самоубиство“.

У складу са амбицијама и „оплођеним капиталом“, који су, дакле, имали и своју теоријску основу, Хефнер је од „Плејбоја“ створио читаву индустрију забаве, која се није сводила само на магазин, него је укључила клубове, хотелне,

кошкарнице, филмску индустрију, кабловску телевизију, издавање књига, плоча, видеокасета, издавање других магазина, организовање фестивала разних других приредби, продају производа са заштитним знаком „дешине“ (мушка и женска гардероба, сатови, накит, парфеми, мали кожни предмети и канцелариски прибор).

Сређеном осамдесетих Хефнерова империја доживљавала је велику кризу. „Плејбој“ је затварао своје клубове у највећим америчким и светским градовима, а Хефнер се поново појавио на најпознатим страницама „Тајма“ и „Њузвика“ (први пут је то било 1967. године у вријеме највеће експанзије „Плејбоја“), али у сасвим поразавачујућем контексту — наслов уз фотографију на корицама „Тајма“ гласио је: „Забављивање завршено“. Све је говорило да је ова констатација тачна: магазин „Оул“ кога је, такође, издавао Хефнер, поше је пословао па је продат другом издавачу, пропало је и магазин „Гемс“, као и хумористички лист „Трави“, затворене су кошкарнице у великој Британији, које су до тада доносили значајне приходе. Истакли су и филмови у „Плејбоју“: продуцирани „Малбет“ у режији Розалина Поланског је страшно финансијски подбио, а други наслов „Гопи мајуми“ по бестселеру Дејмонда Мориса

Хју Хефнер. За насљедника одредио кћерку

био је толико пош да уопште није дистрибуиран).

Ипак Хефнер се, извукао! У 1992. години „Плејбој“ је ушао са tiraжом од шест милиона примјерака, само америчког издана (има их још 15 међународних мађарско и чешко-словачко), те приходом из претходне године од читавих сто четрдесет и осам милиона долара.

Свјестан својих година (шездесет и седам), Хефнер је одредио свог насљедника. На предједничко мјесто компаније „Плејбој“ поставио је своју кћерку Кристи Хефнер, способну млада пословну жену. Закуљачак све пролази „Плејбој“ остаје!

СВЕТИ САВА

Васко ПОПА

Око његове главе лете пчеле и граде му живи златокруг

У риби му бради Засуто пиловим цветом Громова с муњама играју жмурке

О врату му вериге висе И травају се у гвозденом сну

На рамену петом му плати У руци штап прамурди пева Песму укрштених путева

Леву од њега тече време Десно од њега тече време

Он корача по сувом У пратњи својих вукова

ZLATO

PERZIJA I GRČKA

● Perzija je bila bogata zlatom. Grci su oskudijevali u njemu...

Emir BOSNIĆ

U starom vijeku Perzijanci i Grci su bili rivali. Njihovo rivalstvo je značajno za sudbinu zlata. Ono je doprinijelo prilivu zlata u Evropu; zlato je bilo sve prisutnije u Grčkoj. Osim toga, Grci su sastavili priče i legende o perzijskom bogatstvu i zlatu; one su poznate i danas, dio su svake istorije zlata.

Perzija je bila bogata zlatom. Grci su oskudijevali u njemu.

BOGATSTVO PERZIJE

Perzijsko zlato je poticalo iz rudnika na osvojenim teritorijama. Perzijanci su imali vrlo organizovanu i uređenu državu koja je upravljala ogromnim prostorom. Zlatonosni krajevi sa bogatim rudnicima zlata su bili pod njihovom kontrolom. O tim zemljama i njihovim vladarima postoje čuvene pripovijesti i legende. Najpoznatije su one o Midi, Krezu i skitskom zlatu.

Mida. Kralj Frigije. Basnoslovno bogat. Smatra se da je Mida prije ličnosti iz legende nego iz istorije. Tradicija ga povezuje sa sjevernom obalom Egejskog mora, bogatom ogromnim zalihama zlata, kao i sa najčuvanim izvorom zlata u tadašnjoj Maloj Aziji: rijeka Pactolus. Ona je donosila zlato sa planine Thasos i anadolijske visoravni. Danas, identitet ove rijeke je nesiguran. Koja je rijeka u pitanju? U starom vijeku, sve do dolaska Rimljana, zlatonosnost Pactolusa je bila poslovična. Bogati rudnici su se nalazili na planini Thasos. Herodot ih je vidio i napisao: „velika planina je bila sva prekopana u potrazi za metalom“.

Krez. Kralje Lidije. Grci su ga proslavili. S razlogom. Jer, Krez je obilno darovao zlatom grčka svetišta; poklanjao je zlatne šipke i predmete. Poklonio je Delfima 52.500.000 zrna zlata. U Lidiji, postojao je običaj darovanja svetištima u Grčkoj. To je podupiralo mir s Grcima. Krezovi poduhvati su imali veliki značaj za promjenu mjesta i uloge zlata u društvenom životu. On je uveo zlatni i srebrni kovani novac, prvi u svijetu. Zahvaljujući tom poduhvatu, uspostavljena je stabilnost cijena plemenitih metala i omogućeno je da država stiče profit. Unapređena je kontrola kretanja zlata. Ono je postalo ekonomska kategorija. Odnos cijena srebra i zlata je bio 1:10. Kad je Perzija osvojila Lidiju, preuzela je sistem koji je uspostavio Krez.

Skitsko zlato. Priča o njemu je spoj istorijskih činjenica i legendi. Herodot je napisao da su Skiti upotrebljavali samo zlato, ne bronzu, srebro ili željezo („Skiti“ je ime za grupu plemena koja su živjela istočno od Crnog mora). Prema legendi, skitsko zlato je poticalo od Arimaspiansa, jednostrukih ljudi sa sjevera: oni su napuštali svoju zemlju tokom zime; nosili su zlato koje su čuvali grifoni (lavovi sa glavom i krilima orla). Naučnici smatraju da su Skiti dolazili do zlata na osnovu trgovine sa susjednim plemenima. Skiti su smislili priču o jednostrukim ljudima, vjerovatno, kao zaštitu

svojih poslova. Opšte je mišljenje da je to zlato poticalo iz uralско-alfajskog područja. Jednooki Arimaspiansi su rudari sa lampama na glavi.

U perzijske trezore, velike količine zlata su stizale iz Egipta i pojedinih dijelova Azije (Buhara, Afganistan, sjeverni Pendab; sjeverni Himalaji). U 5. v.p.n.e. Perzijanci su doveli godišnje preko 1.400.000.000 zrna zlata iz tih dijelova Azije; najpoznatiji izvori su bili u dolini rijeke Oxus. Grci su o ovoj dolini ispleli mnoge priče i legende. Kraljevski trezor u Susu je imao zlata u količini od 14.000.000.000 zrna.

Perzijanci su u 6. v.p.n.e. krenuli u osvajanje grčkih teritorija. Nisu uspjeli. Moćna i bogata Perzija nije savladala malobrojne i zlatom siromašne Grke. Za uzvrat, Grci su ispleli priču o njenom bogatstvu. Oni su, suočavajući se s bogatstvom i moći Perzije, tvorci čuvenih pripovijesti o zlatu.

OSKUDICA I ALHEMIJA

Ukupan priliv zlata u Grčkoj, u klasično doba, bio je mali. Cijena je bila visoka. Grci su dolazili do zlata pod vrlo nepovoljnim okolnostima. Kupovali su ga od Perzijanaca i Egipćana. Plaćali su ga srebrom. U trgovini sa Persijancima, Grci su davali za gram zlata 13 grama srebra, omjer 1:13. Ovaj omjer jesmanjen za vladavine Filipa Makedonskog, oca Aleksandra Velikog; Filip ga je sveo na 1:10. Trgovina sa Egipćanima je bila povoljnija, jer su ovi trebali velike količine srebra koje nisu mogli nabaviti u vlastitoj zemlji. Grčki poljari su bili bogati srebrom. Trgovali su uspješno sa Egipćanima do perzijskog osvajanja Egipta.

Oskudica je odredila upotrebu zlata. Grci uglavnom nisu kovali zlatni novac. To su radili samo u najnužnijim slučajevima. Tako je Atina odlučila da kuje zlatni novac poslije rata sa Spartom kada su iscrpljene velike rezerve srebra.

Veće količine zlata su se nalazile u hramovima. To pokazuje slučaj Fidijinih kipova Atine i Zeusa. Oni su bili od zlata i sionovače. Hramovi su imali vlastite trezore zlata.

Jedan dio zlata je bio privatno vlasništvo, riječ je o nakitu i luksuznim proizvodima.

Grci su pokušavali da proizvedu zlato na vještački način. Alhemičari su se dali na posao. Razlog za to nije bila samo oskudica zlata. Grci su tu nadmašili duhom svoje moćne i bogate rivale. Oni su tragali za formulom vještačke proizvodnje zlata iz filozofskih razloga. Grčki filozofi su izučavali materijalni svijet; nije li pokušaj proizvodnje zlata na vještački način bio veliki filozofski izazov? Alhemičari su se oslanjali na filozofska učenja o materijalnoj prirodi kosmosa, na ideju o pretvaranju jedne stvari u drugu; može li niz pretvaranja stvari u utvrđenom omjeru omogućiti vještačku proizvodnju zlata?

Mnogi nisu odustali od traganja za odgovorom na pitanje.

POVIJEST IZUMRLOG AMERIKANCA (7)

ŽIVOT POSLIJE SMRTI

● Vjerovanje u jednog i više bogova ● Ples-ritual, ali i potreba ● Odnos prema luđacima i homoseksualcima ● Skalpiranje - vid krvne osvete

Velimir BOJKO

Indijanci su vjerovali u jednog, glavnog boga - Vankunda. „Veliki svetli duh“, ali i međubogove, te bogove prirodnih elemenata - neba, zemlje, stijene i sunca. Vjerovali su u moć četiri vjetrova - sjeverni, južni, istočni i zapadni - kao i u kovitlac vjetrova.

Ples je bio ritual, ali i potreba. Južni Indijanci, koji su često bili i zemlioradnici plesali bi „ples kiše“ - ne bilo vrijeme suše prizvali kišu. A sjeverno-zapadni Indijanci igrali su „ples bufala“, jer se događalo da stada bufala nisu nailazila više mjeseci

„Ratna košulja“ je bila tunika od jelenje kože, koju su nosili odabrani ratnici. Po njihovom ubijanju košulja je bila otporna na strijele i pušćane metke.

Luđaci-životnici i homoseksualci nisu bili česti među Indijancima, ali ih je ipak bilo. Odnos prema njima bio je zanimljiv i specifičan. Luđak je bio neko sveto čeljadi. Poštovali su ga, pa otuda i poslovice: „Sunce govori kroz usta luđaka“. Homoseksualac se zvao „himan“ (čovjek-žena). Živio je sa svojim „suprugom“ u izdvojenom šatoru na rubu sela. Indijanci su se „himanja“ klonili, ali ih nisu dirali niti su im se rugali.

Početinom 19. stoljeća u velikim gradovima američkog istoka došlo je do brzog razvoja novina i štampe uopšte. U Bostonu, Filadelfiji, Baltimoru i Washingtonu dnevno je izlazilo više većih i manjih novina privatnih izdavača. Ove novine donosile su iz broja u broj zastrašujuće članke o nedjelima „divljaka“ na Zapadu o desetina i stotinama ubijenih i skalpiranih bijelih doseljenika, čak i

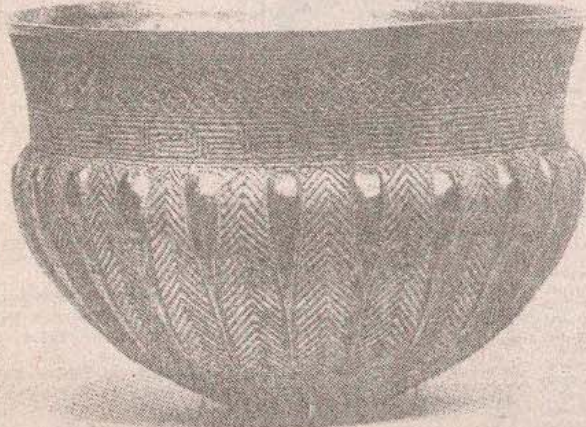
žena i djece. U tome jedva šta je bilo istine.

Indijanci su vjerovali u besmrtnost i zagrobni život. Običaj skalpiranje poginulih neprijatelja, bila je neka vrsta krvne osvete. Naime Indijanci su opazili kako tek preminulim ili poginulim neobija njihovo brzo rastu kosa i nokti. Ne znajući uzrok, oni su to tumačili životom poslije smrti. Oguliti kosu i nokte neprijatelju značilo je lišiti ga zagrobnog života. Ovu vrstu sakacanja Indijanci nisu nikada, ili vrlo rijetko, primjenjivali nad poginulim bijelcima, jer je to za njih bilo bez značaja.

Ipak, nakon pobjede na Liti Big Hornu, Indijanci su skalpirali i koje-kako unakazili mnoge izginule oficire i vojnike Sedme konnice. Ali, mrtvog Kastera nisu dirali. Za to postoje dva moguća objašnjenja. Za Indijance je Kaster, njihov dugoočudni mrzitelj i progonitelj, bio neka vrsta svetinje pa da od straha nisu smjeli dotći. Drugo, ma kakav bio Kaster, postojao je vjerovatno da su Indijanci gajili tajnu ljubav prema ovom oficiru, te ga zato nisu ni taknuli ni osjećanja poštivanja.

Na slici je Luti Bik, vrač i poglavica plemena Crne Noge. Ovo je pastel slikar Vinoida Reisa (1888-1953), Nijemca, koji je tri decenije u rezervatu slikao preostale pripadnike ovog plemena. Luti Bik ima perjanicu od ortovog perja o kojoj vise repovi hermelina, a u ruci klepetušu od suhe tikvice.

Indijanci su Reisa od mljha nazvali „Dabrovo Dijeće“. Kada je Reis, umro njegov je pepeo ritualno rasut širom rezervata Crnih Nogu.

RAJKO VRAČAR, REKTOR BEOGRADSKOG
UNIVERZITETA

KONKURENCIJA I U OBRAZOVANJU

Dr Rajko Vračar, rektor Beogradskog univerziteta, pojašnjava novu zakonsku mogućnost u Srbiji - osnivanje privatnih fakulteta i univerziteta: "To je u skladu sa ustavnim načelom Srbije. Društvo koje se deklarise kao pluralističko i tržišno, društvo konkurencije - ne treba da se plaši da u oblasti obrazovanja uvede konkurenciju. Osnivač privatnih fakulteta i univerziteta mora obezbediti iste uslove koji važe za one čiji je osnivač

država. Da bi se formirao privatni univerzitet, potrebno je da imamo najmanje tri fakulteta (koji opet ne mogu funkcionisati kao fakulteti bez univerziteta). Privatni fakultet mora da ima kvalitetan nastavni kadar, prostor, opremu, dve trećine nastavnika u stalnom radnom odnosu, profesori se moraju birati po zakonskim kriterijumima koji važe za profesore na državnim univerzitetima i fakultetima."

KRSTE CRVENKOVSKI, PENZIONER

Pitanje standarda

Krste Crvenkovski, jedan od značajnijih jugoslovenskih i makedonskih političara poslije drugog svjetskog rata, danas pensioner, ovako vidi budućnost Albanaca na Balkanu: "Nasuprot visokom priraštaju kod Albanaca, imamo pojavu smanjivanja nataliteta kod slovenskog življa na Balkanu. Pitanje je kako uticati na tu pojavu. Represijom, ili nekim drugim putem. Ne kažem da uzroci ne sadrže razne elemente, ali vjerujem da je to u suštini pitanje standarda. Moja baba je porodila trinaestero djece. Moja majka je porodila petoro. Četiri sina i kćerku. Sestra mi je pre punoletstva poginula u partizanima. Moja braća i ja jedva smo stvorili po dvoje djece. U tri generacije, natalitet je izuzetno smanjen. Da ne pominjem, recimo, Lazara Mojsova koji je, ako se dobro sećam, četrnaestoro djece u porodici"

MOMČILO KRAJIŠNIK, PREDSEDNIK SKUPŠTINE BiH
I PREDSEDNIK SKUPŠTINE SRPSKOG NARODA

NEMINOVNI RECIPROCITET

Momčilo Krajišnik, potpredsjednik Skupštine BiH i predsjednik Skupštine srpskog naroda, odgovara na pitanje o položaju Srba u zapadnoj Hercegovini: "Na tim područjima gdje su Srbi u manjini postoje brojni razlozi za nepovjerenje, počev od rata 1941-45. pa do nekih današnjih događaja. Pošto danas imamo rat Srba i Hrvata apsolutno niko nikome ne želi da vjeruje na lijepu riječ, obećanje, već hoće da se odnosi riješe trajno. Zaštitu Srba na tim područjima vršimo tako što prema dogovoru mi štitimo Hrvate tamo gdje su oni u manjini, a zauzvrat tražimo zaštitu na područjima gdje je naš narod u manjini. Taj nekakav reciprocitet je neminovni, jer je svakom hrvatskom rukovodstvu stalo do Hrvata koji žive u manjinama. U svakom slučaju, nadamo se da neće biti potrebna nikakva evakuacija iz tih krajeva, jer je poznato koliko je takvo nešto bolno. Ako bude tako, onda se zaista mora učiniti raznim drugim sredstvima, jer se taj narod ne može ostaviti na milost i nemilost nekome ko ima zadnje namjere."

VASIL TUPURKOVSKI,
GRAĐANIN

Asocijacija — objektivni interes

Vasil Tupurkovski, bivši član Predsjedništva Jugoslavije, ovih dana u javnosti istupa kao obični građanin. Evo kako Tupurkovski vidi buduću vezu Skoplja sa Beogradom, Sarajevom i Titogradom: "Mi ćemo i dalje insistirati na onome što je objektivni interes za sve republike, a to je njihova asocijacija. Mislim da to otvara put za bržu asocijaciju sa Evropskom zajednicom i mogućnosti za dalje pozitivno eksploataisanje jugoslovenskog tržišta koje nije zanemarljivo i održava respekt prema zajedničkom životu u toliko dječijim. Biljbi pogubno da potpuno odbacimo pozitivne aspekte tog života. U tom kontekstu Makedonije će izgraditi prilično jednak odnos sa Beogradom, Zagrebom, Ljubljanom, Sarajevom i Titogradom. Mislim da u Makedoniji ima za to raspoloženja. Na kraju, nasvom referendumu građani Makedonije su glasali za pravo da izgrade asocijaciju sa drugim republikama."

GORAN PASKALJEVIĆ,
FILMSKI REDITELJ

TANANA INTIMA

Goran Paskaljević, filmski reditelj, predstavlja svoj najnoviji film, "Tango Argentino": "Film je satkan od tanane intime i teško je prepričati sadržaj. Glavni junak je dečak čiji roditelji, predodređeni za gubitke, ne umiju da se snađu u vohoru vremena i surovom raslojavanju porodice. Otac, profesor muzike, obavlja bizarna poslove, čak i svira po svadbama, ne bi li ostvario dopunsku zaradu. Majka, prevodilac, nikako da nađe posao, pa za skromnu naknadu pomaže starijima i iznemoglim. Obavijen setnim humorom, "Tango Argentino" govori o dečaku koji iznenada uskače u posao majke i uspostavlja nežna, dirljiva prijateljstva sa starim, usamljenim osobama, i dobija ono što mu je porodica uskratila: ljubav, razumevanje, pažnju, blagost i toplinu. Biološki zakoni deluju i dečakovi prijatelji polako nestaju, a on prvi put oseća bolne gubitke. Sa poslednjim starcem, bez znanja roditelja, dečak beži na more i provodi nekoliko nezaboravnih dana. Dečaku je to poslednja zagledanost u plavetnilo pučine, starcu poslednja."

VUKAŠIN JOVANOVIĆ, POTPREDSJEDNIK
SKUPŠTINE SRBIJE

OČUVATI MEĐUNARODNO -PRAVNI LEGITIMITET

Vukašin Jovanović, potpredsjednik Skupštine Srbije, objašnjava politički trenutak u kojem jugoslovenski državni mehanizmi djeluju prema svijetu: "Suština je da se očuva i zadrži jugoslovenski međunarodno-pravni legitimitet. To uopšte nije tako jednostavna stvar. Želja za brisanjem međunarodno-pravnog jugoslovenskog subjektiviteta je da se izvuču i nasledi međunarodno-pravni legitimitet Hrvatske i Slovenije, koji one nikada nisu imale, niti su unele u Jugos-

laviju. Dakle, zbog očuvanja međunarodno-pravnog legitimiteta i onog što su Srbija i Crna Gora unele u Jugoslaviju - a to se mora održati i očuvati - ti organi će raditi i treba da rade u onom sastavu koji je moguć. Oni koji izlaze iz Jugoslavije, koji napuštaju Predsedništvo i SIV, ne mogu onima koji ostaju da uskrate pravo da ostanu i nastave sa radom. Ne mogu tek tako da ugase Jugoslaviju i da secesiju pretvore u sukcesiju."

VUKAŠIN JOVANOVIĆ

КОШАРКА

РИЈЕЧ ПО РИЈЕЧ СА МИОДРАГОМ БАЛЕТИЋЕМ, ТРЕНЕРОМ КОШАРКАША БОРЦА

Нисам тренер са улице!

Миодраг Балетић однедавно је на кормилу Борцовог брода. Стасити Црногорац храбро се прихватио деликатног посла да као трећњи тренер Борца у овој сезони задржи високе позиције бањолучког прволигаша на табели и оствари жеље и ам-

биције Клуба да се домогне ЈУБА - лиге.

У Борца сам стигао по позиву, а основни разлог мога доласка је што желим радити и стално бити у кошаркашким збивањима. Волим амбициозне средине, које живе за кошарку, јер и ја сам такав. Бању Луку готово и да не познајем: све што знам то сам прочитао или чуо из причања. За ових неколико дана

Ф УДБАЛ

НОВА „КАРТА“ СТАРЕ ЕВРОПЕ

БЕОГРАД - Савезни капитен Миљан Миљанић боравио је два дана у Прагу на састанцима који су иницирали УЕФА и ФИФА за помоћ даљем развоју фудбала у некадашњим земљама „социјалистичког лагера“, односно средње Европе, укључујући и бивши СССР (сада ЗНД).

- Напоменуто сам да ми никада таквом „лагеру“ нисмо припадали, али су искуства слична и корисна, мада смо у неким стварима још увек испред њих. Састанцима су присуствовали и потпредседници ФИФА Херберт Нојбергер, односно УЕФА Рудолф Бата. Сведели су на закључак да је за 20. фебруар у Варшави каже Миљанић.

О закључцима са ових сесија савезни капитен такође говори поминути тежку ситуацију у којима су се наше Чешкословачка, Пољска, Румунија, Бугарска, па чак и Албанија и досадаш-

упознао сам једино релацију од хотела до дворане. Ништа друго, осим да истакнем како су Бањолучанке лијеке жене, а Бањолучани храбри људи.

Упознали сте екипу?
- Доста тога сам знао и прије доласка у Борца, а сада сам проширио сазнања. Морам рећи да Борца има добар састав, квалитетне играче, радне и амбициозне и да је атмосфера у клубу одлична. Ја сам у потпуности задовољан првим утисцима. Међутим, још има доста проблема за рад и напредовање екипе. Прије свега морамо побољшати игру у одбрани, играти разноврсније, организованије и агресивније. Такође и у нападу морамо извршити корекције, више користити „контру“ и кретања играча. Сигурно, потребан је одређени период да се прилагодимо, али то ћемо морати учинити у ходу, да се не одрази на резултате.

Могу ли се остварити жеље Клуба?

- Нама се резултати намећу као императив. Не плашим се искушења, иако сам свјестан да нас очекује тежак задатак. Није то мој алиби, али је чињеница да се неке екипе фаворизују, те постаје очигледно и нама предстоји борба на више фронтова. Морамо играти знатно боље од противника, максимално ангажовано, уколико желимо побједу. Не смијемо дозволити да нијансе одлучују, јер ће бити увијек на нашу штету. Да у Крушевцу нисмо били толико супериорни, питање је како би се све завршило.

Борца има завидан фонд играча?

Конкуренција, али она здрава, може само да користи САВЕЗНИ КАПИТЕН МИЉАНИЧ БОРБИО НА САСТАНКУ У ПРАГУ

ња Југославија. То се посебно односи, што је апострофирано на недостатак финансијских средстава (нема више „државних јасала“) и одласка великог броја квалитетних играча, па и стручњака.

- Посебно је Нојбергер говорио о односу УЕФА са Европским заједницама, који није најбољи, нити повољан за даљи развој самог фудбала, па и регулисања разних врста уговора и договора, нарочито везаних за трансфере играча. У сваком случају, састанак је био користан са становишта даљих видова сарадње међу земљама и размијене искустава. Са своје стране и УЕФА и ФИФА су спремне да помогну на одређене начине, како фудбал у овим срединама не би запао још у дубљу кризу, додао је Миљанић.

С.П.

Хрватска близу ФИФА

И састанак у Прагу није претекао без представника Ногометног савеза Хрватске, који су редовно на свим врстама фудбалских споленика, тражећи своју независност и самосталност. Тако се Миљанић сусрео, на кратко и са генералним секретаром Душком Грбовцем и загребачким новинаром др Славош Свободом.

- Састанци су се на кратко са Нојбергером и Јироу, али им је било забрањено да присуствују званичној дијелу седнице.

Поновили су опште познате ствари о тежњи за самосталношћу, а наш сусрет био је веома коректан. Међутим, треба истаћи да постоји реална могућност да Хрватска буде примљена у чланство ФИФА, а касније и УЕФА, на редовном конгресу ФИФА који ће се одржати 2. јула у Мексику. Тако је бар нагласио др Вацлав Јира, а он је човек који добро познаје проблематику и односе у међународној организацији - сматра Миљанић.

С.П.

ти. Тврдим да код мене нико неће имати привилегија и унапријед обезбијењено мјесто међу 10 играча у саставу. Сваком ћу прожити шансу да ме демантује. На терену, само јом играм. Коначно, радимо посао у обостраном интересу.

Можда је неугодно питање: до када остајете?

- Све зависи од договора и обостраног интереса. Ништа се на силу не може. Сваки тренер планира рад на дуже стазе, али често су то само амбициозни планови, јер стварност је - другачија. Таква је наша тренерска судбина. Зато не желим коментисати смијене мојих претходника, јер у томе нисам учествовао, а то је ствар Клуба. Могу једино рећи да бих био сретнији и задовољнији да сам од почетка припрема био уз екипу, учествовао у раду.

Тада сте били у Босни?

- Да. Био сам тренер Босне и већ на почетку првенства морао отићи. Међутим, нетачно су приче око смијени мога рада. У Босну сам до-

шао да на дуже стазе створим добру екипу, а не одмах да покажем резултате. Међутим, није у томе проблем. Неприлике су дошле када је за директора Клуба постављен Рођени Кравац. Све је кренуло наопако, а кулминација свих неспоразума била је када су ми сугерисали да морам водити рачуна о „националном кључу“ код састављања екипе. Поједини квалитетни играчи морали би бити у другом плану, а то нисам могао дозволити, нити такву Босну сам познавао. Шта друго сам могао, него - купити своје ствари. Ја нисам тренер са улице. Имам достојанство и углед. Свагдје су иза мога рада стајали резултати и признања. Зар није част и признање бити у Стручном штабу репрезентације савјетског кошаркашког првака. Ја сам учествовао у припремама наше репрезентације за Савјетско првенство у Аргентини.

А. Будућност?
- Био сам тренер Титограђа-

ана, тамо сам створио један од најперспективнијих прволигашких састава, увео Будућност у Прву „А“ лигу. Прије тога сам као тренер радио у Сутјесци и Ловћену. Са Првомором из Херцег-Новог својеремено сам стигао у прву „Б“ лигу са импозантним резултатима који се још памте. Иза мене су и двије године успешног рада у Француској. Нигдје нису остале мрље. Друга је ствар што то неко и некад неће да призна.

Када смо разговор привели крају Миодраг Балетић устаде, потражи касету са снимком утакмице између Борца и Кикинде и пође да гледа по којој знајо пут СУБОТЊЕГ противника да у тишини кује планове и тактику за нове успјехе Борца. Накнадно смо дознали да је наш саговорник својеремено преко 10 година био новинар. То нам ни једним гестом

Е. ГАЛИЈАШ

СПОРТСКА СТАРИНАРНИЦА (516)

Ацино кошаркашко стваралаштво

• Кошаркашки клуб Борца је за годину дана промијенио чак четири професионална тренера, а некада је Ацо Јурић, тренер - стваралац, годинама водио бригу о кошаркашима или кошаркашицама

начин био присиљен да он поднесе - оставку. Од прије десетак дана на „електричну столицу“ сјео је Миодраг Балетић. Колико ћу дуго ту остати, ни Вава није у могућности да предвиди. Тако је, ето, Борца постао неспаван рекордер! А некад се знало: сви су се мијењали, долазили и одлазили, а остајао је Алек-

„наковања“ изишао је један Слободан Бато Јелић, пр-затим Маријана Бушета и Гордана Јањић, затим Лена Трајковић и Снежана Шлипка, Смиља Рађеновић... све саме репрезентативке. Ником у „Ацино вријеме“ у клубу није пада-по наум да мијења тренера, као што се то сада чини.

упи, а на врућу столицу сјео је Михаило Меновић, дугогодишњи кошаркаш моћне Југославије. Због познатих догађаја, побјегао је из Сплита с увијерем да ће се задржати у Бањој Луци дужи од својих претходника. Но, рекордно кратко водио је кошаркаше Борца, једва два мјесеца иако је често знао да каже: „Послије догађања с Остојићем и Пилавићем, нико неће имати тричисте и мени да учури - откazi. У Борцу ћу сигурно дочекаати крај првенства!“ Грдно се преварио: нико га није званично отјерао, али је на вјешт

андар Ацо Јурић. Никад и нико неће моћи да прецизно израчуна колико је кошаркаша и кошаркашица Ацо Јурић водио у сталном радном односу, знао је и успијевао да сате и сате проводи крај терена, оног у Гимназији, дворшћу Дома ЈНА, на Стадиону спортских игара, у кругу Медицинске школе... свуда гдје се кошарка могла да учи. А од Аце Јурића се имало шта да научи. Прије свега, он је своје јак брзо знао да зарази кошарком, па су тому спорту остали вјерни годинама, деценијама. Испод његовог

Усубујемо се рећи: оно што је Ацо створио у бањолучкој, поготово женској кошарци нико прије њега није обучио том спорту. Иако је био у сталном радном односу, знао је и успијевао да сате и сате проводи крај терена, оног у Гимназији, дворшћу Дома ЈНА, на Стадиону спортских игара, у кругу Медицинске школе... свуда гдје се кошарка могла да учи. А од Аце Јурића се имало шта да научи. Прије свега, он је своје јак брзо знао да зарази кошарком, па су тому спорту остали вјерни годинама, деценијама. Испод његовог

П.П.

ТЕНИС

ТЕНИСЕР БОЈАН ВУЈИЋ ВРАТИО СЕ ИЗ АМЕРИКЕ

КИША СВЕ ПОКВАРИЛА

ТАНДЕМ: Денис ГАЛИЈАШИ и Бојан ВУЈИЋ

Преплануо, за два центиметра више (188), четири килограма тежи (72), с типичном, карактеристичном америчком фризуром тениски професионалац **Бојан Вујић** послепје тачно три мјесеца поново је у граду из којег се отиснуо у тениски свијет, с наміјером да - успије.

— Било је дуго, напорно али корисно! - прича овај 18-годишњак. За разлику од прошле године, овог пута није било и досадно. Камп у којем сам боравио мјесец и по дана заиста је истински рај

Колико сте тренирали?

— Много: пет сатије припадало тенису, један сат сам обавезно радио у теретани, најчешће дижући тегове, између пола сата и сат сам тчао.

Ко вам је био тренер?

— Име и презиме му не знам. Сви смо га звали Рик. Има око 35 година. Доста времена је заиста посвећивао и мени, мада има доста посла. Вјежбао је, на примјер, 24-годишњу Канађанку Хелен Келеси, која је 24. на свјетској ранг-листи. Рик је све нас, у одређеном пери-

оду тренинга, исправљао, савјетовао, с нама радио. Час с једним, час с другим „кампером“.

Да ли се могу већ повлачити неке паралеле, лани и ова година?

— Ове године без неких великих напора дневно сам, примјера ради, у стању да одрадим чак 900 трбушњака, или 250 склекова. У ствари то ми је била дневна норма! То показује да сам очврсно, да сам физички све припремљенији.

Бојане, ви сте тенисер, а не дизајн тегова, рецимо?

— Без апсолутне физичке припремљености, тенисер нигде није прислио. Знате ли колико снаге захтијева меч који, најчешће на сунцу, траје три или четири сата?

Хоћемо ли о тенису?

— Важи! Да би провјерио колико могу, Рик је једног дана одлучио да снагу одмјери са Италијаном Давидом. Важио је за одличног старог тенисера. Растиуро сам га: 6:4, 3:6 и 6:4. Презиме сам му заборавио, али вјерујем да он моје памти. Послије тога Рик сам рекао: „Дајте ми још јачег!“ Испунио ми је жељу, с друге стране мреже опет је био Италијан, по имену Марко. Лоше је прошао: 7:6 и 6:2.

Шта сте установили?

— Волеј сам упадљиво побољшао. И сервиу такође. Једног дана сам на контролном мечу начино чак 20 асова! Истина, сервис ми још није константно јак и прецизан, али мој тренер Денис Галијаш каже да тих 20 асова доста говори.

Шта је у ствари тај камп?

— Готово прави војни по-

Када је требало да дође до меча Џенифер Капријати - Бојан Вујић, почела је да пада киша и окршај је морао бити - одгођен

гор. Ограђен је високом жичаном оградом. На улазу је портирница, офис. Унутрање може ко хоће и кад хоће. Али ни ми из кампа не можемо напоље кад нам се ћефне. Впада стварно гвоздена дисциплина. Уколико желим да, због овог или оног, једном у десет дана одем до центра Тампе, који је удаљен пола сата аутомобилом, морам да се претходно јавим у офис, они ми обезбијеве превоз, али се брзо морам да вратим. Нема путања, тумарања, глуварења... Туз се све зна, прије свега ред и дисциплина. Вечера је између 18 и 19 часова. У 21 сат апартмане тенисера обилази дежурни. Носи списак и записује „плус“ и „минус“. Ако неко накупи три минуса, зна ми се мора да напусти камп. Друге му нема. Да се похвалим: нисам добио ниједан минус, за све вријеме боравка у кампу.

Како је регулисана исхрана?

— Беспријекорно! Постоје два ресторана: један је за главнину корисника кампа, а други је ексклузивнији. У тај други не може сеући било како обучен, рецимо у тренерцима ико се налази у спортском центру. Посјетилац мора да је уредно одјевен: ципеле, панталоне, кошуља. Ђешти и у свако вријеме. Када ступите у камп, уплатите и исхрану. Међутим, касније тренер или тренери одлуче-

гдје ће се хранити, у оном првом, који је сличан нашој мензи, рецимо студентској, или у овом другом, ексклузивном. Одлучује квалитет играча, а цијена исхране је иста. Мени су одредили овај други.

Да ли је било занимљивих сусрета?

— У Тампи живи Џенифер Капријати. Тони Томсон је њен тренер и уједно први тренер у кампу. Суботом и недељом полазници кампа нису обавезни да вјежбају, то су дани одмора. Но, ако неко жели може да игра. У петак је нас тројицу посматрао коуч Томсон и на крају нам рекао да ћемо сутра, наизмијенично да играмо са Џенифер. Први партнер сам јој ја требало да будем. Почели смо соним убавичајем загривавањем пребацујући лопту једно другом. Одједном гринула је киша и све нам је пропало. Отишли смо на -трчање. „Мала“ је под строгим контролом: сваког дана мама аутомобилом дође по њу и води је кући.

Све је ово лијепо, али нам реците колико кошта?

— Много! Међутим, имам срећу да су моји спонзори „Домет“ и „Хит“ више него коректни у извршавању својих не тако малих материјалних и других обавеза. Да није добрих спонзора, тешко да бих видео Америку.

Лимун ПАПИЊ

ПРИПРЕМЕ ФУДБАЛЕРА БАЊОЛУЧКОГ БОРЦА У СТАРОМ ДОЈРАНУ

Реванш пуном мјером

• Резервисти Борца декласирали комбиновани тим Вардара са 3:0 • Филиповић нови голгетер • Мариновић све ближи првом тиму • Данас вјероватно с Металургом, сутра (недјеља) са Спартаком, а уторак са „Жељом“

ВАРДАР — БОРАЦ 0:3 (0:1)

СТРИЈЕЛЦИ: Филиповић 5. и 53. и Шарчевић 82 (11 метара), судија: Мешевски (Богданци), игралиште у Богданцима, гледалаца: око 100, терен и вријеме погодни за игру.

ВАРДАР: Филевски, Костов, Марић, Вујовић, Атанасовски, Боевски, Тодоровски, Најдоски, Петески, Грошев, Тацевски

БОРАЦ: Јокић, Калтак, Матаја (Хабибовић), Ђукић, Мариновић, Агић, С. Бабић, Радосављевић, Филиповић, Пеулић и Шарчевић

БОГДАНЦИ — Так озвана друга постав: бањолучког пропигација у потпуности се реванширала одговарајућем саставу скопског Вардара за пораз у првом мечу од 1:2. Овај пут Бањолучани предвођени расположеним голманом Јокићем спавили су уверљиву побједу од 3:0.

Први гол постигнут је већ у 5. минути. Након једног центаршута с десне стране Пеулић је добро габао главом, голман Филевски криво је одбио лопту, на коју је натрчао нови голгетер Борца Филиповић и послеза је у мрежу Скопљанаца. Одлука о побједнику пала је у 53. минути, а стријелац је након соло продора поново био Филиповић. Коначан резултат поставио је Шарчевић осам минута прије краја меча ударио с бијеле тачке. Претходно је у једном брзом нападу у шеснаестерцу Скопљанаца срушен Пеулић, а судија

Мешевски се није двоумио показујући на једнаестерца.

Занимљиво је поменути да је при резултату 1:0 за Борца, голман Бањолучана Младен Јокић одбранио једнаестераца. Извођач је био голман Вардара Филевски, познат по јаком ипрезнаном ударцу. Но, Јокић га је „прочитао“ и сачувао своју мрежу.

— „Резервисти“ играју заиста одлично. Након добре фудбалске представе декласирали су комбиновани тим Вардара. Одличну игру пружили су Мариновић и Филиповић, и наставе ли овако сасвим је извјесно да ће већ на старту преиспитава обући дрес првотимаца, каже први тренер Зоран Смиљковић.

У међувремену Бањолучанима су се у Старом Дојрану приључили и фудбалери трећелигаша Металурга из Скопља. Затражили су

СТРИЈЕЛАЦ: Шарчевић је у дуелу са Хабибовићем извођач јаво побједника

Снимко Р. ОСТОЈИЋ

пријатељску утакмицу с Борцем, и по свој прилици Бањолучани ће им удовољити, а меч би требало да се одигра данас (субота) или у понедељак. У недељу ће противник Бањолучанима бити Спартак из Суботице, а у уторак ће се снаге одијерити са сарајевским Жељезничаром.

Здравствени билтен фудбалера Борца није много

бољи. Поред голмана Симеуновића, Шашићаревића и Пранића, на списку повријеђених су још Налић и Бранко Ковачевић, док Јокић, Матаја и Пеулић још увијек нису довољно опорављени од повреда задобијених на првим утакмицама.

У ПАШАЛИЋ

ФУДБАЛ

ТУРНИР У МАЛОМ ФУДБАЛУ „БОРИК 92“ ЗА ВЕТЕРАНЕ

Данас

ПОСЈЕДНЕ

КОЛО

БАЊА ЛУКА — На турниру ветерана у малом фудбалу „Борик 92“ данас (недјеља) играју се сусрети посљеднег кола убијектичарске групе. Први сусрет заказан је за 11 часова, и то из „А“ групе, а састају се „Аде Платиши“ - „Циба“. Након ове утакмице играју „Универзал“ - „Аутопрекоз“, а трећи меч из групе „А“ је „Борик“ - „Мала чаршија“.

Први сусрет из „Б“ групе почиње у 13.15 часова када се састају „Кардини“ - „Евротрејд“. Потом ће снаге одијерити „Боска“ и „Црнци“, а након тога у посљедњем сусрету састају се „Наприједа“ и „Омега“.

С.Б.

HUMORESKA

Priča o televizoru

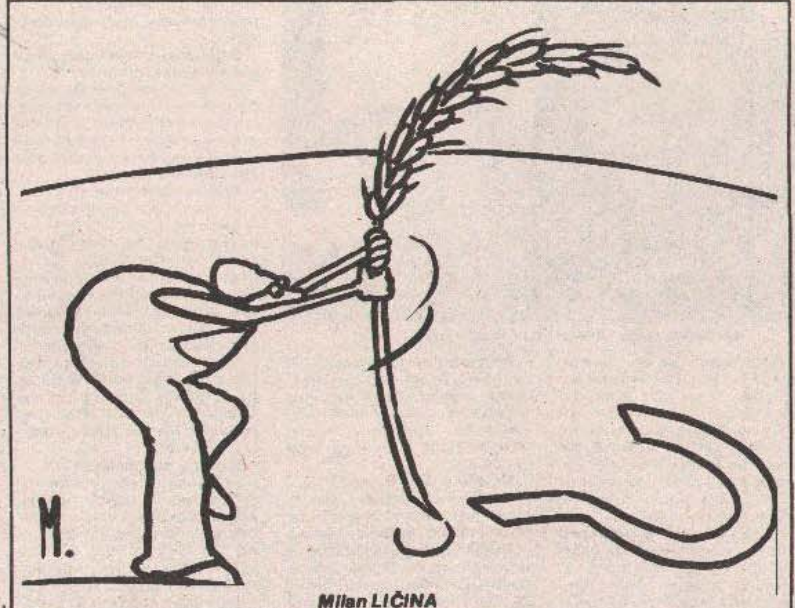
Bilo je to, koliko se sećam, početkom 1991. godine.
 - Zeno, kaži, dragička!
 - Simo, crni Simo, šta si pa sad zgrešio? Jesu li te možda otpustili kao tehnološki višak ili kao ekonomski manjak?
 - Zenska glavo, nisam ništa zgrešio: niti sam otpušten, niti sam platio kaznu za prolaz kroz crveno! Nego, lepo ti kaži, dragička!
 - Kako ti veliš, da kažem "dragička"!
 - Kupio sam televizor u boji iz Japana za džabe!
 - Simo, televizor, u boji, pa iz Japana??? Simo, pa mi imamo već tri televizora, pobogu?
 - Zeno, nov TV, iz Japana, sa daljinskim, hvata sve živo, naročito ono što je zabranjeno! A dobio sam ga ki džabe, svega 15 milijardi dinara, na bonove, garatno pismo i čekove pa još na 25 rata! Di to ima danas?
 - Simo, pa od čega ćemo onda živeti, crni Simo? Platu ne primaš i po tri meseca, ja sam ostala bez posla jer su me proglasili za ekonomski manjak, sin ti je na birou za nezaposlene, a kći ti radi u disko-klubu za koricu hleba! Je li ti malo razmišljaš?
 - Zeno, zar ti ne znaš da se vodi rat kod nas? Mogu, evo, sutra da me pozovu, a ja da ne gledam ki sav ostali svet, na primer satelitski program, svetski šampionat iz atletike iz Japana, pa auto-

trke iz Amerike, ili izbor mis sveta iz Londona, a? To 'očeš?
 - Neću, ali mislim da nije pravo da gladujemo uz televizor!
 Posle nekoliko meseci, opet 1991. godine.
 - Zdravo, Simo! Kuda nosiš taj televizor?
 - Pravo da ti kažem, nosim ga auto-mehaničaru?
 - Misliš, TV-mehaničaru, na popravku?
 - Ne, već auto-mehaničaru, dobro si čuo! Hoću da mi majstor na TV-aparatu ugradi brisače!
 - Šta brisače?
 - Naravno! Do sada sam imao crno-beli TV, pa je sve bilo u redu, al otkako sam kupio ovaj kolorac, sve je pošlo naopako, jersveidim u boji i kako treba. Znaš, a ovi moji ukućani, koji su se podelili po partijama i strankama, po mirovnim i nemirovnim pokretima, jako gadno reaguju kad protivnici nastupaju na TV, pa samo pljuju i viku, lažu, lažu, lažu...! Zato hoću da mi ugrade brisače!
 - Blago tebi, kume! Ja sam imao još goru stvar: moji su zbog očigledne neistine iz razdruženih država počeli na TV da bacaju flaše, čaše pegle, cipele, pa sam morao ispred ekrana da ugradim pancir-zavesu. To ih jemalo smirilo. Pre toga su razbili dva ekrana, moj kume!
 Karlo WEREB

Milenko KOSANOVIĆ

A forizmi
ZA BLAGOSTANJE - DOZVOLJENO KLANJE
 Ratulu miroljubivi, sve druge su ubili,
 Uveće reda, nakon obreda,
 Brzo u Evropu - po klopu,
 Nemoj da bi me dirao - ti si me birao.
 Za blagostanje - dozvoljeno klanje
 Jugoslavija je kao Hasanaginica, Izdahnula je ugledavši svoje stročice.
 Uzalud smo crnu braću tražili po Africi, bili su tako blizu.
 Željko Petrović

Milan LIČINA

AUTOR: ZELJKO PETROVIĆ	BILKAB-SIA FORHER-ŠTIMA	KALOJ	KRAJ U GRUPOJ I AL-BARIJI	KNIGLES-KI PIZIČAN	MUSL. ŽENSKO IME	"NARODNA REPU-BLIKA"	BENAS-SPEKI OBOČA-VIČI (tur.)	NIŠKOJI ŠEČER	LISTIĆ OVIJES-NE KRUNICE	BERE-GIJA	IRGE-NOVA DRAMA	ISTA SLOVA	OSTRVO	PRITOK UGA U SAN-DOKU	OTPADAK PRI SJERCI DRYETA, TRAJESKA	POP ... I POP ŠPIRA	ČITELJE VIGAS	MUŠKO IME	LJETO-PIS GODIŠ-NJAK
NAŠ VRSKI VIOLINIST SA SLEKEM																	MAKARSKA PRADAK, POČANJ		
POZNATA PJEVAČICA NARODNE MUZIKE										PRVI RIMSKI CAR SREPAJ ČIŠPOČ ZLATA									
PRAŽI-TELJI BALKANA						ČLAN ROTARI-KLUBA													
PAŠČAD						JEDAN KON-FINENT KAJDA													
"ANNI FUTURI"			ŽENSKO IME, DANKA STRANO M. IME																
VRETA PTICE (mn.)						ŽETVENIK NOVA-LIBRI, ERICI													
DOMIJE TI S VESJE MJESE NA NIJE																			
"FOJA SA SPA-VANJE I RUCI-VANJE"																			
RIJUČNA SIBA BULJEŠ (mn.)						ŽENSKO IME HUNGUSKI VIOLIN. GEORGI													
VELIKI ČITE-ŠKI DIKTEATOR										PERDUAR, FRANSPOČ VRETA RADARSK. FARA									
"LONG FLAT"																			
"ACHISPI"																			
TUZLA																			
VOZAČ FORMULE, LAUDA																			
MJE JAK OVOE																			

NOVO - EFIKASNO - KORISNO

Najefikasniju zaštitu od korozije vašeg automobila postizete ugradnjom elektronskog uređaja:

TIPA AKM-02

Informišite se, naručite, ali radi vašeg ljubimca obavezno kupite proizvode:

"ZAVODA DISTROFIČARA" d.d.
"Rudi Čajavec" mikroelektronika d.d.
BANJA LUKA

Adresa: Dušana Izvičara bb (kod SGC)
Telefoni: (078) 43-056; 39-208 i 48-864
Telefax: (078) 42-978
Cijena: 3500,00 din + ptt troškovi

TEHNO PP LAKTAŠI P.O.

BANJA LUKA, Ul. Mladena Stojanovića 15

TEHNIČAR - EXPRESS je PP „TEHNOPRES“

Vrši popravku BIROTEHNIČKE OPREME.
FOTOKOPIRA, UMNOŽAVA I STAMPA dokumente i skripte.
PRODAJE FOTO-KOPIRNE APARATE i ostalu birotehničku opremu.
PRODAJE UVOZNI PAPIR ZA FOTO-KOPIRANJE I
REPROMATERIJALE.

Banja Luka, Ul. Mladena Stojanovića 15
Tel. 078/32-356,
Telefaks: 078/32-356

Café-restaurant
KAIRO
YU-78000 Banjaluka
Aleja PNA bb
Tel: 0780

Boutique-trgovina
STANDA
YU-78000 Banjaluka
Moše Pijade 31
Tel: 0780 34-263

Doo **ADRIA-IMPEX**
ZA PROMET ROBE NA VELIKO I MALO
EXPORT — IMPORT

**ROK PLAĆANJA 15 DANA
TO DAJE SAMO**

ADRIA-IMPEX
ADRIA-IMPEX, P. AVIJATIČARA 1 (Banjolučko polje).
Tel. 30-652138-315

KTITOR
Kancelarijski namještaj

PREPUŠTITE „KTITORU“
OPREMANJE POSLOVNOG
PROSTORA
ISPORUKA ODMAH!
B. Luka — Prvo Radnice 2
tel. 078/31-533
tel./faks 45-827

GRADA EKODOM
Senska 49 a Laub
STAMBENA ZADRUGA EKODOM
BANJALUKA
Telefon 58 — 463 131 — 730
Faks 43 — 065

Garantujemo najniže cijene, brzu i kvalitetnu uslugu. Nudimo vam cement, kreč, beomal, sve vrste opekarških proizvoda, vodu i elektromaterijale, stolariju, keramiku, parket, sanitarije, boje, lakove, fasade i krovnu konstrukciju.

Članovi stambenih zadruga imaju sve ovo uz popust do 43%.
Za članove naše zadruge posebne pogodnosti.
Radimo svaki dan osim nedjelje od 8 do 17 sati.

Diskont, Zalužani, Viktora Bubnja bb
Tel. 755-431, od 6 do 22 sata
DISKONT, Banjaluka, Ulica 22. aprila
Tel. 43-064 od 7 do 20 sati
Nedjeljom od 8 do 16 sati

- Veliki izbor voća, povrća, južnog voća, sokova i preradevina, te robe široke potrošnje
- Specijalna ponuda: prodaje svježe žive pastirke

Iesmina IGM
Poslovni centar Banja Luka,
Nudi širok asortiman:
tegotia kanader
elernit
betonsko željezo
stropor
ostali građevinski materijal

TELEFON:
784 — 402
TRN
TELEFAX:
784 — 395

OLIVERA JANDRIĆ
PRILIK I ČIŠTA PROFESIONALNE REPARIRANJE I KAPITALIZACIJE PARNIČAR

**EKONOMIČNO GREJANJE - ZDRAVO GREJANJE
UŠTEDA ELEKTRIČNE ENERGIJE DO 40%
EKOLOŠKA KVARCNA PEĆ
OZIRIS - original**
Ne dozvolite da vas prevare
jedino je OZIRIS pravi

* zagreva prostor od 65-70 m³
težina 13 kg
tip A: 3 puta 800 vati
greje bešumno, bez mirisa
poput topline sunca
ne diže prašinu
ne troši kiseonik
ne isušuje vazduh
greje ravnomerno
od poda do plafona

SERVIS I REZERVNI DELOVI OBEZBEDENI

SPECIJALNE CENE:
Tip A 17.100 za gotovo, 19.000 na dve rate,
velikoprodajna cena 12.500

Prodavnice:
Beograd, Svetozara Markovića 19 a, tel. 011/ 333-473
Topola, Bul. Vožda Karadžića 70, tel. 034/ 811-287
Velikoprodaja: Beograd, Bul. Lenjina 143,
tel. 011/ 144-602, 131-762

Vraćimo prodaju rezervnih delova i za
hrvatske peći "DIE SONNE"

* ZADOVOLJNE KUŠTERIJE - NAŠ ZADATAK *

**MTP „MATEX“,
BANJA LUKA**

RK „NAMA“
u Ulici Šebe Mažara nudit:
Zemaku, dječju konfekci-
ju, trikotažu, vesi, me-
tražu, Čarape, suće, blje-
tu lahniku, tepihe, lišće-
na, boje i lakove i
namještaj.

DOO "ADRIA TRADE" Banjaluka
Ulica Marsala Tita br. 49

ROBNA KUĆA RESTORAN

TELEFONI: 078/22-234, 12-270, 12-290, telefaks: 12-250

GRAFIČKO I PROMETNO PRODUŽEĆE
BRATSTVO
Banja Luka
**Svetozara
Markovića c**
tel. 078/34—461
faks 32—788

VOPITUM

Proizvodno, trgovačko i uslužno preduzeće sa izložbeno-prodajnim salonom
Ive Mažara 7, 78000 Banjaluka
Telefon 078/12-508, 39-327
Telefax: 078/12-560, 43-750

NUDI

Vrtnu i ostalu opremu za ugostiteljstvo jeftinije i do 15 odsto, uz dogovor uslova prodaje.
Veleprodajna cijena opreme uz rabat po dogovoru. Kase, vage, rashladne vitrine, kafe-aparati i ostala restoranska oprema

ISPORUKA ODMAH

MINEX

VELETRGOVINA
EXPORT — IMPORT
Đure Đakovića 20 78000 BANJA LUKA

Obavještavamo poslovne partnere da smo za 1992. godinu obnovili ugovore kao ekskluzivni zastupnici sljedećih firmi:

- SATURNUS Ljubljana
- EMONA Ljutomer — Program HORTUS
- MPD Daruvar — Tvornica pumpi i ventila
- ELEKTROMATERIJAL Rijeka
- UTVA vozila Pančevo

kao i snabdjevanje naftom i naftnim derivatima.
Telefon i telefaks 078/84—305.
Telefon DIREKTORA 078/84—315

**INDUSTRIJA
SVILENIH
TKANINA**
„SVILA“
DD ČELINAC

CIJENJENI POTROŠAČI,
POSLOVNI PARTNERI,
VLASNICI
TRGOVINSKIH RADNJI

„SVILA“ DD — ČELINAC i dalje je jedna od najboljih i najvećih proizvođača svilenih tkanina za sportsku i modnu odjeću, namještaj i drugu namjenu, a u posljednjih nekoliko godina proizvodi sportske trenerke i modne jakne po želji odraslih i najmlađih.

Sve ove proizvode možete dobiti u diskontu „Svile“ u Čelincu na brojt telefona 851 — 388, lokal 161.

- Prodavnici „Svile“ u Banjoj Luci kod „Jugobanke“, Ul. Veselina Masieša, telefon 11-346.
- Prodavnici pred „Incelom“, telefon 33—944.
- Komerčajna služba „Svile“ — Čelinac 851—049, 851—353.

Za gotovinu niže cijene do 45%.

**СЈЕЊАЊЕ
НА ДРАГЕ РОДИТЕЉЕ**

**СЕФЕР
ПАЛИСЛАМОВИЋ**

26.1.81 - 26.1.92.

ФАТИМА

2.10.79 - 26.1.92.

С поштовањем и поносом чувамо сјећање на њихов лик.
Завална породица
42315

**ЈАВНА
ЗАХВАЛНИЦА**

Поводом смрти моје мајке Марије Зељковић дугујем неизмерну захвалност примаријусу др Сафету Бадићу. Он је мајку примио на невролошко одељење болнице (шеф је тог одељења). На тај начин омогућио је да се мојој мајци пружи лекарска помоћ и да јој се олакшају последњи дани живота. Други су одбијали да је приме, повраћајући се разним разлозима. Др Бадић је показао да има разумевања за старе и немоћне, да још има лекара који се држе ХИПОКРАТОВИХ начела.

Последњих година мајка је боловала. Било је лекара који су јој пружали помоћ и били врло пажљиви и добронамерни према њој. Ред је да их споменем и да им се захвалим, а то су: др Миливој Ђурђевић, др Борислав Смољановић, др Кемал Омерхоџић, др Дражен Ластрић, др Љиљана Керић, др Биљана Јовановић и др Жељко Банушић.

Такође, захваљујем главној сестри у болници Нади Тришић и физиотерапеуту Слободану Петковићу.

НИКОЛА ЗЕЉКОВИЋ
38011

ПОСЛЕДЊИ ПОЗДРАВ

ТАМИЛУ

Од породица Нукић и Раковић.
38014

С великим болом и тугом јављамо цијелој родбини, пријатељима и комшијама, школским партићанима, жалосну вјест да је наш драги син и унук

**ТАМИР
(ЗУКЕ)**

БЕКТЕШЕВИЋ

несретним случајем изгубио свој млади живот 24 јануара у десетој години живота.

Ценаза ће се обавити у недељу, 26 јануара 1992 године, у 13 сати у харему „Ступница“.

Ожалошћени: мајка Тонка, отац Звондјик, сестра Анита, нећа Зека, бака Марија и дида Мате Пуљић, стричеви, тетке, фамилије Пуљић и Бектешевић.

38016

Дана 26.1.1992. године навршава се 7 тужних дана од трагичне смрти нашег драгог сина, супруга, оца

**СИМЕ
(БРАНКА)**

МИРЈАНКА

Тога дана у 11 сати посјетићемо његову вјечну кућу и положићемо цвијеће на гробљу у Романовцима - Лужани.

Ожалошћена мајка Јелка, супруга Милија, син Бранко, кћерка Биљана и остала многобројна родбина

42382

Дана 26.1.1992. године навршава се 40 тужних дана од смрти нашег драгог супруга, оца, диде, свекра и брата

**БЕСИМА
БЕЛИГА**

С љубављу и поштовањем твој најмилији
42380

Тужним срцем јављамо свој родбини, пријатељима и кумовима да је наша драга мајка, свекрва, пуница, сестра и бака умрла у 92. години живота дана 25.1.1992. године

**ДРАГИЦА
ХАРАЗИН**

Свкрвана ће се обавити у понедељак, 27.1.1992. године, у 16 сати на гробљу „Свети Марко“. Ожалошћена обитељ: син Фрањо, кћери Лурдица, Хелена и Вера, снаха Добрица, зетови Мартин, Павле, Јозеф и Анто, сестре Анкица и Јелена, унучад, праунучад и остала многобројна родбина.

42383

**ТУЖНО СЈЕЊАЊЕ
НА НАШЕГ ДРАГОГ ДРУГА**

РАШУ

С љубављу и поштовањем од твојих другова Давора и Саше.
38014

СЈЕЊАЊЕ

**ЖИВКО
МИЛАНКОВИЋ**

27.1.1990 - 27.1.1992.

С љубављу и поштовањем његови најмилији
42255

Дана 26.1.1992. године навршава се тужна година од смрти нашег драгог супруга и оца

**ГОЈКА
ДЕВИЋ**

из Романовца

Тога дана посјетићемо његову вјечну кућу и положићемо цвијеће. Ожалошћена породица

42348

На основу члана 273. Закона о државној управи („Сл. лист СР-Бих“ број 8/90) секретар Секретаријата за општу управу Скупштине општине Босански Петровац, расписује:

КОНКУРС

**ЗА ПРИЈЕМ
У РАДНИ ОДНОС**

1. Приправника - једног извршиоца на одређено вријеме.

Кандидат поред општих услова мора испуњавати и посебне услове, а то је да има завршен економски факултет.

Све пријаве са доказима о испуњавању услова, подносе се секретару Секретаријата за општу управу општине Босански Петровац, у року од 15 дана од дана објављивања конкурса.

МАЛИ ОГЛАСИ

ПРОДАЈА АУТОМОБИЛА

Продајем WV комби 1600 1979 година информације на телефон 68-254 (ш 42345)

Продајем TAM 110 T 10 пројужени 792-337 (ш 42195)

РАЗНО

Продајем кућу на спрат у центру Бање Луке под рачун може и бољи ауто 078/37-656 (ш 42321)

Издајем пословни простор 30 м² телефон 44-602 (ш 42343)

Продајем киоск на Тржници и издајем пословни простор (кафеј-еластинара) комплетно опремљен информације: телефон 67-606 (ш 42365)

Термоакмулациона пећ 6 и регал скоро нов телефон 44-361 (ш 423467)

Хитно, продајем машинну малтерку-торкет тип БС-500, телефон број 47-881 (ш 42339)

Продајем повољно мало кориштену термоакмулациону пећ синге 3,5 kw телефон 47-032 (ш 42338)

Тражим озбиљну дјевојку или жену за чување двоје дјеце, плата по договору, обезбјеђено социјално осигурање стан и храна. Загребачка 7, Јосиф (ш 42377)

СТАНОВИ — ПОНУДА

Издаје се намјештена соба са гријањем, купатилом, посебан улаз за студенте Ул. Фадила Маглајића 29 (ш 42354)

Издајем намјештену собу са гријањем телефон 840-347 (ш 42361)

Издајем једнособан стан са гријањем Рударска 226 (ш 42333)

СТАНОВИ—ЗАМЈЕНА

Продајем или мијењам стан у насељу Анте Јакића за 2 једнособна, уз договор, телефон број 33-928 (ш 42339)

Мијењам стан у Ријеци 50 м², за одговарајући у Бањој Луци, телефон 780-866 (ш 42369)

Продајем или мијењам двије куће у Новој Тополи за Загреб, околнину телефон 078/792-132 од 16 до 20 х (ш 42359)

Мијењам двособан стан у Ријеци за одговарајући у Бањој Луци, информације на телефон 051/618-132 (ш 42358)

Бања Лука - Загреб
Мијењам стан трособни, кухиња са нишом 72 м² за одговарајући информације на телефон 078/32-147 (ш 42356)

Мијењам кућу у Загребу за Бању Луку, телефон 041/231-059 (ш изв 20)

Мијењам стан 68 м² у Загребу за одговарајући у Бањој Луци предност Борик 041/539-033 (ш 42340)

Мијењам двособан стан у центру Зенице за исти у Бањој Луци, телефон 072/35-176 (ш 42337)

Мијењам кућу са локалом у Загребу за одговарајући у Бањој Луци, телефон 43-631 (ш 42372)

Мијењам трособан стан у Н.Травнику за исти или сличан у Бањој Луци, телефон 080/74-687 у Гламоцу или у Н.Травнику телефон 072/793-979 (ш 42370)

„ВРБАС“ ТРН ЛАКТАШИ ДОО ЛАКТАШИ

На основу одлуке Управног одбора МПДИ „Врбас“ Бања Лука ДД, „Врбас“ ТСН Лакташи д.о.о. расписује

**ЈАВНУ
ЛИЦИТАЦИЈУ**

1. ЕЛЕКТРОНСКИ ТЕЛЕПРИНТЕР — 1 комад у исправном стању ТИП СПЕ—ЕИ НИШ

- Почетна цијена телепринтера је 50.000,00 динара
- Лицитација ће се одржати дана 3.2.1992. год (понедељак) у ресторану творнице, са почетком у 13 х. У случају неуспјеха прве лицитације заказује се друга за 10.02.1992. г., а у случају неуспјеха друга лицитације, заказује се слободна продаја за 17.02.1992. г. у исто вријеме

- Право учешћа на лицитацији имају сва правна и физичка лица која на име кауције уплате 10% од почетне цијене средстава, прије почетка лицитације.
- Трошкове преноса и пореза на промет плаћа купац.

**Социјалистичка Република Босне и Херцеговина
Општина Дервента
ОСНОВНА ШКОЛА „ТОДОР ДОКИП“
КАЛЕНДЕРОВЦИ**

На основу Закона о основној школи и члана 152. Статута школе Савјет школе на сједници одржаној 15.1.1992. године расписује

ОГЛАС

за упражњено радио мјесто

- наставника основе техничког васпитања и образовања на 14 сати уз могућност допуне наставне норме

Кандидати треба да испуњавају услове према Закону о основној школи.

Пријаве са документима слати на адресу: ОШ „Тодор Докип“, Календеровци бр. 11, 74413 Календеровци

Школа у мјесту рада нуди смјештај за наставника. Оглас остаје отворен 8 дана од дана објављивања.

МТП МАЛПРЕХ Бања Лука, д.д. у свим својим продајним објектима снабдевен је великим асортиманом прехранбене робе по врло повољним цијенама.

Позивамо вас да посјетите наше супермаркете у Борику, Новој вароши, те у насељу Анте Јакића, као и дисконте: „Зора“, „Рудник“, „Буцак“, „Ада“, „Извор“, „Хисета“, „Босна“ гдје је дновасортимана и по нижим цијенама од цијена у продаји.
У РК „Мејдан“, осим врло повољне понуде прехранбене робе нуде бијелу технику, посуђе, боје и лакове у подруму, те козме, тикну и кратку робу на спрату робе куће.

РК „ЦЕНТАР“, „ГВОЖЂАР“ и продајница „ТЕХНОМЕТАЛ“, подна облоге, теписи, таписони, итисони, добито, и уједните се у добру понуду.

НОВО НОВО НОВО

У Бањалуци у центру града у Улици браће Ластрића 11, преко пута парка Петра Коцића и такси-станице

БИЉНА АПОТЕКА

„МАТИЈА ПАУНОВСКИ — МОСТАР“

Нуди биљне препарате и чајеве најквалитетније југословенске и у савјету познате траварице Матије Пауновски из Мостара. У избору препарата помоћи ће вам дежурни лекар, сваког радног дана од 8 до 20, суботом од 8 до 14 сати

**КУДА
КАКО
КАДА**

• **КИНА КОЗАРА:** ЕГЗЕКУТОР (америчка драма) у 18. 18 и 20 сати.
 • **ВРБАС:** БРДО СМРТИ (амерички ратни) у 17 и 19 сати. У 21 сат - СЕКСУАЛНЕ МАШТАРИЈЕ (амерички еротски).
 • **ПАПАС:** велика сала - САСТАНАК С НЕПОЗНАТОМ (америчка комедија) у 10. 16. 18 и 20 сати.
 • **МАЛА САЛА:** ЛЕНИНЕ ПУСТОЛОВИНЕ (америчка комедија) у 17 и 19 сати. У 10 и 21 сат - НИКАДНЕ СПАВАЈ САМА (амерички еротски).
 „Бања Лука-филм“ задржава право измијене програме

• **МУЗЕЈ БОСАНСКЕ КРАЈИНЕ**
 Стална поставка.

• **У КУЛИ АКАДЕМИКА ВЛАДЕ МИЛОШЕВИЋА**
 Изложба „Одјећа, накит и вез Босанске крајине“

• **У БИБЛИОТЕЦИ „ПЕТАР КОЧИЋ“**
 Изложба вјерске литературе

• **ДЕЖУРНА АПОТЕКА**
 Ноћу дежурја Централна апотека у Улици Веселина Маслеше број 18. Телефон 12-804

• **ГАЛЕРИЈЕ УМЈЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА „ПЕЛАГИЈ“**
 У изложбено-продајном сепону изложба графичких листова афирмисаног умјетника Петра Валдега

• **УМЈЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА „ПЕЛАГИЈ“**
 Заједничка изложба чланова Атељеа сликара и вајара РКУД-а

• **СПОМЕН-ЗБИРКА ДРАГИЊЕ И ВОЈЕТЕРЗИП**
 Налази се у Улици Владимира Назора број 19

• **ГАЛЕРИЈА-АТЕЉЕ „ДАЦЕШИН“**
 Налази се у Алеји ЈНА број 16

• **ВАЖНИЈИ ТЕЛЕФОНИ**
 СУП 92. Ватрогасци 93. Хитна помоћ 94. Болница 33-725 (стара болница), 38-111 (Паприковац). Аутобуска станица 45-355. Жељезничка станица 31-229. Такси-станица 22-222 и 12-330. Инспекција 32-995. „Електро-бањалучка“ 44-811 и 45-099. Сервис за хитне поправке у становима (до 15 сати 45-552) и (од 15 сати — 45-404). „Путник“ 43-900. „Компас“ 42-454. „Атлас“ 12-810. „Унистурист“ 41-576. „Туристбиро“ 23-143. „Славик-Копер“ 31-113. Младост Бих 39-835. „Континентал“ 35-829

• **ПОЛАСЦИ ВОЗОВА ЗА (ПРИВРЕМЕНО):**
 БРЗИ ВОЗ (ДИРЕКТНО): САРАЈЕВО: 5.24, 12.30, 18.19. МОСТАР И ЧАПЉИНУ: 12.30. БИХАР: 5.00, 9.57, 20.20.
 БОСАНСКИ НОВИ: 15.59 (веза за Бихар)
 ПУТНИЧКИ ВОЗОВИ: БОСАНСКИ НОВИ: 5.00, 7.10, 7.10, 10.08, 14.40, 19.07. ДОБОЈ: 4.26, 7.12, 10.20, 14.45, 22.25.

• **ПОЛАСЦИ ВОЗОВА ИЗ (ПРИВРЕМЕНО):**
 САРАЈЕВО: 9.55, 20.17. МОСТАРА И ЧАПЉИНЕ: 15.59. БИХАР: 5.22, 12.30, 18.17. БОСАНСКОГ НОВОГ: 5.59, 21.05. ПРИЈЕДОР: 6.18, 13.29, 18.46. ДОБОЈ: 5.52, 9.28, 13.23, 17.42, 21.56.

• **ПОЛАСЦИ АУТОБУСА ЗА (ПРИВРЕМЕНО):**
 САРАЈЕВО: 7.45, 12.00, 16.00. МОСТАР: 6.00, 13.00. КРАГУЈЕВАЦ: 6.00. СРПСКА ЦРЧА: 13.00. ШИВЕНИК (ДО КНИНА): 7.30. БЕОГРАД: 5.00, 6.00, 9.30, 10.10, 10.15, 12.00, 15.00, 17.30, 23.30. НОВИ САД: 13.00. БИХАР: 5.45, 7.20, 11.00, 13.00, 17.50. ЉУБЉАНА: 12.00 до Босанског Брода.

МАЛИ ЕКРАН • МАЛИ ЕКРАН • МАЛИ ЕКРАН

ТВ ПРОГРАМ

НЕДЈЕЉА, 26. ЈАНУАРА

ПРВИ ПРОГРАМ

9.30 - Преглед програма
 9.35 - Плава принцеза - цртана серија
 10.00 - Испецци на реци дјеци - програм за дјecu
 11.05 - Недјеља на селу
 12.00 - Аграрне дијагоналне - документарни програм, р.
 13.00 - Цртани филм
 13.05 - Беверли Хилс - серијски филм
 13.50 - Цртани филм
 13.55 - Вијести
 14.00 - Непокорени - амерички играни филм
 15.55 - Брига за потомство - документарна серија
 16.40 - Мали концерт
 17.00 - Дневник 1
 17.20 - Пробуђени љубавници, француски играни филм
 18.50 - Нице корњаче - цртана серија
 19.15 - Причице за лаку ноћ
 19.30 - Дневник 2
 20.15 - Хоћу да кажем
 20.25 - Прашки студент - играна серија, 3/4
 21.15 - Ла сет: Европа из доба златног рана - документарна серија, 3/4
 22.15 - Дневник 3
 22.30 - Скривена камера
 23.05 - Смисао живота Монтија Пајтона - енглески играни филм
 00.40 - Преглед програма за понедељак

ДРУГИ ПРОГРАМ

12.55 - Преглед програма
 13.00 - ЦРТА - спортско поподне
 13.05 - Венген: Свјетски куп у скијању, слалом (М), снимак
 14.00 - Бијеле стазе - репортажа
 15.00 - Одбојка: „Црвена звезда“ - „Партизан“, снимак
 16.00 - Фудбалска репортажа
 16.30 - Кошарка: „Војводина“ - „Ужице“ пренос
 18.00 - Пј у рукомету (Ж): „Јединство“ - „Ђорче Петров“, пренос
 Од 19.30 до 24.00 - Сателитски програм ТВ Београд.
 Телевизија задржава право измијене програма.

ТВ СУТРА

ПОНЕДЈЕЉАК, 27. ЈАНУАРА

ПРВИ ПРОГРАМ

10.00 - Преглед програма, 10.05 - Школски програм, 11.05 - Зимски образовни програм, 12.00 - Вијести, 12.05 - Концерт у подне, 13.00 - Зимски образовни програм, 13.30 - Новости, 15.45 - „Прашки студент“, домаћа серија, р. 16.45 - Цртани филм, 16.55 - Преглед програма, 17.00 - Дневник 1, 17.30 - Образовни програм, 18.00 - Отвори прозор, серија за дјecu, 18.15 - Шумске задрзале, програм за дјecu, 18.30 - Документарни програм, 19.00 - Цртани филм, 19.15 - Причице за лаку ноћ, 19.30 - Дневник 2, 20.15 - Хоћу да кажем, 20.25 - Драма, 21.25 - Директна линија - спортичка политика, 22.00 - Дневник 3, 22.20 - Ноћ и дан, 23.50 - Преглед програма за уторак.

ДРУГИ ПРОГРАМ

18.25 - Преглед програма, 18.30 - Бањолучки програм, Од 19.30 до 24.00 - Сателитски програм ТВ Београд.
 Телевизија задржава право измијене програма.

НЕДЈЕЉА, ПРВИ ПРОГРАМ
 У 13.05
БЕВЕРЛИ ХИЛС
 - серијски филм

Бренда Кепи, Дона Дејвид и Дилан Олгасе у Пали Спрингс ради сунца и забаве, али су шокирани чињеницом да су Дејвидови баба и дједа код куће. Та чињеница, која је у почетку била велико разочарење, на крају је највећа ствар на цијелом путовању.
 Играју: Џејсон Приспи и Шенон Доерти

НЕДЈЕЉА, ПРВИ ПРОГРАМ
 У 14.00
НЕПОКОРЕНИ
 - амерички играни филм

У средшту ове приче, која се одвија на америчком језу педесетих година, јесу отац и син. Отац је адвокат који се бори против расизма, заједна са рабањом права прина. Син пати од тешке болести, коју успијева да преброди и након тога постаје позната спортска звијезда.
 Играју: Питер Којот, Демон Малроуни и Тес Харпер.
 Режира: Лик Лазур.

НЕДЈЕЉА, ПРВИ ПРОГРАМ
 У 17.20

ПРОГОЊЕНИ ЉУБАВНИЦИ

- француски филм

Брижит Бардо

Прича говори о девојци из интелекта, Урсули, која проводи љетни одмор у Шпанији, где среће пијерог младића Ламберта. Поциева страсна идилична авантура. Невоље настју из открија да је Ламберто криминалац коме је полиција за петма. То је основа заплета филма у којем Роже Вадим показује изузетан таленат у режирању еротских сцена.
 Играју: Брижит Бардо, Стивен Бојд и Алида Вали

НЕДЈЕЉА, ПРВИ ПРОГРАМ
 У 20.25

ПРАШКИ СТУДЕНТ

- играна серија, 3/4

Дамир оплази у Њемачку да потражи посао код Жељкиног оца. Посао у порно-студију у Берлину не зародољава његове амбиције, али је корисно послужио да заради нешто новца, којим Дамир упућује аванс за куповину кућице у Прагу. За тај Дамиров потез Хама дознаје тек након већ објављеног циња куповине.
 Играју: Јана Краусова и Филип Шваговић, те Миралем Зупчевић, Хасија Борић и Предраг Лаковић.
 Режирали су: Боро Радојић и Ладислав Смиљан.

МАЛЧИНСКА
 Берић
 ЉУБОВИЦА
 Берић

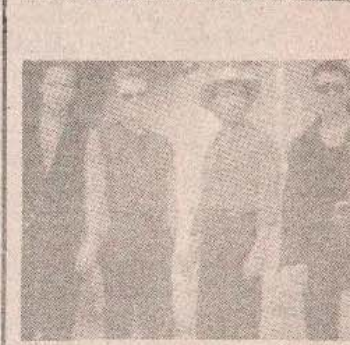
САТЕЛИТСКА ТВ

НЕДЈЕЉА, 26. ЈАНУАРА

SUPER CHANNEL

10.00 - Микс, 11.00 - Сат снаге, 12.30 - Туристички магазин, 13.00 - Свјет суграшнице, 13.30 - Микс, 15.00 - Џори Вандерман, 15.30 - Туристички магазин, 16.00 - Спорт, 17.00 - Магазин за тинејџере, 17.30 - Свјет суграшнице, 18.00 - Финансије и бизнис, 19.00 - Видео-мода, 19.30 - Панорама, 20.00 - Играни филм, 22.30 - Уживо, 23.30 - Еротски филм, 00.00 - Микс.

EUROSPORT

9.00 - Међународни спорт, 10.00 - Пут до Албервила, 10.30 - Суботом уживо, 16.00 - Скијање: Свјетски куп, 19.30 - Међународни мото-спорт, 20.30 - Клизачи, 22.00 - Бокс, 23.30 - Скијање: Свјетски куп.

SKOPLJE

Armija napušta Makedoniju!

SKOPLJE, 25. januara (Tanjug) - Vlada Republike Makedonije na današnjoj sjednici, kojom je predsjedavao potpredsjednik dr Blaže Ristovski, razmatrala je probleme u vezi sa povlačenjem JNA sa teritorije ove republike i ocijenila da se proces povlačenja Armije odvija bez uzajamnog dogovora sa republičkim organima vlasti.

U saopštenju ministarstva za informacije sa sjednice vlade kaže se da je vladakonstatovala da se prilikom povlačenja vojne opreme, u posljednje vrijeme, iznosi i medicinska oprema iz vojnih bolnica na makedonskoj teritoriji, zatim, lijekovi, rezerve hrane i drugo, iako su, kako se kaže, građani godinama izdvajali vlastita sredstva za Armiju i njeno opremanje.

U saopštenju se na kraju kaže da je zaključak makedonske vlade da JNA preispita svoje odluke o iznošenju medicinske opreme.

U RUSIJI

Sve više štrajkova

MOSKVA, 25. januara (Tanjug) - Veliki broj zdravstvenih radnika Rusije stupio je danas u štrajk protestujući na taj način zbog povećanja cijena, odnosno zahtijevajući da im plate budu usklađene s procentom tog povećanja.

Nema tačnih podataka koliko je ovih radnika stupilo u štrajk, ali se procjenjuje da je riječ oko 40 odsto zaposlenih u zdravstvenim ustanovama. Oni pored usklađivanja plata, traže da se zdravstvo finansira tako da bude osposobljeno da svim stanovnicima države - od djece do staraca - obezbijedi punu zdravstvenu zaštitu, što sada ni približno nije slučaj.

Štrajk je ponegdje trajao samo dva sata, kao „upozoravajući“, a u nizu krajeva produžio se do pet dana. Ali, zdravstveni radnici su rekli da ovaj kolektivni protest ne znači da će sami sebi biti prepušteni ljudi kojima je potrebna hitna medicinska pomoć, zatim invalidi, djeca hronični bolesnici.

U Rusiji se, uporedo s ovim štrajkom, nastavljaju obustave rada i mitinzi takođe protiv pada životnog standarda. U protekla 24 sata takvi protesti su bili i u Ivanovu, Novosibirsku, Buzluku, Jekaterinburgu, Nižnjem Tagilu, Revdi, Kačkanaaru, Jaroslavlju, Belebeji, Kazanui i Naberežnih Čelnah.

Svi učesnici ovih štrajkova i upozorenja vlastima u gradovima Rusije traže da se povećaju plate, obezbijedi snabdijevanje prehrambenim proizvodima i snize cijene. U nekim mjestima Rusije već je uvedeno racionalno snabdijevanje čak i hljebom - 370 grama dnevno po osobi.

EKONOMSKI KOMITET NATO-a:

Slabe perspektive bivšeg SSSR-a

BRISEL, 25. januara - Stručnjaci Ekonomskog komiteta NATO-pakta objavili su studiju u kojoj predviđaju mukotrpan privredni period od nekoliko godina u republikama koje su činile bivši Sovjetski Savez.

Ocjena je ovih stručnjaka da u ekonomskom smislu bivše sovjetske republike još nisu „dodirule dno“ i da će proteći mnogo godina prije nego što se približe zapadu.

„Ono najbolje čemu bivše republike mogu da se nadaju je zaustavljanje ekonomskog pada do sredine devedesetih godina i lagani ekonomski oporavak nakon toga“, kaže se u izvještaju koji objavljuje Rojter.

U dokumentu se takođe naglašava da ni povećani izvoz najsavremenijeg naoružanja, kojom će se okrenuti bivši SSSR, kako bi donekle spasio ekonomsku situaciju, neće mnogo pomoći. Izvoz oružja zabilježiće pad tokom ove godine, tvrde ekonomski stručnjaci NATO-a.

U njihovom izvještaju se navodi da će zapadna pomoć biti od velikog značaja za novu zajednicu nezavisnih država, ali ne i presudna. Ona neće imati nikakvog efekta ukoliko ne budu načinjeni obimni makroekonomski projekti i programi reforme.

Stručnjaci NATO-a takođe su upozorili da „potencijalni sukobi interesa i ekonomske nejednakosti među bivšim republikama predstavljaju glavni izvor socijalne i političke nestabilnosti“ u bivšem SSSR-u.

Izvoz oružja i dalje ostaje među najjačim eksportnim artiklima bivšeg Sovjetskog Saveza, i pored nešto smanjene potražnje na svjetskom tržištu i napora u samoj zemlji da se jedan dio vojne industrije preorijentise na civilnu proizvodnju, kaže se u izvještaju ekonomskih stručnjaka NATO-a.

Istovremeno, procjenjuje se da je tokom trogodišnjeg perioda 1977-90 izvoz oružja iz Sovjetskog Saveza smanjen za polovinu i da je iznosio oko 12,5 milijardi dolara.

DANAS U BEOGRADU

Razgovori Kostić-Gulding

BEOGRAD, 25. januara (Tanjug) - Podsekretar generalnog sekretara Ujedinjenih nacija **Marak Gulding**, koji sutra poslije podne dolazi u Jugoslaviju, odmah po dolasku u Beograd treba da se u palati federacije susretne sa potpredsjednikom Predsjedništva SFRJ **dr Brankom Kostićem**, saznaje Tanjug u Sekretarijatu državnog komiteta za saradnju sa predstavnicima UN.

Kako se nezvanično saznaje, postoji mogućnost da se Gulding sutra uveče sastane i sa predsjednikom Srbije **Slobodanom Miloševićem** i vršiocem dužnosti saveznog sekretara za narodnu odbranu general-pukovnikom **Blagojem Adžićem**.

Gulding bi u ponedjeljak u Beogradu, kako se takođe saznaje, trebalo da razgovara i sa liderima Krajina **dr Milanom Babićem Goranom Hadžićem**.

PNOM PEN

Sporazum Vijetnama i Kambodže

PNOM PEN, 25. januara (Rojter) - Vijetnamski ministar inostranih poslova **Nguyen Man Kam** potpisao je danas u Pnom Penu sporazum sa novim šefom kambodžanske države princem **Norodomom Sihanukom** kojim se uzajamno garantuje suverenitet Kambodže i Vijetnama.

Po riječima Sihanuka, sporazum predviđa saradnju dviju zemalja na socijalnom, ekonomskom i kulturnom planu i miroljubivo rješavanje sukoba. Ministar **Kam** je, odgovarajući na pitanje novinara o tvrdnjama Crvenih Kmera da su vijetnamske trupe odgovorne za nedavno kršenje prikiđavate u Kambodži, rekao da su svi navodi o prisustvu vijetnamskih trupa u toj zemlji zlonamjerne izmišljotine. On je dodao da u Kambodži više nema vijetnamskih vojnih savjetnika.

Vijetnam, koji je poslije invazije Kambodže 1978. postavio sadašnju vladu u Pnom Penu, tvrdi da je povukao sve trupe iz te zemlje 1989. godine.

Vlada u Pnom Penu i tripartitna ustanička koalicija koju predvode crveni Kmeri potpisale su u oktobru prošle godine sporazum o okončanju 13-godišnjeg građanskog rata u Kambodži.

VRIJEME

IZVJEŠTAJ REPUBLIČKOG HIDROMETEOROLOŠKOG ZAVODA BIH

MAGLOVITO I SUNČANO

ZA BOSANSKU KRAJINU: Ujutro i prije podne magla, a tokom dana sunčano. Jutarnja temperatura od -5 do -3, a najviša dnevna od 0 do 4 stepena. ZA BANJA LUKU: Ujutro magla, a tokom dana niska oblačnost uslovljavaće tmurno vrijeme. Najviša dnevna temperatura od 0 do 2 stepena. ZA NAREDNA DVA - TRI DANA: Zadržaće se stabilno i suho vrijeme sa jutranjim mrazovima i maglom. VODOSTAJ: Una - Bihac, 21 cm. bistra, temperatura vode 7 stepeni. Sana - Sanski Most 138 cm. bistra, temperatura vode 5 stepeni. Vrbas - Banja Luka 81 cm. bistar. Na svim rijekama vodostaj u stagnaciji.

AUTO - ŠKOLA

„VOLAN“

Tel. 60-888
VI. Staničić Jevto

NA OTVORENOM PRVENSTVU AUSTRALIJE U TENISU

Pobjeda Monike Seleš

MELBURN, 25. januara - Jugoslovenka **Monika Seleš** osvojila je danas Otvoreno prvenstvo Australije u tenisu, savladavši u finalu **Amerikanku Meri - Džo Fernandez** u dva seta - 6-2, 6-3.

Kako javljaju agencije, Seleševoj je bilo potrebno nešto više od sata igre da osvoji prvi ovogodišnji Gren-slem turnir i nagradu od 270 hiljada američkih dolara.

MOSKVA

Gorbačov će posjetiti Mađarsku?

MOSKVA, 25. januara (Tanjug) - U krugovima bliskim bivšem šefu bivše sovjetske države **Mihailu Gorbačovu** navodno se da će on prihvatiti poziv mađarskih socijalista da posjeti tu zemlju.

Poziv je u četvrtak uputio lider mađarske socijalističke partije **Djula Horn**, koji smatra da bi bilo korisno da sa Gorbačovom razmijeni mišljenja o stanju ljevičarskog pokreta u svijetu i o aktuelnim međunarodnim pitanjima. Očevidno je da ova mađarska partija smatra **Mihaila Gorbačova** ličnošću koja aktivno djeluje na međunarodnoj sceni, uprkos tome što je izgubio predsjedničku fotelju.

Ovo je prvi obnarodovani poziv bivšem lideru SSSR da ide u inostranstvo. Advokati zavjerenika, koji su pokušali državni udar 19. avgusta prošle godine i kratkovremeno svrgnuli Gorbačova, tražili su od ovdasnih vlasti da mu ne dozvole da ide u inostranstvo, jer može biti „krunski svjedok“ na suđenju njihovim klijentima. Vlasti nisu javno ništa o tome kazale.

SALON LJPOTE

„DEA“

MYOLIFT - najsavremeniji aparat za uklanjanje bora, strija, ožiljaka, podbratka, liječenje akni i proširenih pora, čišćenje lica, podizanje mišića, grudi...

COSMOMED - u kombinaciji sa IONTOPOREZOM smanjuje vas u obimu, uklanja suvišne kilograme, celulit, učvršćuje mišiće, poboljšava cirkulaciju, vrši masažu kompletnog ili pojedinih dijelova tijela.

IDITE UKORAK S VREMENOM - PREPUSTITE SE KOMPJUTERSKOJ KOSMETICI

Klasični tretmani lica za sve tipove kože, uključujući i piling, efektne maske i depilaciju. Vršno šminiranje za svečane prilike. Radno vrijeme: 9:00 - 13:00/16:00 - 20:00 sati, Gundulićeva 8, Borik. Telefon: 46-407.

bosko

b

Boutique

EKSKLUZIVNA ROBA PO KREACIJAMA MIRJANE MARIĆ

3M

— kožna i tekstilna kolekcija, kožna galanterija, ručno radena trikotaža —

MJEŠOVITO PREDUZEĆE ZA PROMET LIJEKOVIMA I DRUGOM MEDICINSKOM ROBOM

KRAJINALIJEK
TELEFON: CENTRALA (078) 38-370, prod. 30-995 30-883
78000 BANJA LUKA — V. VITJUKA 6

PROMET NA VELIKO

- LIJEKOVIMA
- KEMIKALIJAMA
- SANITETSKIM MATERIJALOM
- GUMENO-SANITETSKOM ROBOM
- MEDICINSKOM OPREMOM
- VETERINARSKIM LIJEKOVIMA
- HTZ OPREMOM
- DENTALOM
- PROIZVODNJA SANITETSKOG MATERIJALA (STANCEVINA, BOLESNIČKI PODLOŠCI I DR.)

MJEŠOVITO DIONIČARSKO DRUSTVO

VETPROM

Banja Luka, Ul. Svetozara Markovića, tel. (078) 43-503, 31-566
Preduzeće za medicinsko snabdijevanje:
- Lijekovima, medicinskom opremom, hemikalijama i kozmetikom
- veterinarskim proizvodima, proizvodima za zaštitu bilja i drugim proizvodima, namijenjenim za potrebe zdravstva, veterine i poljoprivrede